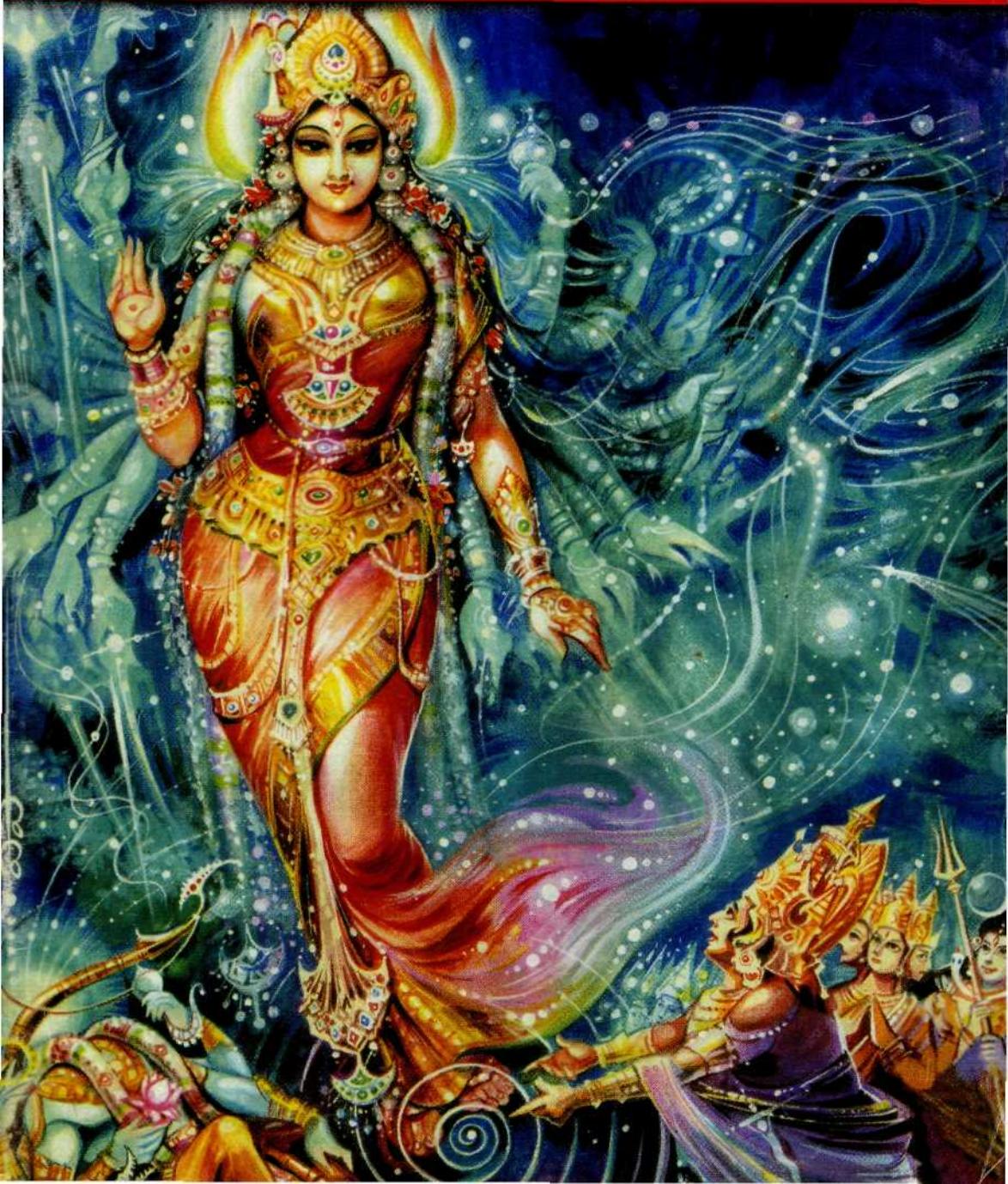
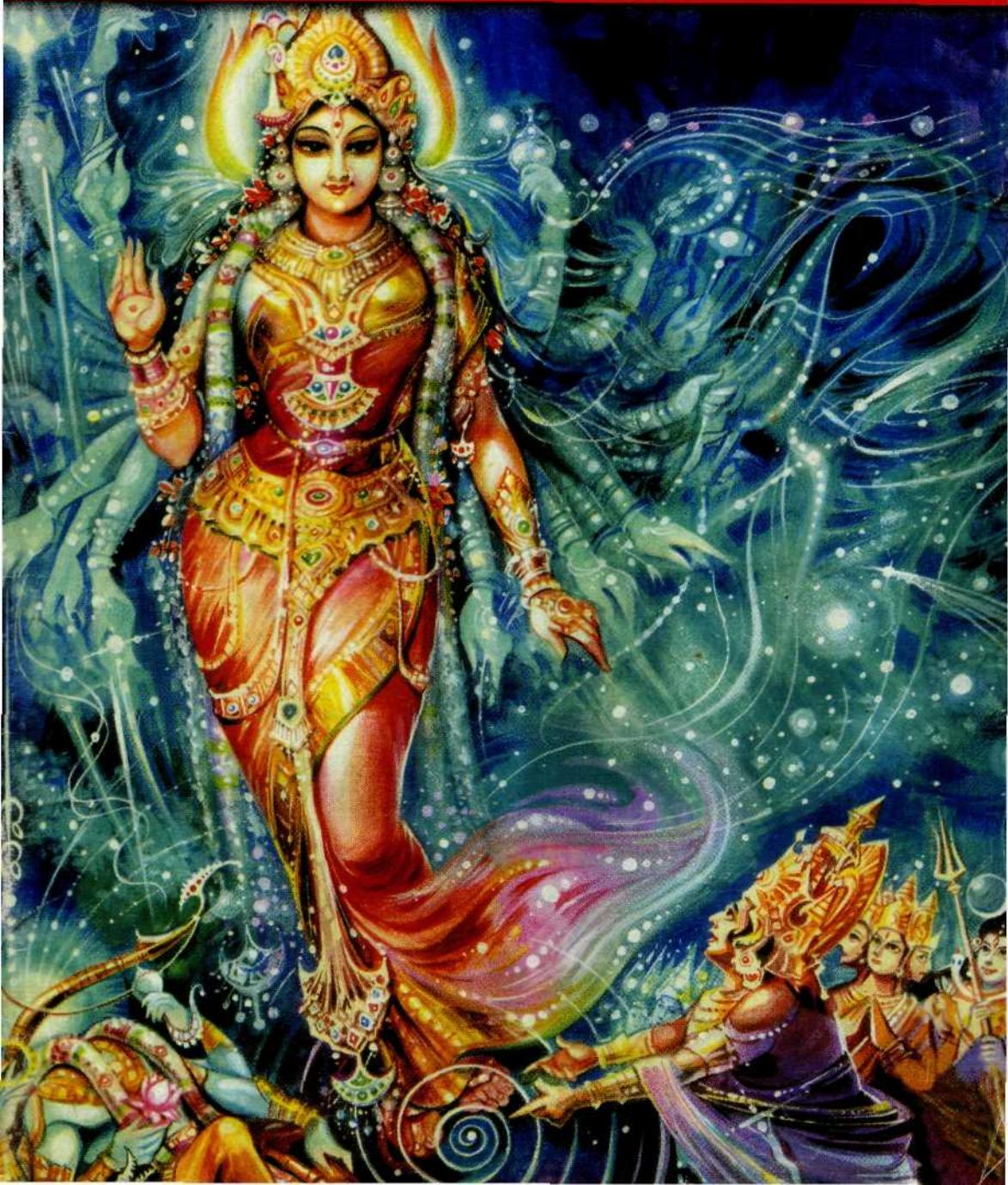


అక్టోబర్ 2001 Rs. 10/-

చందులు



India is unique.

With its many cultures, its many faiths. With the many languages and dialects its many people speak. People of different castes, communities, creed. People with countless differences but a single pride.

Their pride in being an Indian.

We nurture this pride. For we believe that India is one great nation. A nation with a magnificent heritage that we all share.

CHANDAMAMA

In many languages, a common tradition

ఉచితం!

250 గ్రా. ములయు 100 గ్రా. లక్ష్మణ్ ల్ చే తన
గోల్డ్ స్కూల్ కార్బు!

మా బాబు అన్న చీకాగోల్డ్ ల్
కెస్ ల్యాప్ టైప్.



మా వీఎస్ఎస్ఎంల్ ల్ప్ గోల్డ్ స్కూల్
కార్బు! కార్బు! కార్బు!



మాయమ్ క్రికెట్టర్ ల్స్ మాయమ్.



అంతాయ్య రిప్ ల్స్ థోర్మ సంస్
స్కూల్ ల్స్ వీఎస్.



అన్న డి. ఎప్పిలెస్ స్కూల్ రిస్టర్,
స్కూల్ స్కూల్ ల్స్
స్కూల్ ఎమ్మె కెప్పలు అంతా నుండి.

CHAKRA GOLD
BACK2SCHOOL Offer

*Offer valid till stock lasts. Conditions apply.

టూటూవారి
చక్ర గోల్డ్ టె
బొమ్మ టె





29

భారత సంస్కృతి-చరిత్ర



పండితుడి గుర్తింపు
(బే.క)

19



వినాయకచవితి

24



వింతజోస్యం

38



- ★మనిషిభోమ్యులు...7 ★యక్కపర్యాతం-8..11 ★మొహమాటపు
అల్లుడు 18 ★పండితుడి గుర్తింపు (బే.క) .19 ★వినాయకచవితి
...24 ★ సంతోషం .28 ★భారత సంస్కృతి-చరిత్ర .29
- ★విలక్షణమైన ఒట్టిస్తే...34 ★హోస్యాచతురులు...36
- ★వింతజోస్యం...38 ★చందులు కబుర్లు ...44 ★రెల్లుటోవీ
అమ్మాయి....46 ★మనదేశం గురించి తెలుసు కుండాం
...50 ★దేవీభాగవత కథలు-1 ...51 ★కృష్ణభూపతి
కథ...56 ★అజేయుడు గరుడుడు-7 ...62 ★ఫోల్
వ్యాఖ్యల పోటీ...66

SUBSCRIPTION

For USA and Canada
Single copy \$2

Annual subscription \$20
Remittances in favour of
Chandamama India Ltd.
to

Subscription Division
CHANDAMAMA INDIA LIMITED
No. 82, Defence Officers Colony
Ekkatuthangal, Chennai - 600 097
E-mail : subscription@chandamama.org

© The stories, articles and designs contained in this issue are the exclusive property of the Publishers.
Copying or adapting them in any manner/ medium will be dealt with according to law.

ఈ పత్రికలో ప్రకటనల
కోసం సంబంధించండి:

చెస్టామెంట్

ఫోన్ : 044-234 7384,
234 7399

ట్రైలీ

మొబాయిల్ ఫోన్
ఫోన్: 011-651 5111/
656 5513/656 5516

మూంబాయ్

ఫోన్: 98203-02880
ఫోన్ : 022-266 1599/266
1946/265 3057

చంద

ఎయిర్ మెయిల్ ద్వారా అన్వితేశాలకు
పన్నెందు సంచికలు రూ: 9 00
ఇండియాలో బుక్స్ ప్రెస్ట్ ద్వారా రూ. 120లు
చంద దబ్బు డిమాండ్ బ్రెష్ట్ ద్వారా
గానీ, మనిష్మర్ ద్వారాగానీ
'చందులు ఇండియా' లిమిటెడ
పేరిట్ పంపండి':



వ్యవస్థాపకులు
చి.నాగిరెడ్డి - చతుపాణి

మరో ముందుగు!

మునదేశానికి స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించనున్న శుభతరుణంలో చందమామ వ్యవస్థాపకులు విలక్షణమైన పద్ధతులద్వారా, తమ పరిధిలో, జాతి పునర్వికాసానికి కృషిచేయడానికి, జాతీయ సమైక్యతను పెంపాందించడానికి సంకల్పించారు!

అధ్యాత్మమైన గత్వైభ్వవాన్ని, సంస్కృతినీ పిల్లలకు తెలియజేయడం వాటిలో ఒక పద్ధతి. అంద్య-మన పూర్వులు వారసత్యంగా మనకు అందించిన ఉత్తమ విలువలను కథలద్వారా పిల్లలవద్దకు తీసుకువెళ్లడం అన్నమాట. ఉన్నతమైన మానవతా విలువలను ప్రతిబింబించే కథలను, మనోహరమైన చిత్రాలతో అందించినట్టయితే, అందులోని ఉదాత్తభావాలు పారకుల లేత హృదయాలకు హత్తుకుంటాయి. వాళ్ళు మునుముందు ఆదర్శశౌరులుగా రూపాందరానికి దోహం చేస్తాయి.

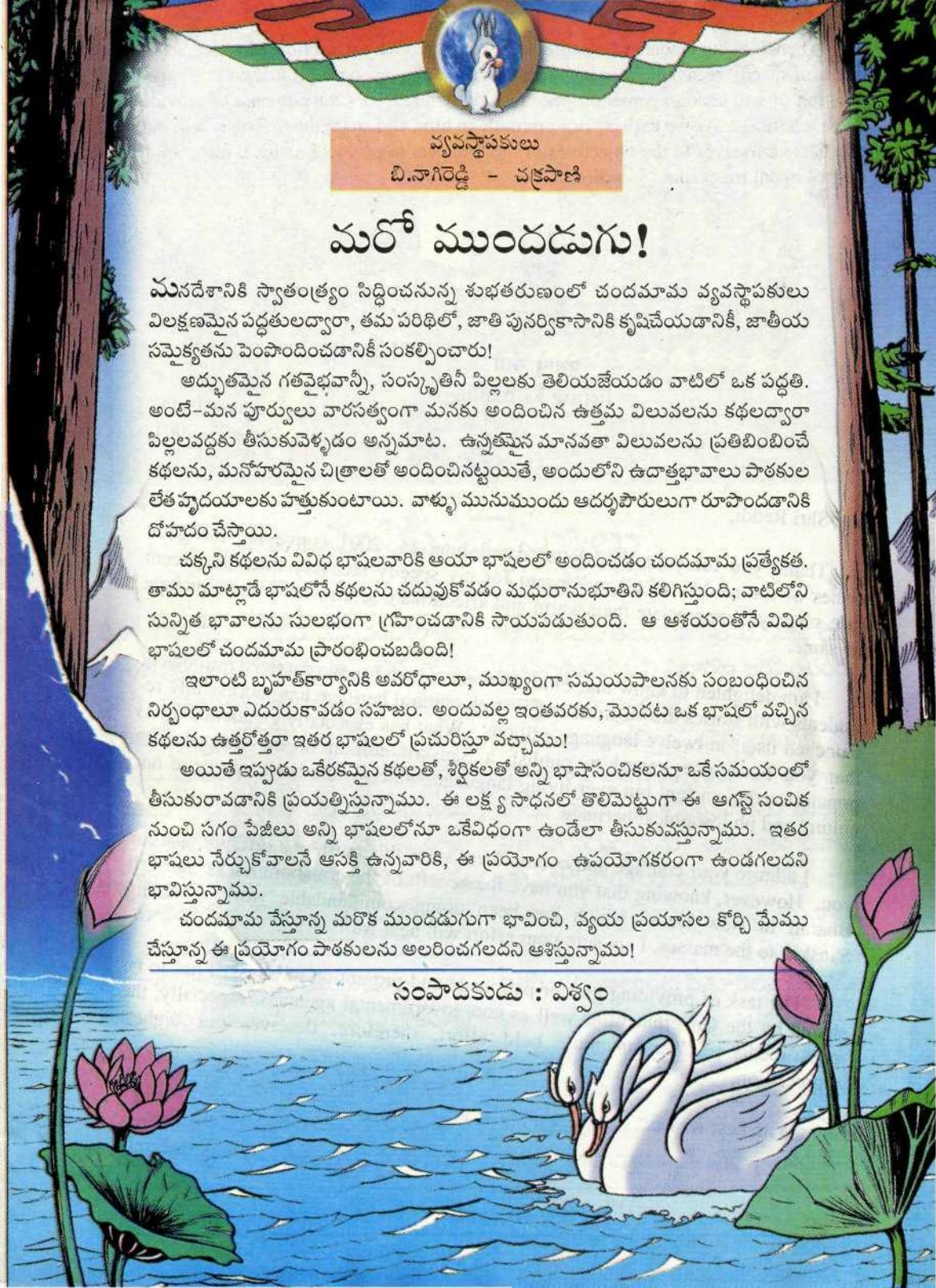
చక్కని కథలను వివిధ భాషలవారికి ఆయా భాషలలో అందించడం చందమామ ప్రత్యేకత. తాము మాటల్లాడే భాషలోనే కథలను చదువుకోవడం మధురానుభూతిని కలిగిస్తుంది; వాటిలోని సున్నిత భావాలను సులభంగా గ్రహించడానికి సాయపడుతుంది. ఆ ఆశయంతోనే వివిధ భాషలలో చందమామ ప్రారంభించబడింది.

ఇలాంటి బృహాత్కార్యానికి అవరోధాలూ, ముఖ్యంగా సమయపాలనకు సంబంధించిన నిర్వంధాలూ ఎదురుకావడం సహజం. అందువల్ల ఇంతవరకు, మొదట ఒక భాషలో వచ్చిన కథలను ఉత్తరోత్తరా ఇతర భాషలలో ప్రచురిస్తూ వచ్చాము!

అయితే ఇప్పుడు ఒకేరకమైన కథలతో, శీర్షికలతో అన్ని భాషాసంచికలనూ ఒకే సమయంలో తీసుకురావడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాము. ఈ లక్ష్మీ సాధనలో తోలిమెట్టుగా ఈ ఆగ్నేయం సంచిక నుంచి సగం పేజీలు అన్ని భాషలలోనూ ఒకేవిధంగా ఉండేలా తీసుకుపుస్తున్నాము. ఇతర భాషలు నేర్చుకోవాలనే ఆసక్తి ఉన్నవారికి, ఈ ప్రయోగం ఉపయోగకరంగా ఉండగలదని భావిస్తున్నాము.

చందమామ వేస్తూన్న మరోక ముందుగుగా భావించి, వ్యయ ప్రయూసల కోర్చి మేము చేస్తూన్న ఈ ప్రయోగం పారకులను అలరించగలదని ఆజిస్తున్నాము!

సంపాదకుడు : విశ్వం



We had, on behalf of our readers who expressed anxiety, written to the Prime Minister, Shri Vajpayee, wishing him speedy recovery from his recent surgery. His response printed on this page is full of appreciation of and encouragement to the task undertaken by *Chandamama* to provide insights into India's heritage. As we express our gratitude to him, and share the message with our readers, we rededicate ourselves to the objectives of the founders to promote national integration through this multi-lingual magazine. -Editor



प्रधान मंत्री
Prime Minister

New Delhi
June 23, 2001

Dear Shri Reddi,

Thank you for your kind letter dated June 16, 2001 conveying the good wishes of the readers of *Chandamama* for my speedy recovery after the recent knee surgery. I appreciate their warm and affectionate sentiments and reciprocate the same.

I am delighted to know that *Chandamama*, which has mesmerized millions of students with stories drawn from India's rich cultural heritage has successfully re-launched itself in twelve language editions. What has especially gladdened me is that you have also started to publish a Sanskrit edition of the magazine to popularize this ancient but ever-living language, which is the basic source of our culture and philosophical heritage.

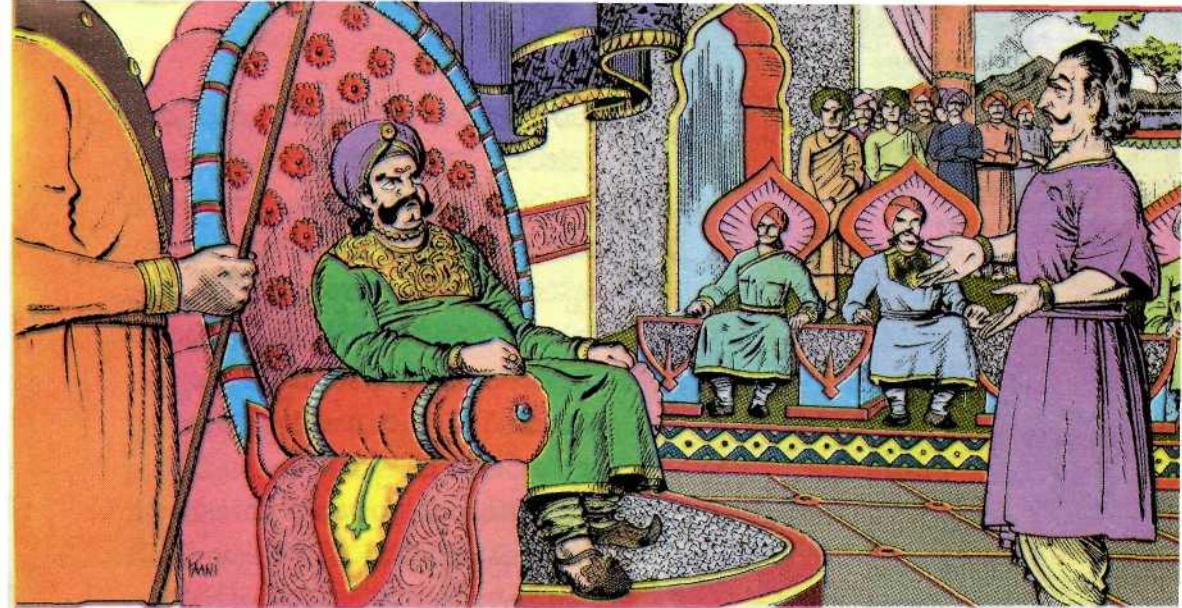
I admire your courage and commitment since this must be a difficult task for you. However, knowing that you have the benefit of the collaboration of Sanskrit Bharati in New Delhi, which has been doing commendable work in taking Sanskrit to the masses, I am sure your effort will bear fruits.

The task of providing greater patronage and promotion to Sanskrit has to be shared by the Government as well as non-governmental agencies, especially, the mass media. *Chandamama*'s bold effort, therefore, deserves our highest appreciation.

With best wishes,

Yours sincerely,

(A.B. Vajpayee)



మనీషి బోష్మైలు

ఒకానెకప్పుడు శ్రీధరుడనే మహారాజు, ఆశ్రితపవక్షపాతంతో తనకు ఇష్టులైన వారం దరినీ గ్రామాధికారులుగా నియమించాడు. వారిలో ఎక్కువ మంది, రాజు అండ చూసు కుని దుష్టులుగా మారారు. ఆ గ్రామాధికారులు పెట్టే కష్టులు భరించలేసిప్రజలు ప్రభాకరుడనే ప్రతినిధిని ఎన్నుకొని రాజు వద్దకు పంపారు. ప్రభాకరుడు రాజుకు గ్రామాధికారుల దొష్ట్యన్ని విన్నవించాడు.

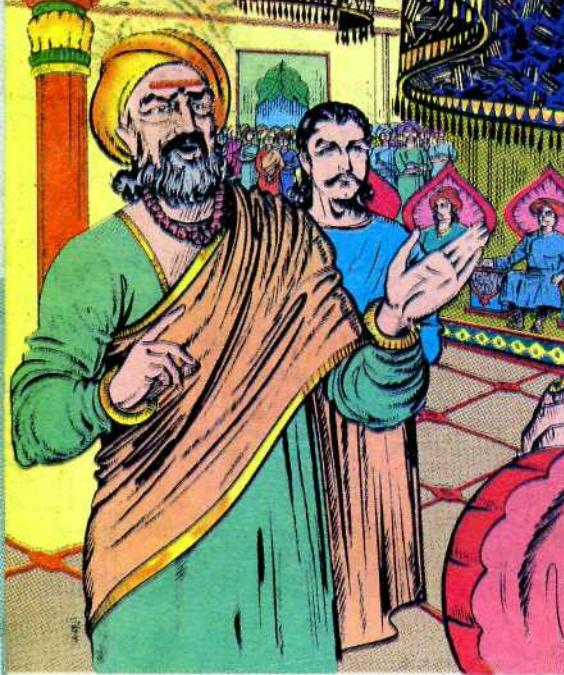
శ్రీధరుడికిది నష్టులేదు, “నేనంటే ఇష్టు లేనివారు, నాకిష్టులైనవారిమీద దుష్టుచారం చేస్తున్నారు,” అంటూ ఆయన ప్రభాకరుణ్ణే తప్పుపట్టాడు.

“ప్రభూ! మన దేశవాసులు భక్తితో కొలిచే శ్రీజనార్థనస్యామి విగ్రహంమీద ఒట్టుపెట్టి చెబుతున్నాను. నా మాటల్లో చిన్న అబధం

కూడా లేదని తెలుసుకోగలరు. నేను చెప్పిన గ్రామాధికారులపై విచారణ జరిపించండి,” అన్నాడు ప్రభాకరుడు.

శ్రీధరుడు నవ్యి, “బోష్మైగా చెక్కినంత మాత్రాన రాతికి బోష్మై గుణాలు రావు. విగ్రహాలు పామరుల కోసం. నేను మంచిని, నిజాన్ని నమ్ముతాను. అవే నాకు దైవాలు. గ్రామాధికారులు మంచివారనీ, వారిని గురించి నువ్వు చెబుతున్నవన్నీ అబధాలనీ, నాకు తెలుసు. ఈసారికి క్షమిస్తున్నాను. ఇకమీదట ఇలాంటి పితూరీలు తెస్తే, నీకు కారాగారవాసం తప్పదు,” అన్నాడు.

“ ప్రభూ! దయతో నా తప్పును క్షమించారు, కృతజ్ఞాణి. ఆయా గ్రామాధికారుల గురించి, నేను మళ్ళీ పితూరీ చేస్తున్నాను. నన్ను కారాగారంలో వుంచడమే మీకు



న్యాయమనిపిస్తే, అలాగేచేయండి,” అన్నాడు ప్రభాకరుడు.

ఇది విని శ్రీధరుడు తెల్లబోయాడు. ప్రభాకరుడిమీద ఆయనకు కోపంకూడా వచ్చింది. అయితే అతడి పట్టుదలను, కార్యదీక్షను మెచ్చుకోలేకుండా వుండలేక బోయాడు. ఆయన ప్రభాకరుణ్ణివెళ్ళమని, అతడు చెప్పినదాన్ని గురించి మంత్రులతో మంత నాలు జరిపాడు.

ఆ రాజ్యంలో మహావేదుడనే గొప్ప వ్యక్తి వున్నాడు. ఆయన ఊరూరూ తిరుగుతూ, ప్రజలకు నీతిబోధలు చేస్తుంటాడు. ఆయన కారణంగా ఎందరో దుర్మార్గులు, మంచివారయ్యారని చెప్పుకుంటారు. నిజం తప్ప పలకని ఆయనలో దైవాంశ వున్నదని చాలా మంది నమ్ముతారు.

గ్రామాధికారుల విషయం విషుగా తెలుసు కునేందుకు, మహావేదుణ్ణి నియమించమని

మంత్రులు, రాజుకు సులహా యిచ్చారు. శ్రీధరుడు మహావేదుణ్ణి ఆహ్వానించి, సమస్యను విన్నవించుకుని, “నాకిష్ములైన వారిని గ్రామాధికారులుగా చేశానని ఒిర్పులేక, కిట్టనివారు ఏమేమో కల్పనలు చేస్తున్నారని, నా అనుమానం. అందుకే, ఈ విషయంలో నిజానిజాలు తెల్పుడానికి వేర్పవరినీ నమ్మలేక, తమవంటి సత్పురుషులను ఆశ్రయిస్తున్నాను,” అని చెప్పాడు.

మహావేదుడు గంభీరంగా ముఖంపెట్టి, “నీకిష్ములైనవారిగురించిన పొగడ్తులు వింటే అనుమానించు. దుప్పుచారం వింటే నమ్ము. అదీ రాజుగా నీ కర్తవ్యం. ప్రభాకరుడు చెప్పినదంతా నిజం. ఆయా గ్రామాలకు వెళ్ళి, నే నీ విషయాన్ని ఎప్పుడో తెలుసు కున్నాను. వారిని మార్చాలని ప్రయత్నించి విఫలుడ నయ్యాను. నీ అండ చూసుకునే వారు చెలరేగుతున్నారు. నువ్వు కలిచర్య తీసుకుంటేతప్ప వారిలో మార్పించాడు,” అన్నాడు.

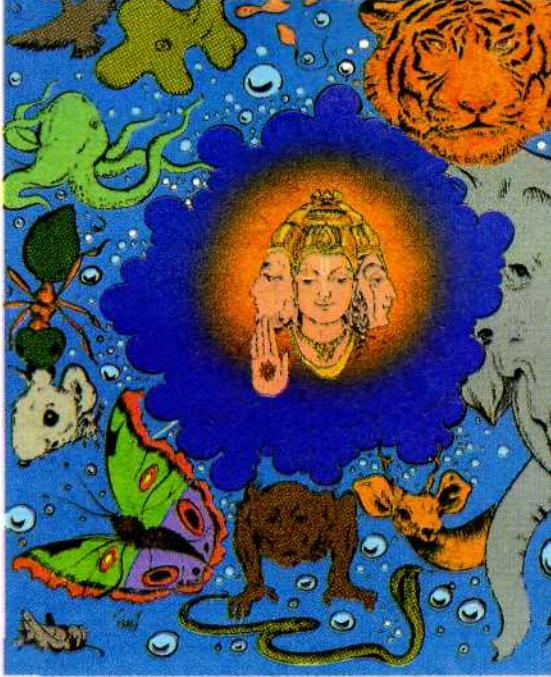
ఈ మాటలు శ్రీధరుడికి రుచించలేదు. అందువల్ల ఆయన, “మహాత్మా! ప్రతి మనిషి లోనూ దేవుడున్నాడని నమ్ముతాను. అలాంటి మనుషుల్లో దుష్టులుంటారంటే నమ్మలేను. ఇందులో ఎమైనా నా అజ్ఞానముంటే, సర్వం తెలిసిన మీరే చెప్పగలరు,” అన్నాడు నర్సిగర్భంగా.

“నాయనా! ఈ సృష్టి గురించి నీకు తెలియని విశేషమొకటుంది. దానికి సంబంధించిన కథలింటే, నీ అనుమానాలన్నీ పటాపంచలుకాగలవు,” అంటూ మహావేదుడు, శ్రీధరుడికి ఒక కథ చెప్పాడు:

బ్రహ్మదేవుడు భూమిపైన సమస్త జీవరానులనూ సృష్టించి, మనిషికొక్కడికి దైవాంశతో పాటు ఆలోచనాశక్తినికూడా ఇచ్చాడు. ఆ కారణంగా మనిషి మహాతులు కోవలో జీవిస్తంటే, ఆలోచనాశక్తిలేని ఇతరజీవాలన్నీ మనిషిని బాధించాగాయి. సహస్ర, శాంతం మూర్తిభవించిన మానవజాతికి క్రమంగా అంత రించిపోయే ప్రమాదమేర్పడింది. అప్పుడు బ్రహ్మదేవుడు బాగా ఆలోచించి ఒక ఉపాయం పన్నాడు. ఆ ప్రకారం ప్రతి జంతు, పక్కి, కీటకజాలం లోనూ ఒక మనిషిని ఆ రూపంలో పుట్టించాడు. ఆ మనిషి కారణంగా ఆయా జీవుల్లో మనుషులపట్ల సుహృద్యావం కలగడమేకాక, కొంతయినా సత్పువర్తనకూడా అలవడింది. క్రమంగా ప్రతి జీవి మానవులకు అనుకూలంగా మనపలసాగింది. అవి మానవ జన్మగొప్పతనాన్ని తెలుసుకున్నాయి.

ఈస్థితిలో జీవులన్నీ బ్రహ్మదేవుడితో, “ఈస్థితిలోని ప్రతి జీవిలోనూ ఏదో గొప్ప లక్షణముంది. మనుషులందరూ అన్ని జీవుల్లోనూ పుట్టడంవల్ల, ఆ జీవులకు మనిషి గొప్పతనం తెలిసింది. అవి బాగుపడ్డాయి. వాటికి మనిషి అంటే ఆత్మియతాభావం కలిగింది. అదేవిధంగా - ప్రతి జీవి నుంచీ ఒక ప్రాణిని మనిషిగా పుట్టిస్తే, మనిషి వాటి గొప్పతనాన్ని గ్రహించగలడు. వాటిపట్ల ఆత్మియతాభావాన్ని ప్రదర్శించగలడు!” అని మనిషి చేసుకున్నాయి. బ్రహ్మ తథాస్తు అన్నాడు.

అయితే, ఆలోచనాశక్తిగల మనుషుల్లో ఇతరజీవుల అంశను ప్రవేశపెట్టడంవల్ల, పొంచిపున్న ప్రమాదం అప్పుల్లో సృష్టికర్తకే స్ఫురించలేదనుకోవాలి!



మహావేదుడు, శ్రీధరుడికి కథను చెప్పి, “రాజా! పక్కి అంశవున్న మనుషులు పక్కల్ని ప్రేమిస్తారు. సాధుజంతువుల అంశవున్న వారు వాటి లక్షణాలు కలిగివుంటారు. క్రూరమ్మగాల, విషపుర్వాల అంశవున్నవారు, ఆయా అంశల మేరకు దుర్మార్గాలు చేస్తూం టారు. అంశ మరీ ఎక్కువైతే పరమదుర్మార్గులు. తక్కువైతే కొంత దుర్మార్గులు. మనుషుల్లో దుష్టానికి దుష్టజీవుల అంశలే కారణం. దుష్టజీవులను వేటాడినట్టే దుష్టులైన మనుషుల్ని వేటాడడం, రాజుగా నీ కర్తవ్యం!” అన్నాడు.

శ్రీధరుడు ఈ కథ విని ఆశ్చర్యపడ్డాడు. అయితే, అతడికింకా తను నియమించిన గ్రామాధికారులపట్ల మమకారం చావక, “మహాత్మ! అన్ని జస్తులలోనూ ఉత్సమ్ముఖునిది మానవజన్మ ఆ జన్మలభించిన జంతువుకూడా ఉత్సమ్మంగా ప్రవర్తించాలి కదా! తాత్మాలికంగా పాతవాసనలు పోకున్నప్పటికీ, మీమటిదైవం క

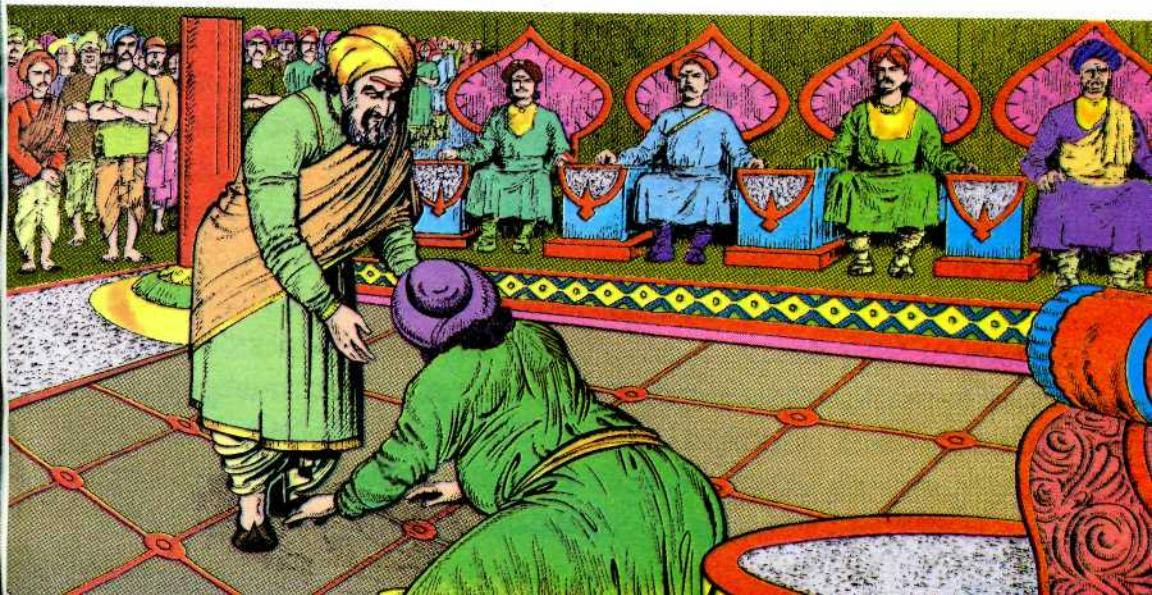
సంభూతుల హితబోధ అయినా వారిని మార్చాలి కదా?" అంటూ మహావేదుడికి చురక అంటించాడు.

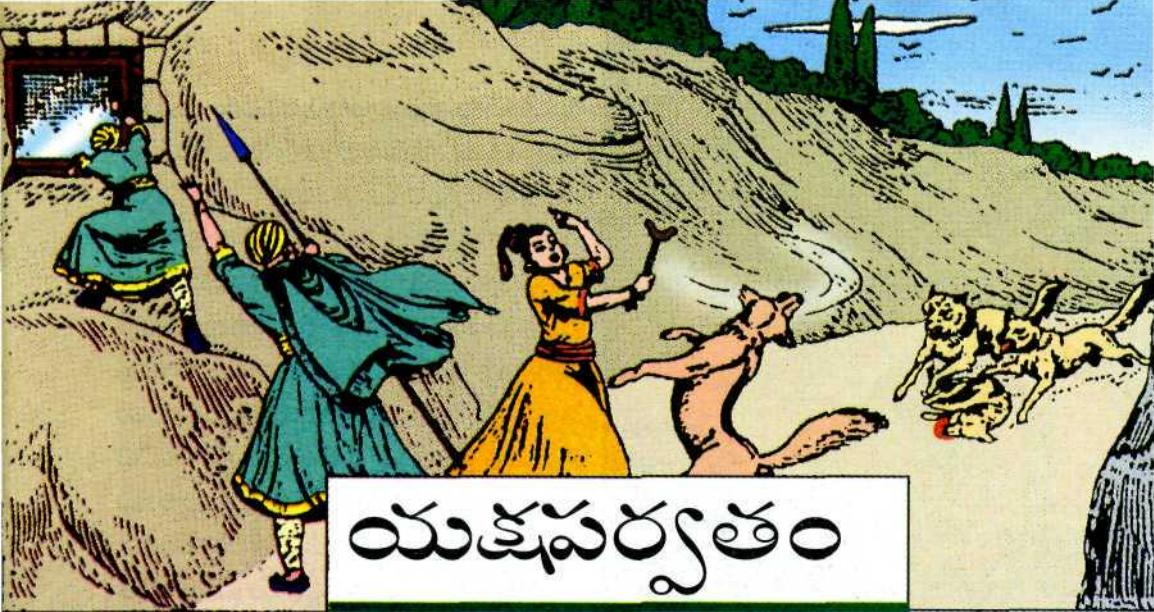
దీనికి మహావేదుడు మందహసంచేసి, "నాయనా! కర్మపరిపక్షమై జంతు లక్షణాలు నశించిన జీవికి మానవజన్మ లభిస్తే తప్పక ఉత్తమ లక్షణాలు కలిగివుంటుంది. కానీ యథాతథుగా వున్న జీవికి రూపం మాత్రం మారి మనిషైతే వెనుకబి గుణాలన్నీ అలాగే వుంటాయి. ఇందులో నీకు తెలియనిదే ముంది? బొమ్మగా చెక్కినుంతమాత్రాన రాతికి బొమ్మలక్షణాలు రామీ, రాతిలక్షణాలే వుండి పోతాయనీ, నీవీ ప్రభాకరుడితో అన్నావుకదా! మన చుట్టూవున్న మనుషులందరూ మను మలుకారు. మనిషిబొమ్మలుగా మారినఇతర జీవులు. బొమ్మను తాకి అది రాతితో చేయ బడిందో, లోహంతో చేయబడిందో, కర్తతో చేయబడిందో తెలుసుకోవచ్చు. అలాగే మనిషి ప్రత్యను బట్టి, ఆ మనిషిలో ఏ జీవి అంశ

వున్నదో తెలుసుకోవచ్చు. నా అభిప్రాయంలో ప్రభాకరుడి పితురీకి గురి అయిన గ్రామాధి కారులందిలోనూ క్రూరమృగాల, విషపర్మాల అంశ ఎక్కువ పాళ్ళలో వున్నది. నిజరూపంలో వాటిని అదుపుచేయగలను. వారిలో ఆ అంశ లేకున్నావారిని మార్చరులను. కానీ మనిషిరూపు వాటికి వరమైంది! అలాంటి వారికి రాజు అండ లభిస్తే ప్రథయమే సృష్టించగలరు. రాజు మాత్రమే వారి ఆగడాలను అరికట్టగలడు!" అన్నాడు.

శ్రీధరుడు వెంటనే మహావేదుడికి సాష్టాంగ పడి, "మహాత్మా! నా అజ్ఞానం తొలగింది. మహాత్ముల సందేశాలకు మారని దుష్టులు మానవులుకారు, క్రూరజంతువులు. ఆ జంతువులకు బోసులేర్చాటుచేయక తప్పదు. అది రాజుగా నా కర్తవ్యం!" అన్నాడు.

ఆ తర్వాత శ్రీధరుడు, గ్రామాధికారు లందరిపై విచారణజరిపి, వారిలో ఉత్తములను సత్కరించి, నేరస్తులను శిక్షించాడు.





యక్షపర్వతం

8

[గురుభల్లాకుడు సారంగమార్గంపైన వున్న ద్వారం దగ్గరకు వచ్చాడు. ఖడ్జీపదత్తులు చచ్చిన తోడేలును ద్వారంలోకి విసిరివేళారు. అది చూసిన తోడేళ్ళు కొన్ని సారంగంలోకి దూకినే. వాటి వెనకగా ఖడ్జీపదత్తులు ద్వారంపైకి ఎక్కారు. కింద నిలబడివున్న సమరబాహునూ, అతడి అనుచరుడు చందూనూ తోడేళ్ళుఅకలితో చుట్టుముట్టసాగినే. — తరవాత]

బిలదుర్గలోంచికా, పారిపోయెందుకు మరే దైనా మార్గంవున్నదా అని చుట్టూ కలయ చూస్తాన్న సమరబాహుణ్ణి, చందూ పెద్దగా గొంతెత్తికెపెట్టి, “దొరా, తోడేళ్ళు మనమీదికి వచ్చి పడుతున్నె, మనం చచ్చాం!” అంటూ ఎగిరి గంతేళాడు.

ఈ లోపల ఖడ్జవర్య ద్వారం వెనకనుంచి ముందుకు వంగి రెండు చేతులూ కిందికి చాచి, “సమరబాహూ, చందూ! నాచేతులు ఆధారంగా పట్టుకుని ద్వారంమీదికిచేరండి!” అని పొచ్చరించాడు.

సమరబాహూ, చందూ వెంటనే పరిగెత్తి, ఖడ్జమ్ముచేతులుపట్టుకోగానే, ఖడ్జమ్మువాళ్ళిచ్చీర్చు ద్వారం మీదికి లాగాడు. అంతలో జీవదత్తుడు

దండంతో చుట్టుముట్టుతున్న తోడేళ్ళను అదిలించి, ఎగిరి సారంగమార్గం మీదికి పోయాడు. ఇప్పుడు నలుగురూ తామున్న సారంగంలోకి పరిక్కగా చూశారు. ఖడ్జమ్ము, జీవ దత్తుడితో, “జీవ! ఆ గురుభల్లాకుడూ, వాటి మురా అంతా ఏమైనట్టు?” అన్నాడు.

జీవదత్తుడు, బిలంలోంచి ఏమైనట్టునులు మున్నువేమో అని త్ర్యగా విని, “ఖడ్జ, బిలంలో ఎక్కడో కొంత గందరగోళం జరుగుతున్నట్టు అస్పష్టంగా నాకు ధ్వనులు వినబడుతున్నవి. నీకేమీ వినబడడంలేదా?” అని అధిగాడు.

ఖడ్జవర్య జవాబు చెప్పబోయేంతలో, సమరబాహు కళ్ళింతచేసి, తలపంకిస్తూ, “నాకు తోడేళ్ళ అరుపులే కాదు, గురుభల్లా



కుడు తన శిష్యులకు చేస్తున్న హాచ్చరికలు కూడా వినబడుతున్నవి. మనం ఇక్కడ అట్టే కాలం వుండు బహుప్రమాదకరు!” అంటూ వణికిపోసాగాడు. ఖధ్మర్య అతథి మాటలకు న్యూ, “ఎదో సామ్రాజ్యాన్ని స్థాపించాలని, సింధు ఎడారులనుంచి ఇంత దూరం వచ్చినవాడికి, ప్రాణాలమీదతీపసికిరాదు,” అన్నాడు.

ఆ మాటలతో సమరభాషప తెగింపు వచ్చినవాడిలా చేతిలోని ఈటను పైకెత్తి, “ప్రాణాలు పొగొట్టుకుంటే ఇంక రాజ్యాలు జయించి, సామ్రాజ్యం స్థాపించేదేమిటి? అందుకే నా కోర్కె నెరవేరేవరకూ నేను చావ దలచుకోలేదు,” అన్నాడు.

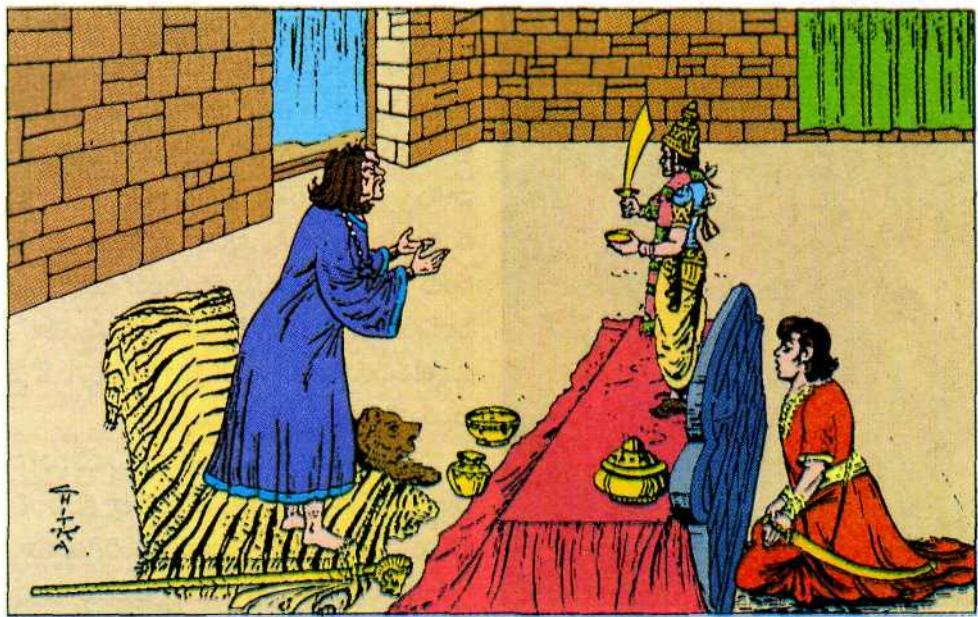
సమరభాషిమాటలకు ఖధ్మిమదత్తులు చిన్నగా నవ్వారు. తర్వాత జీవదత్తుడు సారంగ మార్గాన ముందుకు బయలుదేరుతూ, “సమరభాషలా! నా చేతిలోని మంత్రదండం, ఖధ్మర్యకత్తినిన్ను, మా మిత్రుడైన స్వర్ణాచారి

ధ్వనుచేచ్చుతాయి. అట్టని, అవసరు అయితే, ఆత్మరక్షణకు నీచేతిలోని ఈటను ఉపయోగించడం మరిచే వుసుమా!” అని హాచ్చ రించాడు. ఆ తర్వాత సలుగురూ సారుగుర్రాన ముందుకు పోతున్నకొద్ది, తోడేళ్ళ అరుపులూ, మనుషుల కేకలూ మరింత సుష్ఠంగా వినబడుసాగాయి. కొద్దినే పటికల్లా వాళ్ళు సారంగ మార్గాలోంచి బిలంలో ఎలుగ్గొట్టు మనుషులు నివించే ప్రాంతాలను చేరారు. వృక్షేశ్వరీదేవి కోయ్యవిగ్రహం వుండేశిలో గురుభల్లాకుడు వుండుష్టన్న అనుమాను జీవదత్తుడికి కలిగింది.

అంతలో ఒక ఎలుగ్గొట్టువాడు ప్రాణభీతితో కేకలు పెడుతూ వాళ్ళున్నవైపుకు పరుగెత్తు కుంటూ వచ్చాడు. వాడివెనగ్గా తోడేలొకటి కోరలు చాచి, అరుస్తూ మస్తున్నది. ఖధ్మర్య చప్పున ఒకడుగు ముందుకువేసి, కత్తితో తోడేలును ఒక్కపోటు పొడిచాడు. తోడేలు కర్రకలోరంగా ఆరిచి, మెనుదిరిగి, కిందుడుతూ తేస్తా పారిపోయాంది.

అప్పుడు జీవదత్తుడు, ఎలుగ్గొట్టువాట్టి సమీపించి, చిన్నగొంతుతో, “ ఒరే, గురుభల్లాకుడి శిష్యుడా! నువ్వు పెద్దగా గొంతెత్తి మాటల్లాడక, అడిగిందానికి జవాబు చెప్పు. మీ నాయకుడు గురుభల్లాకుడెక్కడున్నాడు? మీ మురావాళ్ళంతా ఇంకా ఈ బిలంలోనే వున్నారా, లేక బిలం వదిలి అరణ్యంలోకి పారిపోయారా?” అని ప్రశ్నించాడు.

“దొరల్లారా, మావాళ్ళందరూ తోడేళ్ళకు భయపడి, ఇక్కడున్న కెట్టల్లో, గదుల్లో దాక్కున్నారు. గురుభల్లాకుడు, వృక్షేశ్వరీదేవి వున్న మందిరంలో ప్రార్థన చేసుకుంటున్నాడు,” అన్నాడు ఎలుగ్గొట్టువాడు.



“మనుమల్ని పట్టుకుని బానిసల్నిచేసి, వెట్టిచాకిరి చేయించుకునే మహావీరులుగడా మీరు! తోడేళ్కు అంతగా భయపడిపోతున్నారేం?” అని అడిగాడు ఖడ్డవర్ష.

“మనుమల్నేమంది, దొరా! వాళ్కన్నా కొంచెం బలవంతులకు ఇట్టే లొంగిపోతారు. తేడేళ్కులాకాదే; క్రూరుమృగాలాయే!” అన్నాడు ఎలుగ్గొడ్డువాడు.

వాడి మాటకు జీవదత్తుడు నవ్వె, “పిరికి వేంతమయినా బహుపందుగా చెప్పావురా, భల్లాకా! సరే, గురుభల్లాకుడు వృక్షేశ్వరీ మందిరులో పున్నాడ్నావు. నువ్వు ముందుండి అక్కడికి దారి తియ్య. మమ్మల్ని మోసం చేయాలని చూశావో, చిత్రవధ చేస్తాం!” అన్నాడు.

తక్కణం భల్లాకుడి శిమ్ముడు కొంత దూరంనడిచి, ఒక గడికేసి చేయి చూపుతూ,

“దొరా, అదే వృక్షేశ్వరీదేవి మందిరం. గురుభల్లాకుడు లోపలవన్నాడు, మాడండి!” అన్నాడు.

ఖడ్డవర్ష నిశ్శబ్దంగా పోయి మందిరం తలుపుమీద చేయిచేసి మెల్లిగా నెట్లిచూశాడు. లోపల వృక్షేశ్వరీ విగ్రహానికి నాలుగైదడుగుల దూరంలో గురుభల్లాకుడు సాప్పాంగపడి, కంపితస్వర్ంతో ఏదో గొఱుకుంటున్నాడు.

ఖడ్డమ్ము జీవదత్తుణ్ణి, “ఇప్పుడేంచేయడం?” అని అడిగాడు.

జీవదత్తుడు “వాడు విగ్రహంముందు సాప్పాంగపడి వున్నాడు గనక, నువ్వు విగ్రహం వెనక్కు పోయి, వృక్షేశ్వరి మాటల్లాడుతున్నట్లు నటించి, గురుభల్లాకుణ్ణీ, వాడి శిమ్మల్ని, ఈ బిలదుర్ధంనుంచి పారిపామ్మని పోచ్చరిక చేయ్య,” అన్నాడు.

ఆ వెంటనే ఖడ్డవర్ష పిల్లిలా ప్రవేశించి, వృక్షేశ్వరీదేవి విగ్రహం వెనక దాగి, “బిరోరీ,



గురుభల్లాక! నీ భక్తికి మెచ్చాను. దైవాద్రోహాలు ప్రవేశించడంతో, ఈ బిలదుర్గం అపవిత్రమైపోయింది. నేను ఇప్పుడే ఇక్కడ అంతర్ధానమై, అరణ్యంలోని కొలనుగట్టున వనుజమిచెట్టుకింది ప్రత్యక్షం కాబోతున్నాను. నువ్వు జియగణంతో, ఆ కొలనులో పుచ్చి పచ్చి, నన్ను పూజించు!” అన్నాడు.

ఆ మాటలు వింటూనే గురుభల్లాకుడు అదిరిపడి లేచి నిలబడ్డాడు. వాడు చేతులు జోడించి, “పృథ్వీరిమాతా!” అంటూ ఏమా చెప్పబోయేంతలో, ఖథమర్చుగట్టిగా కుసురుతూ, “ ఒరే, మాట్లాడకు! తక్కణం అరణ్యంలోని కొలనుగట్టుకురా,” అన్నాడు.

గురుభల్లాకుడు గదినుంచి బయటికి వచ్చేంతలో, జీమత్తుడు, మిగిలినుట్టా ఒక గోడచాటునదాకున్నారు. గురుభల్లాకుడు పంచశాలాన్ని పైకితి, “ ఒరే, పృథ్వీరీ భక్తుల్లారా! దేవి ఆజ్ఞ అయింది. వెంటనే

అందరూ బయలుదేరి అరణ్యంలోని కొలను దగ్గరకు చేరండి,” అంటూ బిలదుర్గంలో కేకలు పెడుతూ తిరగ సాగాడు. కొద్దిసేపట్లో అందరూ బిలంనుంచి బయటికి పచ్చారు. వాళ్ళు అరణ్యంకేసి కొద్దిదూరం నడిచాక, గురుభల్లాకుడికి, ఇంకా పృథ్వీరి మంది రంలో వన్నదే మాయమైపోయిందో మాడాలని పించింది. వాడు తిరిగి బిలంకేపస్తున్నంతలో, ఖథమిపడత్తులు బిలంలో వన్న తోడేళ్ళను కొట్టి బయటికి తరిమేస్తున్నారు.

గురుభల్లాకుడు తనకు ఎదురుగా పస్తున్న తోడేళ్ళను చూసి నిలుపెల్లా కంపించి పోయి, వెనుదిరిగి తన జిమ్ములకేసి పరిగెత్తుతూ, “పృథ్వీరీమాతా, రక్షించు!” అంటూ చాపు కేకలు పెట్టసాగాడు.

ఖథమర్చు ఆ దృశ్యం చూస్తూనే ఆశ్చర్య పోయి, ‘వెంటపడినవి నాలుగుతోడేళ్ళకన్న ఎక్కువలేవు. వాటిని ఎదుర్కొని చంపలేక, అంతమంది పృథ్వీరీభక్తులు కాళ్ళ సత్తువ కొద్దిపరిగెత్తుతూండడం నవ్వుతేప్పిస్తున్నది,’ అన్నాడు.

జీవడత్తుడు వేగంగా పోయి తోడేళ్ళను తన చేతి దండుంతో అదిలించి వాటిలో అందిన దాన్ని బలంగా కొట్టాడు.

ఆ దెబ్బకు తోడేలు కిందపడి గిలగిల కొట్టుకోసాగింది. మిగతావి బెదిరిపోయి చెల్లాచెదురుగా పారిపోయినై. అదిచూసిన గురుభల్లాకుడు ఆనందపడిపోతూ, జీవ దత్తుడికిరెండుచేతులూ ఎత్తినుస్కరించాడు.

జీమత్తుడు, భల్లాకుడ్ణినిలుపెల్లా ఒకసారి పరిశీలనగా చూసి, “భల్లాకుం బాభూ! ఇంతకూ నువ్వు ఈ అరణ్యంలో ఏ వ్యవసాయమో

చేసుకుని జీవించక, ఈ తోడేళ్ళ పెంపకం, వృక్షేశ్వరీ ఉపాసనలూ ఎందుకు ప్రారం భించావ?" అని ప్రశ్నించాడు.

ఆ ప్రశ్నకు గురుభల్లాకుడు బిక్కె ముఖం పెట్టి "దోష! నలుగురిమీదా అధికారం చెలాయిస్తూ సుఖంగా బతకాలంటే ఇంతకన్న సులువైన మార్గం నాకేదీ కనిపించలేదు," అన్నాడు.

"ముర్తిసువ్విప్పుడేం చేయబోతున్నావు? నీ శిష్యగణమంతా నిన్న తోడేళ్ళకు వదలి అరణ్యంలోకి పారిపోయారుగదా!" అన్నాడు మధ్యలో కల్పించుకుని ఖథ్యవర్ష.

"అలాంచేమీ లేచుదో! వాళ్ళు అరణ్యం లోని కొలను దగ్గర వెలువనున్న వృక్షేశ్వరీదేవిని పూజించేందుకు వెళ్ళారు. మహాశక్తివంతు రాలైన ఆ దేవి, బిలదుర్గంలోచి ఇంతకు ముందే అంతర్థానమైపోయింది!" అన్నాడు గురుభల్లాకుడు.

అంతలో నలుగురు ఎలుగ్గొడ్డు ముతా వాళ్ళు అక్కడికి పరుగుపరుగున వచ్చి, గురుభల్లాకుడితో, "గురుభల్లాకా, ఘోర ప్రమాదం! వృక్షేశ్వరీదేవి వెలువనున్న కొలను దగ్గర అయిదారుగురు ఒంటెల వాళ్ళున్నారు. వాళ్ళ నాయకుడైన స్వర్ణాచారి అనేవాడు, మనవాళ్ళలో ఇద్దరి చంపి, ఐదుగుర్చి చుట్టుముట్టి పట్టుకున్నాడు. ఈ దుర్వార్థ చెప్పేందుకు మేం పారిపోయి వచ్చాం," అన్నాడు.

స్వర్ణాచారి పేరు వింటూనే ఖథ్యజీవతత్తులూ, సమరంబశాపందిన ఆశ్చర్యం అంతాయింతా కాదు. ఎక్కడో కొండమీద కోటకట్టే ప్రయు త్వుంలో పున్న స్వర్ణాచారి, నలుగురైదుగురు



అనుచరుల్ని పెంటబెట్టుకుని, ఇక్కడికొలను ప్రాంతానికి ఎందుకొచ్చినట్టు?

జరిగిందే మంటే - ఈ కొండ, అరణ్య ప్రాంతాలన్నే వీరపురరాజైన వీరసింహుడి ఆధీనంలోనివి. వారం రోజులక్రితం వీరసిం హుడి జంతుప్రదర్శనశాలాధికారి, పదిమంది సైనికులను పెంటబెట్టుకొని, జంతుశాలకు కొత్తమృగాలను పట్టుకుపెళ్ళందుకు అర ణ్యానికి మచ్చాడు. వాళ్ళ వలలుమీ, బోసులు పెట్టికొన్ని అడవిపక్కలనూ, రెండు పులులనూ పట్టుకుని మధ్యాహ్నం వేళ ఒక వాగు ఒడ్డున విశ్రాంతిగా కూర్చుని భోజనాలు చేస్తున్నారు.

రాజుగారిసైనికుల్లో ఒకడు ఆందరికన్నా ముందుగా భోజను ముగించి, ఎండవేష్టుడు చెట్లకొమ్మల్లో ఎవ్వెనా వింతపక్కలు కనబడత వేమో అని చెట్ల నీడల్లో నడుస్తూ, అరణ్యంలో కొంతదూరం పోయాడు. వాడికి ఒక కొలను దగ్గర చెట్లకు కట్టిపున్న నాలుగు ఒంటెలు



కనిపించినే. వాడు ఆనందాశ్వర్యాలతో కిందు మీదైపోతూ, వాగుదగ్గరకు పరిగెత్తుకువచ్చి, జంతు ప్రద్భునశాలాధికారితో ఆ వింతశుభవార్త చెప్పాడు.

“బంటెలా! ఏవీ? ఎక్కడ? మనప్రదర్శన శాలలో లేనివి ఉప్పమూ, ఉప్పమక్కీ మాత్రమే. ఒకఉప్పమూ, ఉప్పికా పుంటే, మనరాజుగారి కెంతేకిర్చి! రాజ్యానికంతో పేరు!” అంటూ ఉత్సాహం పట్టలేక వడవడ వణకసాగాడు జంతుశాలాధికారి. ఆ మాటలకు సైనికుడు కాస్త నిరుత్సాహపడి, “అయ్యా! ఆ బంటెలు చెట్టుకు కట్టివున్నవి. వాటికి యజమానులెవరో వున్నట్టున్నది!” అన్నాడు.

“యజమానులా! వాళ్ళవరు? ఈ వీరపురం రాజ్యంలో వున్న ప్రజలకూ, అరణ్య లకూ, కొండలకూ, సీటికే, గాలికే - ఒకమాటలో రాజ్యంపై విస్తరించి వున్న ఆకాశానికూడా యజమాని మన వీరసింహ మహారాజు

లుంగారు, తెలిసిందా? మీలో ఇష్టరు ముగ్గురుపోయి, ఆ బంటెలను ఇక్కడికి తోలుకురండి. వాటి యజమానులన్నావే; వాళ్ళ కనిపిస్తే, వాళ్ళనుకూడా ఇక్కడకు వచ్చి, నా దర్శనం చేసుకోమనండి!” అన్నాడు జంతుశాలాధికారి.

సైనికులు సలుగురు బయలుదేరి బంటె లున్న చేటుకు వెళ్ళారు. ఎక్కడా వాటి యజమానులున్న సూచయు లేవు. వాళ్ళ దైర్ఘ్యంగా పోయి, వాటితిళ్ళను ఊడీయబోయారు. కొత్త మనుషుల్ని చూసి బెదిరిన ఒక బంటె వికృతంగా అరిచి, కాళ్ళతో చెట్లుబోయిలను తన్నతూ అలజడి ప్రారుభించింది.

ఉదయానే అరణ్యానికి వేటకొచ్చిన స్వర్ణాచారీ, సలుగురు సమరభాషు అనుచరులూ వేట ముగించి, కొంతదూరంలో వున్న గుబురుచెట్లకింద విశాంతి తీసుకుంటున్నారు. వాళ్ళకు బంటె ఆరుపులు వినబడినే. ఏ పులో, సింహమో ఒంటలదగ్గరకు వచ్చిందనుకుంటూ, వాళ్ళ కత్తులు దూసి పరుగు పరుగున బంటెలున్నచేటుకు వచ్చారు.

వాళ్ళను చూసి రాజు సైనికులు కూడా కత్తులు దూశారు. సమరభాషు అనుచరుల్లో ఒకడు కోపంతో పట్టు కొరుకుతూ, “ఎవరా మీరు, సైనిక దుస్తులు వేసుకున్న అడవి దొంగల్లా మన్నారు! బంటె లను దొంగిలించడం, మీబోటి అల్పాలవల్ల అయ్యేపనేనా?” అన్నాడు.

“మేం దొంగలంకాదు. వీరసింహ మహారాజుగారి సైనికులం. మీ బంటెలను అపహరించుకుపోవడంలేదు. పుల్లరి కట్టుకుండా రాజుగారిదైన అరణ్యంలో మేపుతున్నందుకు,

వాటిని బండెలదొడ్డికి తోలుకుపోతున్నాం,”
అన్నాడిక సైనికుడు అతి తెలివిగా.

“ ఎవరా వీరసింహా మహారాజు? ఈ
ప్రాంతాల అధికారమంతా శ్రీశ్రీ సమరబాహు
మహారాజుగారిదేవారి ఒంటెలను దొంగిలించ
డానికిషచ్చినమిముల్ని విచారించి జిక్కించుతాం.
వెంటనే కత్తుల్ని నేల జార్చి లొంగిపొండి!”
అన్నాడు స్వర్ణాచారి.

పొరిపోయే అవకాశంలేదని తెలుసుకున్న
వీణింహుడిసైనికులు వాళ్ళను ఎదిరించారు.
అప్పుడు జరిగిన కత్తియుద్ధంలో ఇద్దరు
రాజుసైనికులు చ్చూరు. ఒకడు గాయపడ్డాడు.
నాలుగోవాడు. ఎలాగో సమరబాహు అనుచరు
లకు అందకుండా, కాలి సత్తువకొఢ్చి పరుగెత్తి
వాగుబడ్డునవున్న జంతుశాలాధికారిని చేరాడు.

శీరుమీద అక్కడక్కడా నెఱ్తురు మరకల్లో,
ఆయాసపడుతూ తనదగ్గరకు పరిగెత్తు
కొస్తున్న సైనికుణ్ణిచూస్తునే జంతుశాలాధికారి,
“ ఇది మహావింతగా పుండె! నేను చదివిన
అరణ్య, పెంపుడు జంతుశాస్త్రాల్లో ఎక్కడా
ఒంటెలు మాంసాహులని లేదు. ఆశ్చర్యం!
నీ వెంటవచ్చిన తతిమ్మాముగ్గుర్నీ అని చంపి
తినేసినయ్యా?” అని అడిగాడు.

“అయ్యా! ఒంటెలుకాదు, వాటియజమా
సులుస్విలా గాయపరిచారు. నావెంటవచ్చిన
ముగ్గురూ వాళ్ళ కత్తులకు బల్లపోయారు.
వాళ్ళవరోగాని కత్తి తిప్పటంలో ఆరితెరిన
ఘుటాల్లా వున్నారు,” అన్నాడు సైనికుడు.

“మనకన్న కత్తియుద్ధంలో మొనగాళ్ళు,
ఇతర లోకాల సంగతి అంతగా తెలియదు –
ఈ లోకంలో వున్నారంటే నమ్మను!” అంటూ
జంతుశాలాధికారి పరున ఒరలోంచి కత్తిదూసి
నిలబడ్డాడు. అతడితోపాటుమిగతా సైనికులు
కూడా కత్తులుదూసి నిలబడ్డారు.

గాయపడి వచ్చిన సైనికుడు, తాను
పొరిపోయివచ్చిన దిక్కుకేసి చూసి, తమకేసి
పసున్న సమరబాహు అనుచరులు కళ్ళబడ
గానే, జంతుప్రదర్శన శాలాధికారితో, “ మీ
అనుమానమీదే త్వరలోనే తీరిపోతుంది; అరుగో,
వాళ్ళటే పసున్నారు!” అన్నాడు.

“ ఒరే, వీరశార సైనికుల్లారా, వీళ్ళంత
అమాయకులు. యమకింకరులనెనా తరిమి
కొట్టశులు మనమీదే పసున్నారా, ఆహో!” అంటూ
జంతుప్రదర్శనశాలాధికారి, సైనికులను హెచ్చ
రించి, సమరబాహు అనుచరులకేసి బయలు
దేరాడు.

- (ఇంకావుంది)



మొహమాటపు అల్లుడు!

మంచి ఎండ వేళ చెమటలు కక్కుకుంటూ వచ్చిన అల్లుళ్లి చూసి, రామయ్య, రాజమృతులు విస్తు పోయారు. వాళ్లను చూసి అల్లుడు, “మరెం లేదు లండి! మీ ఊళ్లై చిన్న పని పడి వచ్చాను, పన్నెపోయింది, అలాగే మీమృత్తి ఒకసారి చూసి పోదామని ఇలా వచ్చాను,” అన్నాడు.

రామయ్య, రాజమృతులు అప్పుడే భోజనం చేసి, గిన్నెలు కడిగి బోర్లావేసి, అలా నడుం వాల్చారు.

అల్లుడు కాళ్లూ చేతులూ కడుక్కుని వచ్చేసరికి, వంట ఎలాగూ కాదుకాబట్టి, తెలిగ్గా ఏదైనా ఘలహారం చేద్దామని, రాజమృత వంటగదిలోకి వెళ్లింది.

ఆమె త్వరత్వరగా ఘలహారం తయారు చేసి పళ్ళుంలో వుంచి, అల్లుడి ముందు పెట్టింది. బాగా ఆకలిమీద వున్నాడేమో, అల్లుడికి పెట్టిన ఘలహారమంతా నిమిషంలో ముగించాడు. ఘలహారం కూడా మంచి రుచిగావుంది. అత్తగారు మారు వడ్డిస్తారని ఆశించాడు. కానీ ఆమెలో ఆ ఉద్దేశం వున్నట్టు కనబడ్డలేదు. అడగడానికి మొహమాటం అడ్డువచ్చింది.

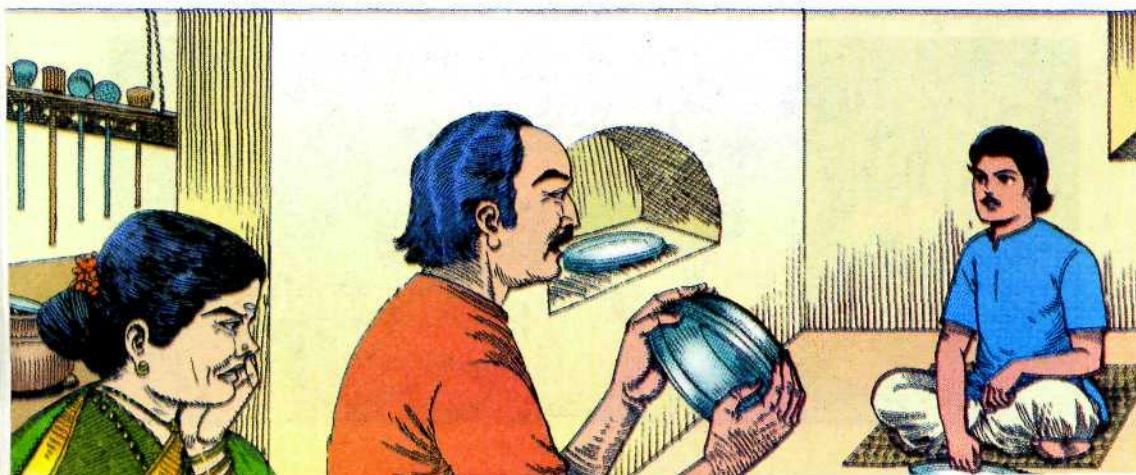
అతడు భాళీ అయిన పళ్ళాన్ని తిరగేసే బోర్లావేసే చూస్తూ, “పళ్ళుం చాలా బాగుంది! ఏ కొట్లు కొన్నారు? కొట్టు పేరు పళ్ళుం వెనక వుందా?” అంటూ పదెపదె పళ్ళాన్ని బోర్లావేయసాగాడు.

అల్లుడికి మరి కాస్త ఘలహారం అవసరముంది! కానీ రాజమృత గిన్నెలోని ఘలహారమంతా బకేసారి పళ్ళుంలో పెట్టి ఇచ్చేసింది. ఘలహారం అయిపోయిందని చెప్పడానికి ఆమెకు మొహమాటం అడ్డె చ్చింది.

ఇలా ఇధరి అవస్తా చూస్తాన్న రామయ్య, అల్లుడితో, “ఉండు, బాబూ! ఆ పళ్ళుంతో పాటు కొన్న మరొక వస్తువు ఇంట్లోవుంది. దాని వెనక కొట్టు పేరేమై వున్నదేమో చూస్తాన్న!” అంటూ వంటగదిలోకి వెళ్లి, రాజమృత ఘలహారం తయారు చేసిన గిన్నెను తీసుకు వచ్చి, అల్లుడి ముందు బోర్లావేసి, “జది మీ అత్తయ్య ఘలహారం వండిన గిన్నె! దీని వెనకా కొట్టుపేరే లేదు,” అన్నాడు.

ఘలహారం అయిపోయిన సంగతి, మామగారు ఇలా తెలియజేశాడని అర్థం చేసుకున్న అల్లుడు, లేచి చెయ్యి కడుక్కున్నాడు. తర్వాత వేళకాని వేళవచ్చి, అత్తమామలను ఇబ్బంది పెట్టినందుకు నెచ్చుకుంటూ సెలవుతీసుకున్నాడు.

—గవ్వల నిర్మలాదేవి



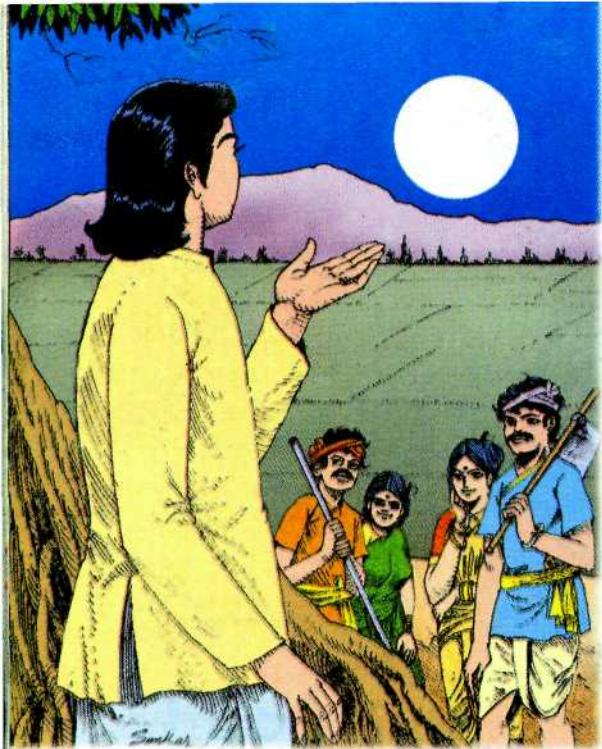


బేతాళ
కథలు

పండితుడి

గుర్తింపు!

పట్టువదలని విక్రమార్యుడు చెట్టు వద్దకు తిరిగివెళ్లి, చెట్టుపై నుంచి శవాన్ని దించి భుజానవేసుకుని, ఎప్పటిలాగే మౌనంగా శృంగం కేసి నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, “రాజు, భీతి గొలిపే శృంగంలో, ఇంత అర్ధరాత్రి వేళ, సాధించ దలచినదానికోసం ఎన్ని ఇక్కట్లకు గురి అవుతున్నావీడని నీ మనోష్ణిర్యం కొనియాడదగిందే. ఐతే, దీనికంతటికి కారణం ఎవరై వుంటా రన్నది తీరని సమస్య. ఒకవేళ నువ్వు, ఈ శ్రేమంతా సీకు విద్యాబుధ్ములు నేర్చిన ఏ గురువుకోసమో లేక నువ్వు గాయించే ఏపండితుడికోసమో అయితే మాత్రం, నువ్వు ఆశాభంగానికి గురి



కాగల ప్రమాదమున్నది. ఈ గురువులూ, పండితుల్లో చాలామంది స్థిరచిత్తులూ, వ్యవహారదక్తుతా వున్నవాళ్ళు కారు. వాళ్ళల్లో స్వాతిశయం, అహంభావం పాలెక్కువ. వాళ్ళు తమ ఆత్మబుంధువుల్లో కూడా ఎవరైనా, తమకు సాటిరాగల పాండితీ ప్రతిభలున్న వాళ్ళపట్ల కూడా ఆసూయా, మత్తురాలకు గురవుతుంటారు. ఇందుకు ఉదాహరణగా, జగన్నాథుడనే పండితుడి కథ చెబుతాను, శ్రమ తెలియకుండా, విను,” అంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు:

పూర్వం, గోస్తనీ నదీతీరంలో హరితవనం అనే ఒక పల్లెట్టూరు వుండేది. పల్లెచుట్టూ ఎటు చూసినా పచ్చగా కళకళలాడుతున్న పంట పాలాలూ, తోటలూవుండేవి. అక్కడ నివసించే రైతులకు గోస్తనీ నది కనిపించే దైవం. పంట చేతికొచ్చిన తర్వాత కూలీల

దగ్గరనుంచీ, యజమానులదాకా ఏకమై, గోస్తనీ నదీతీరాన పెద్ద సంబరం చేసేవారు. ఆనాడు వారు నదిలోవేసే పూలతో నది నిండి పోయి ఎక్కడా నీరు కనిపించకుండా, నది పొడవునా ఒక పెద్ద పూలపాన్న పరిచినట్టుగా ఉండేది.

అటువంటి హరితవనంలో, జగన్నాథు పండితుడనే ఒక గొప్ప పండితుడుండేవాడు. ఆ చుట్టుపక్కల నూరు కోసుల మేరకు, అయినను మించిన పండితుడు లేడని చెప్పుకునేవారు. అయినకేవలం పండితుడే కాదు, చక్కటి కవి కూడా. అయితే, నిరక్క రాస్యులూ, ఎదోసామాస్యమైన విద్యాపరిజ్ఞానం కలవారూ అధిక సంఖ్యలోగల ఆ చుట్టు పక్కల ప్రాంతాల్లో, జగన్నాధుడి కవిత్వం కేవలం జమీందారుకూ, అతికొద్ది సంఖ్యలో గల విద్యాంసులకూ మాత్రమే పరిమితమై, మిగిలిన వారికి గగనకుసుమంగా వుండేది. నిరక్కరాస్యుల సంగతి అలా వుంచితే, కాస్తో కుస్తా అక్కరజ్ఞానం, మిషయపరిజ్ఞానం కలవారు సెతం, అయిన కళ్ళకు నిరథకప్రాణులుగా కనిపించేవారు.

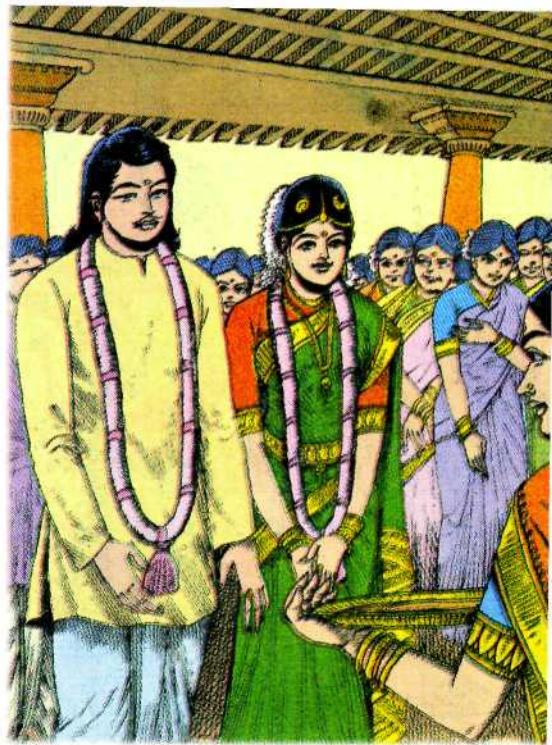
ఆయన ఒక్కగానొక్క కొడుకు శ్రీకరుడు, తండ్రికి పూర్తి వ్యతిరేకమైన ప్రవృత్తి కలవాడు. ప్రకృతి సాందర్భాధక్కడన అతడు, ఉభయ సంధ్యల్లోనూ పాలాల గట్టమీదా, తోటల్లోనూ తిరుగుతూ ఆశవుగా రసికపూదయరంజక మైన కవిత్వం చెబుతూండేవాడు. ఆ సమ యంలో చుట్టుపక్కగల కూలీనాలీ జనమంతా అతడిచుట్టూ చేరేవారు. శ్రీకరుడి కుత్వం వారికి సులభంగానే గ్రాహ్యమయ్యేది. ఒకవేళ వారికి అర్థం కాలేదనితోస్తు, శ్రీకరుడు తన

కవిత్యానికి తానే రసవంతమైన వ్యాఖ్యానం చేస్తూ, వారికి విడుమరిచి చెప్పేవాడు.

శ్రీకరుడి ఉరకమైన ప్రవర్తన, జగన్నాధుడికి సుతరామూగిట్టేదీకాదు. “కుత్యానికి రసపుష్టి ఎంత ప్రధానమో, రసికుడైన శ్రోత కూడా అంతే ముఖ్యం. ఓ అంటే న రాని శుంఠల దగ్గర కవితాగానం చెయ్యడమంటే, సాహితీ సరస్వతిని బురద గుంటలోకి నెట్టడమే! నీ పద్ధతి నాకేం నష్టిలేదు. నీ వైశురి మార్పుకుంటే మంచిది!” అంటూ చాలాసార్లు కొడుకున్న నయానా భయానా కూడా చెప్పి చూశాడు.

ఇలా రోజులు గడుస్తూండగా, హరితవన పల్లెకు ఎనిమిది క్రోసుల దూరంలో పున్న మాధవీపురం నుంచి శ్రీకరుడికి ఒక పెళ్ళి సంబంధం వచ్చింది. పెళ్ళికూతురు శారద, నారాయణభట్టు అనే పండితుడి ఏకైక కుమారె. భట్టుకు పండితుడిగా, కవిగా జగన్నాధ పండితుడికున్నంత పేరు ప్రతిష్ఠలు లేకపోయినా, ఆయనా అంతే ఇంతో మంచి పేరున్నవాడే. ఆయన కూతురుకు తానే గురువైస్వయంగా విద్యాబోధనచేశాడు.

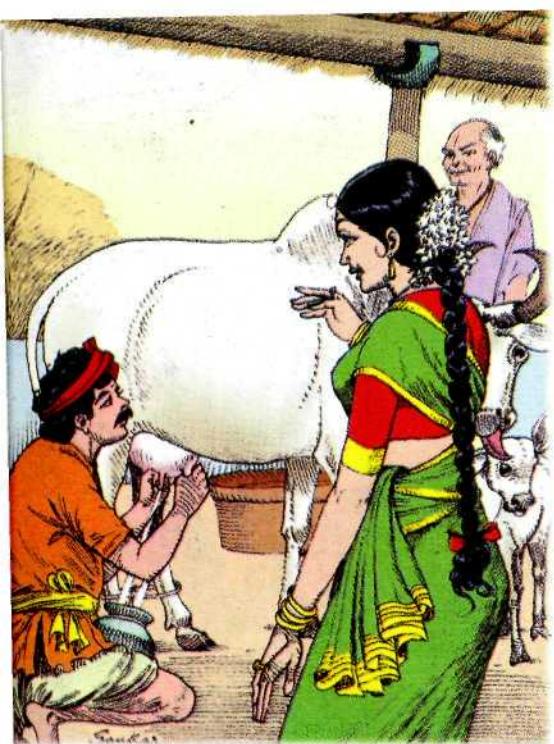
జగన్నాధ పండితుడు, కొడుకును వెంట బెట్టుకొని పెళ్ళిచూపులకు వెళ్ళాడు. శారద కాబోయే మామగారు వేసిన నాలుగెడు శాప్రసంబంధమైన ప్రశ్నలకు చక్కగా సమాధానాలు చెప్పి, జగన్నాధ పండితుడి వధూపరీక్షలో సెగ్గింది. ఆమె కోమల స్వరంతో మృదువుగా సూటిగా సమాధానాలు చెప్పిన తీరు, వినయ, విజ్ఞానాలతో మరింతగా వన్నె కెక్కిన ఆమె తీరెన సౌందర్యం శ్రీకరుడి మనసును గాథంగా ఆకట్టుకున్నాయి. పెళ్ళి నిశ్చయమైంది.



మాసం రోజులు తిరక్కుండా శారద, నవ వధువుగా శ్రీకరుడి చిట్టినేలు పట్టుకుని, జగన్నాధ పండితుడి ఇంట కుడి పాదం మోపింది. చూడవచ్చిన వారంతా, ఆమె వినయశీలతనూ, అందచందాలనూ పద్మదే ప్రశంసిస్తూ, శ్రీకరుడి అద్భుతానికి ఎంతగానో ఆనందించారు.

నెమ్ముదిగా రోజులు గడిచాయి. ఒకనాటి సాయం సమయాన, ఎందుకో పెరట్లోకి వచ్చిన జగన్నాధ పండితుడు, దాపులనున్న పశువులశాలవైపు నుంచి కోడలి స్వరం వినిపించి, అప్రయత్నంగా చెవులు రిక్కిస్తూ అటువైపు చూశాడు.

పశువుల శాలలో పాలేరు రంగడు ఆవు పాలు పిండుతున్నాడు. ఆవుకు పదుడుగుల దూరంలో నిలబడిన శారద, తన మధుర స్వరంతో శ్రావ్యంగా ఒక శ్లోకాన్ని పరిస్తన్నది.



అది లీలాపుకుని, కృష్ణీలా తరంగిణిలోని శేకు. రుగుడు ఆనందుంగా ఆ శైక్షాన్ని వింటూ పాలు పితుకుతున్నాడు.

చెవులకు ఇంపుగా శేకుం చదమడం పూర్తి కాగానే శారద, దాని అర్థాన్ని విడుచురిచి చెప్పడు ప్రారుభించింది:

“రంగా! నందగోకులంలో చిన్ని కృష్ణుడి తల్లి యోదమ్మ, ఒకనాటి సాయంత్రం ఇలాగే పాలు పితుకుతున్నదట. అంతలో చిన్ని కృష్ణుడు తల్లి దగ్గరకు వచ్చి, వెనకనుంచి తల్లి పీపుమీద పడిమెడుచుట్టూ చేతులు వేసి, ‘అమ్మా పాలివ్వు’, అంటూ ముద్దుగా అడిగాడు. ‘ఇప్పుడు కాదునాన్ని, చీకటిపడిన తర్వాత యిస్తాన్ని’, అంటూ చిన్ని కృష్ణుణ్ణి లాలించింది తల్లి:

‘చీకటంటే ఏమిటమ్మా?’ అని అడిగాడట చిన్ని కృష్ణుడు. ‘చీకటంటే మనకు ఏమీ కని

పించదన్నుమాట!’ అంటూ యోద, చీకటంటే ఏమిటో తనకు తేచిన రీతిలో చెప్పింది. అప్పుడు చిన్ని కృష్ణుడెంచే శాడో తెలుసునారంగా! కళ్ళు రెండూ గట్టిగా మూసేసుకుని, ‘చీకటిపడిపోయిందమ్మా. ఇప్పుడు నాకే మీ కనిపించడంలేదు! పాలివ్వు?’ అంటూ ముద్దుగా అడిగాడట.

ఈవిధుగా చిన్ని కృష్ణుడి బాల్యచేష్టులకు వ్యాఖ్యానాన్ని పూర్తిచేసింది శారద.

ఎంతో భావస్థారకంగా, లలిత లలితంగా శారద చెప్పిన వ్యాఖ్యానం, సుమథురంగా పున్సుట్టు అని పించింది, జగన్నాధపండితుడికి. అతడి కళ్ళు అప్రయత్నంగా పాలేరు రంగాడి పెపు తిరిగాయి.

రంగాడి ముఖం, తానే యోదమ్మ అయి నంత అనందంతో వెలిగి పోతున్నది. ముఖంలో ఎప్పుడూ వుండే జడత్వాపు స్థానంలో ఏదో వింత కాంతి, జగన్నాధపండితుడికి స్పృష్టంగా గోచరించింది.

అతడు మరొక్కసారి కోడలినీ, రంగాడినీ పరికించి మాసి అక్కడి నుంచి ఇవతలకు వచ్చేశాడు.

ఆ మరునాటి ఉదయానే జగన్నాధ పండితుడు, కృష్ణీలాతరంగిణిలోని మరొక శైక్షాన్ని పాలేరు రంగాడికి వివరించి చెబు తూండడం విన్న శారదా, శ్రీకమలకు మాత్రం, ఆయనలో హరాత్మగా వచ్చిన మార్మకు కారణం తెలియక కొండంత ఆశ్చర్యం కలిగింది. అయితే, తమను చూడగానే ఆయన నవ్విన చల్లని నవ్వు, వారి మనసుల్లో ఆశ్చర్యం స్థానంలోనే కొండంత ఆనందాన్ని నింపింది.

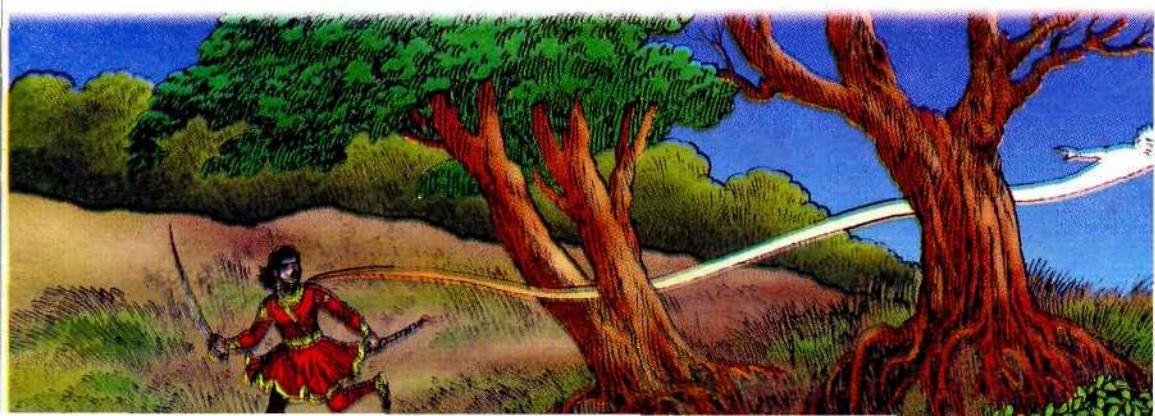
బేతాళుడు ఈ కథచెప్పి, “రాజు, జగన్నాథ పండితుడు, రసికుడైన శ్రోత మాత్రమే కవి త్వాన్ని వేసేందుకు అర్థడునీ, అలాకాక ఏమాత్రం విద్యాగంధం లేనివాళ్ళకు కవిత్వం వినిపించ డమంటే, సాహితీ సరస్వతిని కించపరచడ మేననీ, తనకొడుకు శ్రీకరుణై కోప్పడుతూండే వాడుకదా! అలాంటివాడు, పాలేరు రంగడికి కృష్ణలీలాతరంగిణిలాంటి ప్రాథ కావ్యంలోని శ్లోకాన్ని వినిపిస్తున్న కోడలిపై ఎందుకు కోప గించుకోలేదు? అంటే-పాండిత్యంలో దాదాపు తన అంతవాడుగా ఎదిగి వస్తున్న కొడుకంటే, అతడికి అంతో ఇంతో అసూయా, మత్స్యరాలున్నట్టేగదా? అది చాలక, తానే స్వయంగా రంగడిలాంటి జడుడికి, కృష్ణలీలా తరంగిణి లోని మరిక శ్లోకాన్ని వివరణాత్మకంగా చెప్పి చూడడు విఫ్ఫారు అనిపించుకోదా? ఈ సందే హోలకు సమాధానం తెలిసికూడా చెప్పుక పోయాచే, నీ తలపగిలిపాతుంది,” అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్పుడు, “అత్యంత ప్రతిభా మతులైన పండితుల్లో సర్వసాధారణంగా స్వాతితయం, అహంభాషంలాంటివి వుండడం ఆశ్చర్యమేం కాదు. కొడుకుకు వివాహమై కోడలు కాపరానికి వచ్చేవరకూ, జగన్నాథుడి కిల్వాన్ని విని ఆనందించేచూళ్ళు జీమీంద్రార్థూ,

కొఢిమంది విద్యాంసులూ మాత్రమే. కవిత్వ పరుగా అతడికి మామూలుజనుతో ఏమాత్రం పరిచయంలేదు. అందువల్లనే, కొడుకు శ్రీకరుడు నిరక్కరాస్యులకు కవిత్వం విని పించుం వృధాత్మేకాక, ఒకరుగా సాహిత్యాన్ని అధమస్థాయికి దిగలాగడం అన్న అపోహకు గురయ్యాడు. అంతేకాని, ఇందులో కొడుకు పట్ల అసూయా, మత్స్యరాల్లాంటివి ఏమీలేవు. అయితే, తన కోడలు పరిస్తున్న కృష్ణలీలా తరంగిణిశ్లోకు వింటూ పాలేరు రుగడు పాందు తున్న ఆనందం చూసినప్పుడు అతడికి మొట్ట మొచ్చిసారిగా, తానింతకాలం సామాన్సులపట్ల ఎంతటి అలసత్వం, చులకన భావాలు కలిగి వున్నాడో అర్థమై, సాహిత్యపయోజనంపట్ల అతనికి స్తరానగ్రహింపు కలిగింది. నిరక్కరాస్యుల్లో కూడా కవితామాధుర్యాన్ని ఆస్వాదించగలవా రుంటారని తెలుసుకోగలిగాడు. ఆ కారణం వల్లనే అతడు స్వయంగా పాలేరు రంగడికి శ్లోకంలోని భావాన్ని వివరించడం జరిగింది,” అన్నాడు.

రాజుకు ఈ విధంగా మౌనభంగం కలగ గానే, బేతాళుడు శవంతోసహి మాయమై, తిరిగి చెట్టిక్కాడు. -(కల్పితం)

[అధారం: లలిత-శర్మల రచన]

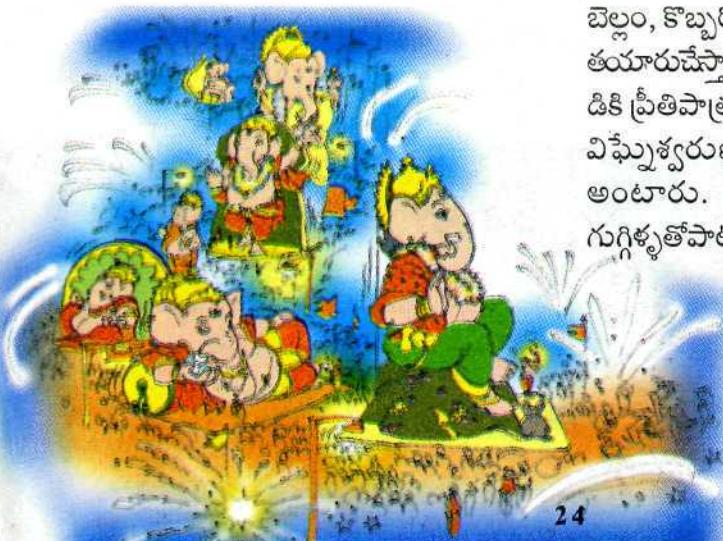


వినాయక చవితి

ఏదైనా ఒక మంచి పనిని ప్రారంభించేమ్మడు
విఫ్మాలు రాకుండా విజయం చేకూర్చుమని
విష్ణుశ్వరుణ్ణిప్రార్థించడం హిందువుల ఆచారు!

గజముఖుడైన బోజ్జుగపతి జన్మ ఉట్ట
వాన్ని భాద్రుడమసంలో జరుపుకుంటారు.
ఆయన జన్మదినాన్ని గణేశవతుర్ధి లేదా
వినాయక చవితి అని అంటారు. వినాయక
చవితిని దేశమంతటా జరుపుకుంటారు.
అమిత్తేశ్వరాతో దేశవ్యాప్తంగా జరుపుకునే
మన పండుగలలో ప్రధానమైనది వినాయక
చవితి.

మహారాష్ట్రలో యేటా భాద్రపద శుక్ల
చతుర్దినాడు గణేశ మహాత్మవం అరంభమవు
తుంది. పది రోజులపాటు జరిగే ఈ ఉత్సవం
పడకొండమరోజు అనంతచతుర్దితో పరిసమాప్త
మవుతుంది.



ఇళ్ళలో చిన్నచిన్న విగ్రహాల రూపాలతో
విష్ణుశ్వరుణ్ణి పూజిస్తారు. దేవాలయాలలో,
బహిరంగ ప్రదేశాలలో పెద్ద పెద్ద విగ్రహాలను
ప్రతిష్ఠించి పూజలు జరుపుతారు. పెద్ద
విగ్రహాలు దాదాపు ఎనిమిది నుంచి పది
మీటల్ల ఎత్తు వరకు ఉంటాయి.

అనంతచతుర్దినాడు వినాయకనిమజ్జను
జరుపుతారు. ఆరోజు రకరకాల పూలతో,
ఫలాలతో, నాణాలతో విష్ణుశ్వర విగ్రహాలను
అందంగా అలంకరించి; కన్నుల పండువగా
దీపాలంకరణ చేయబడిన వాహనాలలో
భక్తీతాలు ఆలపిస్తూ మేళ తాలాలతో
ఉర్మిగింపుగా తీసుకుపెళ్ళి నీళ్ళలో నిమజ్జను
చేస్తారు. మంబాయిలో సముద్రంలో
జలనిమజ్జనం చేస్తారు.

వినాయకచవితినాడు బియ్యంపిండి,
బెల్లం, కొబ్బరి, సువ్యలు కలిపి కుడుములు
తయారుచేస్తారు. ఈ కుడుములు వినాయకు
డికి ప్రీతిపాత్రమైనవని చెబుతారు. అందుకే
విష్ణుశ్వరుణ్ణి 'మోదకమాస్తుడ'ని కూడా
అంటారు. కుడుములు, ఉండ్రాళ్ళు,
గుగ్గిళ్ళతోపాటు ఆయా ప్రాంతాలకు చెందిన
పిండిపంటలు, పట్టు దేవుడికి

ప్రాదరాబాదు నగరంలోని
త్రీరత్నాబాదు ప్రాంతంలో
ప్రతిష్ఠించబడిన 30 అడు
గుల ఎత్తు విష్ణుశ్వర విగ్రహాం

మీకు తెలుసా?

నైవేద్యంగా పెడతారు. ఉత్తర భారత ప్రాంతంలో కరంజీలు, లడ్డులు, చక్కీలు, కడ్జీలీలు, అనారసలు చేస్తారు.

గణేశచతుర్థిని దేశంలో వివిధ ప్రాంతాలలో విభిన్న రీతులలో జరుపుకుంటారు. ఉత్తర ప్రదేశ్లో ముత్తుయిదువలు రోజంతా ఉప వాసం ఉండి గణపతిని పూజించి చంద్ర వంకను చూశాకే భోజనం చేస్తారు. దళిత భారతంలో కూడా గణపతి పూజను ఆసక్తిగా జరుపుకుంటారు. కర్మాటక ప్రాంతంలో దీనిని గారీ-గణేశహబ్గుగా జరుపుకుంటారు. అంటే పార్వతి, గణపతి పూజలు కలిపి జంటగా జరుపుకుంటారన్నమాట. తమిళనాడులో ప్రతి ఇంటా ఈ పండుగ జరుపుకుంటారు. అప్పుడే తయారుచేసిన బంకమన్న వినాయకుడి బొమ్మెను తెచ్చి, జరి కాగితాలతో తయారు చేసిన గొడుగును అలంకరించి కుడుములు, ఉండ్రాళ్ళు నైవేద్యం పెట్టి పూజిస్తారు.

ఇళ్ళలో జరుపుకునే గణేశపూజ సామూహిక ఉత్సవంగా ఎప్పుడు మారిందో తెలుసు కోవాలంటే మనం ఒకసారి గతాన్ని తిరిగి చూడాలి. అది 1894వసంవత్సరు. మనఁసం ఆంగ్సీయుల పాలనలో అలమచిస్తూన్న కాలం.

- ఏనుగులు చాలా తెలివైన జంతువులుగా ప్రాచీనకాలం నుంచీ ప్రసిద్ధిగాంచాయి. కాబట్టి, గజాననుడైన విమ్మేశ్వరుణ్ణి జ్ఞానస్వరూపుడిగా కొలపడంలో ఆశ్చర్యంలేదు.

- జంతువులన్నీటిలోకి ఒక్క ఏనుగు తల మాత్రమే ప్రణాకారంలో అంటే ఓంకారరూపంలో కనిపిస్తుంది!

- బ్రహ్మాండమైన ఏనుగు తల కలిగిన విమ్మేశ్వరుడి వాహనం ఏమిటోలైసా? చిట్టలుక! పెద్ద ఏనుగుతల; మామూలు మనిషి శరీరం; మరీ చిన్నుడైన చిట్టలుక వాహనం కలిగినదే విమ్మేశ్వర రూపం. అంటే దైవ సృష్టిలో పెద్ద, చిన్న జీవలన్నీ ముఖ్యమైనవే; భగవంతుడు సర్యాంత ర్యామి అనడానికి ఇదోక అందమైన సంకేతం!

భవితవ్యం, ఏమిటో తెలియకుండా భారత ప్రజలు నిరుత్సాహాతో, నిస్పాతాత్మకమైన ఆ కాలఘట్టంలో ప్రముఖ కాంగ్రెస్ నాయకుడు బాలగంగాధరతిలక్ భారత ప్రజలను మేలు కొలపడానికి పూనుకున్నాడు. అయిన గణేశ చతుర్థిని సామూహిక ఉత్సవంగా మార్చి, అందులో పాలుపంచుకోమని జాతి ప్రజలకు పిలుపునిచ్చాడు. దేశప్రజలను సమైక్యపరచి వారిలో జాతీయ, సాంస్కృతిక చైతన్యాన్ని కలిగించడానికి గణేశచతుర్థిని ఒకపరికరంగా ఆయన ఉపయోగించాడు. జాతీయ గీతాలాపనలు, నృత్యాలు, ఉత్సవాలో అంతర్భాగాలయ్యాయి. ప్రేక్షకులలో జాతీయ, దేశభక్తి భావాలు ప్రేరించడానికి “తమాషా!” అనే జానపద నాటకాలు ప్రదర్శించేవారు.



ఏనుగు తల ఎలా వచ్చింది?



విష్ణుశ్వరుడికి ఏనుగు తల ఎలా వచ్చిందో మీకు తెలుసా? ఈ వింత విషయాన్ని వివరించే విచిత్రమైన కథలు మన పురాణాలలో చాలా ఉన్నాయి. వాటిలో రెండింటిని ఇక్కడ చూడ్దాం :

విష్ణుశ్వరుడు జన్మించినప్పుడు పార్వతీదేవి తన బిడ్డను ఆశిర్వదించమని దేవతలందరినీ ఆహ్వానించింది. అందరూ వచ్చారు. తల్లిని అభినందించి, బిడ్డను ఆశిర్వదించారు. అయితే, ఒక్క శనిభగవానుడు మాత్రం రాలేదు.

ఇది పార్వతికి కొంత ఆశభంగం కలిగించింది. శనిభగవానుణ్ణి రమ్యని మళ్ళీ ఆహ్వానించింది. అయిన రానన్నాడు. తనకు ఒక శాపం ఉండని, తాను దేనిని మాసినా అది ముక్కలు చెక్కలవుతుందని చెప్పాడు. అయినా పార్వతి ఊరుకోలేదు. వచ్చి తన బిడ్డను ఆశిర్వదించమని శనిభగవానుణ్ణి పట్టుపట్టింది.

**విష్ణుశ్వరుడైగురించి
మీకు**

ఎంతవరకు తెలుసు?

1. విష్ణుశ్వరుడి తమ్ముడు ఎవరు?
2. లేఖకుడైన విష్ణుశ్వరుడికి మహాభారత శ్లోకాలను చెప్పింది ఎవరు?
3. వినాయక చతుర్థి ఎప్పుడు జరుపుకుంటారు?
4. వినాయకుడికి ఇష్టమైన పిండివంట ఏది?
5. గణేశచతుర్థి పదకొండవ రోజును ఏమని పిలుస్తారు?
6. ఏనుగు తల ఏ ఆకారంలో కనిపిస్తుంది?
7. గణేశచతుర్థి ఉత్సవాలద్వారా భారత ప్రజలకునూత నోత్తేజం కలిగించిన నాయకుడు ఎవరు?
8. వినాయకుడి దంతం విరగానికి కారకుడేవరు? కారకులెవరు?

ఈ క్లిప్పుకు సమాధానాలు ప్రయత్నించి చూడండి.

శనిభగవానుడు అయిష్టంగానే ఆక్కడికి వచ్చాడు. ఆయన బిడ్డను చూడగానే బిడ్డ తల ముక్కలు చెక్కలుగా బద్దలైపోయింది! శోకంతో పార్వతి హృదయం విలవిలలాడింది. ఆఖరికి దేవగణాలు ఏనుగు తలను తెచ్చి బిడ్డకు అమర్చారు. దేవతలందరూ బిడ్డను భక్తుల కోరికలుతీర్చే తెలిదైవంగా వెలుగొందగలడని ఆశిర్వదించారు! ఇది బ్రహ్మమైవర్త పురాణం చెప్పేకథ!

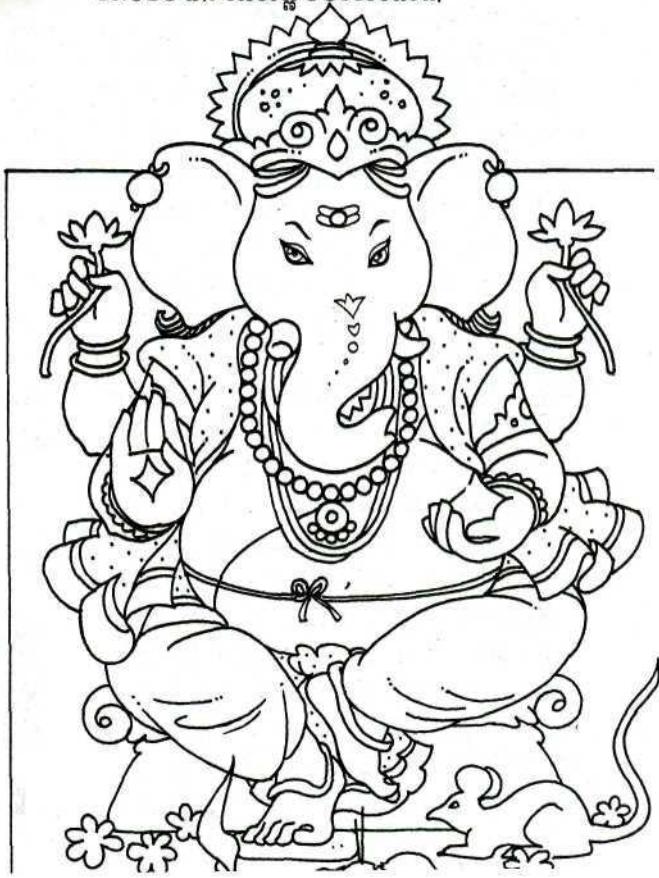
మరొకసుప్రసిద్ధపురాణకథ ప్రకారం - పార్వతీదేవి పిండితో కోదుకు బోమ్మనుచేసి, ప్రాణంపోసి, భవన ద్వారంవద్ద కాపలా వుంచి స్నానానికి వెళ్లిందట. రాక్షస సంహరంచేసి వచ్చిన శివుడు ఆ సంతోషవర్తను భార్యకుచెప్పాలన్న ఉత్సాహంతో లోపలికి ప్రవేశించబోయాడు. కానీ కుర్రవాడు అఢ్ఢుపడడంతో అగ్రహంచెందిన శివుడు తన త్రిశూలంతో వాడి తలను తెగగొట్టాడట. పార్వతికి ఈ విషయం తెలియడుంతో శోకానలంతో తలలడిల్లి పోయింది. ఆమెను ఓదార్ఘానానికి శివుడి ఆజ్ఞ ప్రకారం శివగణాలు - ఏనుగు శిరస్సును తెచ్చి తెగిపడిపున్న బిడ్డ శరీరానికి అమర్చారట! ఆ విధంగా గణపతి గజాననుడయాగ్యాడు!

రంగుల తమాషా

ఇక్కడెక అందమ్మునవిఫ్మైశ్వరుడిచిత్రం ఉంది. కావలసిందల్లా స్తదైరంగులు వేయడమే! ఇంకా ఆలస్యం దేనికి? మీక్కిమ్మున రంగులతో వినాయకుల్లో అలంకరించండి!

ముందు పేజీ క్రిండ సమాధానాలు

1. మయూరవాహనసుడైన కార్త్రియుడు(సుభ్రహ్మణ్యం).
2. వ్యాసుడు.
3. భాద్రపదమాసం.
4. కుదుములు.
5. అనంత చతుర్ధశి.
6. ఓంకార రూపంలో.
7. బాలగంగాధరతిలక్.
8. పరశురాముడు.



సంతోషం!

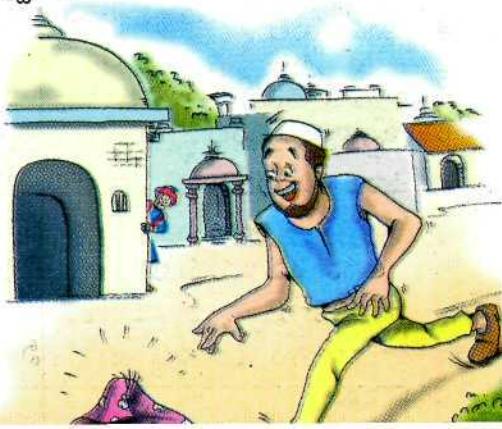


ఒకరోజు హోడ్డు నజిరుద్దీన్ పక్కనున్న పట్టానికి బయలుదేరాడు. మార్గమధ్యంలో దారిపక్క చెట్టు కింద ఒక పెద్దమనిషి విచారంతో కూర్చుని ఉండడు అతడు గమనించాడు. అతడు ఆ పెద్దమనిషిని సమిచించి విచారానికి రణం ఏమిటని అడిగాడు. ఆ పెద్దమనిషి పెద్గా నిట్టూర్చి, “ఆ, ఏంచెపును? నాను కాపలసినుత డబ్బు ఉంది. పెద్గా సమయ లంటూ ఏమీ లేవు. అయినా సంతోషం అన్నది ఎరగును. ఏ విషయయట్లా ఏమాత్రం అస్కిలేదు. సంతోషం కలిగించే విషయం ఏదెనా ఉండేమో చూర్చామని బయలుదేరానుగానే, ఇంతవరకు ఒక్కటి కొపించలేదు!” అంటూ విచారంతో తల పట్టుకున్నాడు.

హోడ్డు హరాత్రుగా ఆ మనిషి పక్కన ఉన్న సంచిని ఎత్తుకుని పరిగెతాడు. “నా సంచీ! నా సంచీ!” అంటూ ఆ పెద్దమనిషి హోడ్డు వెనక పరిగెతసాగాడు. లేడిపిల్లలా అమితవేగంతో పరిగెత్తుతూన్న హోడ్డును పట్టుకోలేకపోయాడా పెద్దమనిషి. అతని వేగాన్ని అందుకోలేక వెనక బడ్డాడు. హోడ్డు అడ్డుదారులలో అటు ఇటూ తిరిగి మళ్ళీ ప్రధానమార్గానికి వచ్చాడు. పెద్దమనిషి కనుచూపుమేరలో కనిపించకపోయేసరికి, ఆయన నుంచి లాక్కున్న సంచిని దారికిపక్కగా పెట్టి, తాను

వెళ్ళి ఒక ఇంటిచాటున నిల్చుని, ఆయనరాకునుం ఎదురు చూడసాగాడు.

కొంతనేపటికి ఆయన భరించరాని విషాదంతో కాళ్ళిడ్చుకుంటూ అటుమెపు వచ్చాడు. డబ్బు సంచి పోయిందికదా అని తెగ బాధపడిపోతున్న ఆయనకు, అది దారిపక్కన కనిపించగానే ప్రాణం తేచివచ్చినట్టుయింది. ఆత్రంగా వెళ్ళి అందు కున్నాడు. అందులో డబ్బు, మస్తువులూ అలాగే ఉండడంచూసి, “అహో! దౌరికింది! దౌరికింది!” అంటూ పట్టరాని సంతోషంతో గెంతులు వేయసాగాడు. దానిని చూసిన హోడ్డు, “సంతోషం కలిగించడానికి ఇదీ ఒకపట్టతే!” అన్నాడు చిన్నగా నవ్వుతూ.



భారత సంస్కృతి - చరిత్ర

ఒక గొప్ప నాగరికతలోని ఘుట్టూలు
తరతరాలుగా సత్యం కోసం జరిగిన అన్వేషణ!

19. ఆలయ కథలు-ఆద్యుత సత్యాలు!



“మీరు చాలా ఆద్యాపంతులు! మీ అదృ ప్సేన్ని చూస్తాంటే, నాకు మళ్ళీ మీలాగా చిన్నపిల్లలుగా మారి మీ తాతయ్యదగ్గర కథలు వినాలనిపిసున్నది!” అన్నది తల్లి జయశ్రీ పిల్లలతో.

“మళ్ళీ చిన్నపిల్లలుగా మారడం నీకు ఆనం దంగా ఉండిచ్చు. అప్పుడు సందీపుడు, శ్యామలా ఉండుచుకూ?” అంటూ సందీపుడు చెల్లెలితో కలిసి పాశాలనూ, తల్లి తయారు చేసిన వంటలనూ తెచ్చి డైనింగ్ టేబుల్ మీద పెట్టాడు.

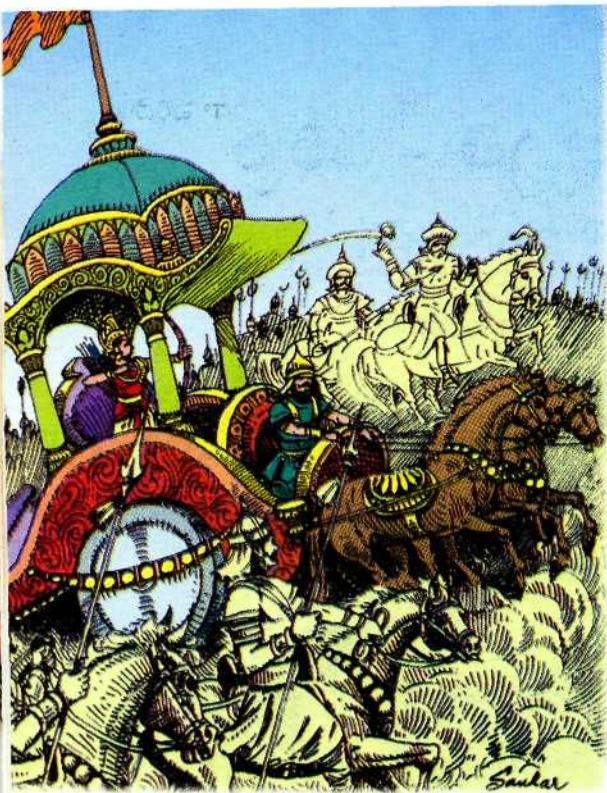
అసరికే దేవాధుడు అక్కడ కూర్చుని వున్న సంగతి వాళ్ళు గమనించలేదు.

“వాళ్ళకు చెప్పినట్టే ఆకథలన్నీ నీకూ

చెబుతానమ్మా? అయినా, నువ్వు ఒక్క రోజులునా మాతో కలిసి భోజనం చేసేసేకదా? మేము భోజనం చేసి లేసే తప్ప నువ్వు కూర్చేవు,” అన్నాడు దేవనాధుడు ఎంతో ఆప్యాయంగా.

“అదేం ఫరవాలేదు. మీ దగ్గర విన్న కథలన్నీ అప్పటికప్పుడే శ్యామల నాకు చెబుతూ వుంటుంది తన ధోరణిలో. అందువల్ల మీరు పిల్లలకు చెప్పిన కథలన్నీ నాకు తెలుసు. అయినా మీ దగ్గర ఇవాళ కొన్ని సంశుయాలు అడిగి తెలుసుకుంటాను,” అంటూ కుర్చీలో కూర్చున్నది జయశ్రీ.

“అహో! ఈరోజు మేము మరిన్ని మంచి కథలు విన్నోతున్నాం!” అన్నాడు సందీపుడు.



“లేదుబాబు! నా ప్రత్యుమరికొన్ని కథలను రాబ్బేది కాదుకుంటాను,” అని కొడుకుతో చెప్పి, మామగారికేసి తిరిగి, “మన దేవాలయాలకు సంబంధించిన కథలలో ఎంత మకువాస్తము వుంది? ఆసలు అలాంటి కథలకు చారిత్రక అధారాలంటూ ఉన్నాయా? అన్నదే నామ్మెదటి అనుమానం,” అన్నది జయకీ.

“కథలలో చారిత్రక అంశాలు ఉన్నాయి. అవి కల్పనా కథల మధ్యపడి కనుమరుగై పోవడం కూడా కష్టం. కథలనుంచి వాస్తవాలను సప్పటంగా మేరుచేసి చూసే సమర్థవంతమైన ప్రయత్నం, పరిశోధన ఇంతమరకూ జరగలేదు. ఈ పరిశోధన ఎంతో త్రమతో కూడుకున్న పని. కథ ముసుగులో దాగి వున్న వాస్తవాన్ని గుర్తించి పెయ్యగలోకితీసుకు రావడంలోనే పరిశోధకుడి

విజయం ఆధారపడి ఉంటుంది,”
అన్నాడు దేవనాథుడు.

“దీనికి ఏదైనా ఒక ఉదాహరణ ఇవ్వగలరా, తాతయ్యా?” అని అడిగాడు సందీపుడు.

“తప్పుకుండా. కాళీవిశ్వనాథమందిరు మనదేశంలోని అతిప్రాచీనమైన దేవాలయాలలో ఒకటి. ప్రపంచమలనే అతి ప్రాచీనకాలం నుంచి ఉంటున్న సరువారణాశి. ఒకానోక్కుడు ఆ నగరాన్ని పరిపాలించిన దివేదాసు అనే రాజజుట్ల ఏర్పడిన అయిష్టం కారణంగా శివుడు సరూన్ని వదిలి పెట్టాడు. తాను మిలివెళ్ళగానే ఆ ప్రాంతం అరిష్టాల పాలవు తుందని శివుడు భావించాడు. అయితే అలా జరగలేదు. రాజు ధర్మపాలన కారణంగా ప్రజలు సుఖశాంతులతో సుభిక్షంగా జీవించారు. అంఱతే, కొన్ని సంవత్సరాల తరువాత ప్రజలు - కేవలం షహీక సుఖాలు మాత్రం అనుభవిస్తే చాలదని రాజు గ్రహించాడు. పరలోక జీవితం గురించి కూడా జాగ్రత్త పడాలని ఆయన భావించాడు. నిరంతర దేవచింతన, దైవంతో ఐక్యం కావడమే జీవిత పరమార్థం అన్న పరమసత్యాన్ని, రాజు గ్రహించగానే పరమశివుడు నగరానికి తిరిగి వచ్చాడట.

“ఈకథ వెనుక దాగివున్న సత్యం ఏమిటి తాతయ్యా?” అని అడిగింది శ్వాముల నష్టువూ.

“వారణాశిలో ఒక్కుడు బౌద్ధమతం ప్రాచుర్యం పొందింది. తరతూలుగా వస్తూన్న శివభక్తి సన్మగిల్లింది. బౌద్ధానికి దైమ పరమార్థు కాద్ను విషయం మీకు తెలుసు. ప్రజలు కొంత

కాలానికి మళ్ళీ సనాతన మార్గాన్ని అవలం బించడాన్నే ఇప్పటి పునరాగునంగా చెప్పచ్చు. ఇదే ఇందులో దాగిపున్న సత్యం!” అన్నాడు దేవాధుడు.

“అంటే, పురాణాలను కేవలం కథలుగా విని ఆనందిస్తే చాలదన్నమాట. అందులోని సూక్ష్మమైన చారిత్రక అంశాలను గ్రహించాలి!” అన్నాడు సందీపుడు.

“అన్నను. కేవలం చారిత్రక అంశాలనే కాదు; వాటిద్వారా ఆనాటి ప్రజల సామాజిక, సాంస్కృతిక పరిఫ్లితులను అర్థంచేసుకోవచ్చు. జగన్నాథ చరిత్రనే చూడండి. బ్రాహ్మణాలు యమవకుడైన విద్యాపత్రి, ఒకబోయి యువతిని వివాహమాడడం; వాళ్ళసంతానాన్ని ఆలయ పూజారులుగా అంగీకరించడం విశేషం కాదా? వేలాది సంవత్సరాలకు పూర్వం, ఆత్మవాతి కాలంలో అచరణలో కనిపించే తరతుమభేదాలతో కూడుకున్న కులాల పట్టింపులు లేదన్న విషయం ఈ కథద్వారా తెలుసుకోవచ్చు!” అన్నాడు దేవాధుడు.

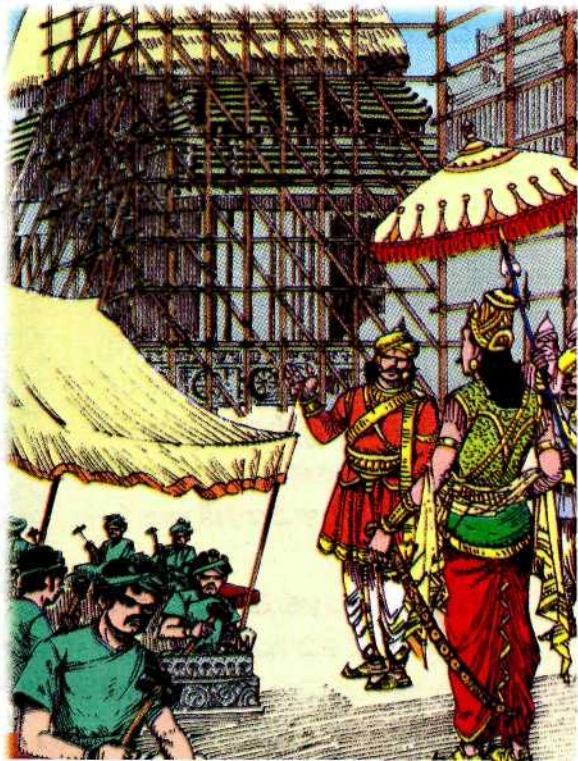
“బావుంది. మాటల్లోపడి భోజనం చేయడం మరిచిపోకండి. మొదట భోజనం కానివ్యాండి. మిగావిత్తనాత చెబుదురుగాని,” అన్నది జయశ్రీ వడ్డిస్తూ.

దేవాధుడు భోజనంచేసి తిరిగి ప్రారుంభించాడు:

“మధుర మీనాక్షి కథ తీసుకుందాం. మీనాక్షిదేవి తన తల్లిదండ్రులకు ఏకైక సంతానం కావడంవల్ల, తన తండ్రి అనంతరం మధురాపురి సింహాసనాన్ని చందమామ

అధిష్టించింది. ఆదర్శవంతంగా పరిపాలన సాగించింది కూడా. అయితే ఇరుగు పారుగు రాజ్యాల రాకుమారులు తమలో ఎవో ఒకరిని వివాహమాడి, కాబోయే భర్తకు సింహాసనం ఆప్సగిం చాలని సందేశం పంపారు. ఆమె అందుకు అంగీకరించక పోవడంతో అందరూ కలిసి ఆమె వైకిదుడైతి మచ్చారు. ఆమె వాళ్ళను ధైర్యంతో ఎదుర్కొని, సమర్థమంతంగా పోరాడి ఓడించి హతమార్చింది. ఆకాలంలోని కరుడు గట్టినపురుషాహంకారానికి, దానిని ఎదిరించి పోరాడి విజయం సాధించిన ప్రీత్మధైర్యానికి ఇది అద్దం పదుతుంది,” అని ఏదో అలోచనలో పడ్డాడు దేవాధుడు.

“అపేశారేమిటి తాతయ్య? చెప్పండి,” అన్నాడు సందీపుడు.



“అలినిపోయినట్టున్నారు. తొందర పెట్టు కండి,” అన్నది జయశ్రీ మెల్లగా.

దేహాధుడు పరధ్యానుగా ఉండడం వల్ల వాళ్ళ మాటలు విసతేదు. ఆ తరవాత కొంతసేపటికి తేరుకుని, చిన్నగా నవ్వి మళ్ళీ చెప్పడం ప్రారంభించాడు:

“కథలు చాలా ఉన్నాయి. వాటిలో కొన్ని విషాదభరితంగానూ కనిపిస్తాయి. కోణార్క సూర్య దేవాలయానికి సంబంధించిన కథనే తీసుకుండాం. కళింగరాజ్యాన్ని పాలించిన నరసింహదేవుడనే రాజు తన రాజ్యంలోని పన్నెండువందల మంది శిల్పకారులను, నిపుణులను, కార్యికులను దేవాలయ నిర్మాణానికి నియోగించాడు. వాళ్ళు నిర్విరామంగా పన్నెండు సంవత్సరాలు పనిచేశారు. రథక్షతిలో, అంతస్థలమీద అంతస్థ నిర్మించ బడింది. రెండువేల టన్నుల బరువుగల బండలను రెండువందల అడుగుల ఎత్తుకు తీసుకువెళ్ళారు. ఆ కాలఘుట్టంలో అది ఎలాసాధ్యమయిందో ఇంకా ఊహతీతం గానే ఉన్నది.

ఆలయనిర్మాణంపూర్తయే యైవశకుచేరు కున్నది. దాని గోపురకలశాన్ని విలక్షణంగా అమర్ఖవలసి ఉన్నది. పన్నెండు సంవత్సరాల క్రితం ఆలయ నిర్మాణం ప్రారంభించి నప్పుడు ఆనుకున్న పద్ధతి, సూత్రం మరిచిపోయారు. ఆ కారణంగా ఆలయ నిర్మాణం పరిపూర్తికావడానికి ఆలస్య మవుతున్నది.

ఆరోజు ఉదయం అక్కడికి పచ్చిన రాజు పరిష్కారిని గ్రహించి సహాను కోల్పోయాడు. ప్రధాన శిల్పకారుడు విశుమహారాణాను

పిలిచి రేపు సూర్యోదయంకల్లా నిర్మాణంపూర్తి కాలేదంటే దారుణమైన పర్యవసానాలను ఎదుర్కొచ్చలసి పుంటుండని పొచ్చరించి మరీ వెళ్ళాడు.

ఏమిచేయడమా అని విషాదచిత్తంతో ఆలోచిస్తూ విశుమహారాణా బిడ్డపై కుర్చు న్నాపు. అప్పుడికపడేసేళ్ళ కుర్చాడు అతన్ని సమీపించాడు. వాడు, పన్నెండేళ్ళ క్రితం, తను గ్రామం వదిలి పచ్చినప్పుడు మూడేళ్ళ శిశువుగా ఉన్న తన బిడ్డ ధర్మపాదుడని తెలియగానే విశు కళ్ళనుంచి ఆనుచూచ్చాలు రాలాయి.

తన తండ్రి ఆధ్వర్యంలో బ్రహ్మండమైన దేవాలయం నిర్మించబడుతున్నదని గ్రహించి దానిని చూడాలనుకున్నాడు ధర్మపాదుడు. ఆ సమయంలో అతనికి తన తండ్రి, సహా శిల్పకారులూ ఎదురైంటూ స్నానమస్యగురించి తెలియవచ్చింది. వాడు ఊళ్ళో ఉన్నప్పుడు అటక్కొప్పున్న తాత ముత్తాతల నాటి తాళుత్ర



గ్రంథాలను కిందికిదించి, దేవాలయ నిర్మాణ నికి సంబంధించిన విషయాలను రేయిం బవత్సు జాగ్రత్తగా పరిశీలించాడు. గోపురకలశం ఎలా అమర్యాలన్న విషయం ఆతనికి స్ఫురిం చింది. ఆ విషయాన్ని ఇప్పుడుతడు తండ్రికి చెప్పాడు. ఆయనదానిని సహాల్పకారులకు చెప్పాడు. అదేస్నరైన మార్గమని అందరూ అంగీకరించారు. ఆరోజు సూర్యాస్తమయం కల్లా గోపుర శిఖరంలో కలశం అమర్యారు! శిల్పకారుల ఆనందం ఆకాశాన్నంటింది. తలపెట్టిన కార్యం విజయవంతంగా పూర్తయింది. రాజుగారు మొచ్చుకుంటారు. విలువైన కానుక లతో, పేరు ప్రభ్యాతులతో, స్వస్థలాలను చేయకోవచ్చ అన్న ఉత్సాహంతో ఉప్పాంగిన హృదయాలతో ధర్మపాదుణ్ణి భుజాలపైకిత్తకుని ఆనంద నర్తనం చేయ సాగారు శిల్పకారులు!

ఆ సమయంలో ఒకడు, “అంటే, తల పండిన పన్నెండువందలమంది నిపుణులు

చేయలేని పనిని పదిహేళ్ళ హసివాడు చేశాడన్నమాట! ఈ సంగతి రాజుగారికి తెలిస్తే మనల్ని కుమిస్తాడనుకున్నావా? మునుముందు మన బతుకులు ప్రజలమధ్య నమ్మలపాలు కాకుండా ఉంటాయా?” అని పక్క వాడితో వాపోతున్నాడు.

దురదృష్టపూశాత్తు ఆ మాటలు ధర్మపాదుకి చెవిన పడ్డాయి. ఆతడు నున్నితహృదయుడు. చెప్పాలేని బాధతో విలవిలలాడిపోయాడు. తాను ఇక్కడినుంచి ఇలాగే అదృశ్యమైపోతే తానుచేసిన పనిని గురించి ఎవరికి తెలియ కుండా పోతుంది. దేవాలయాన్ని నిర్మించిన ప్రతిభ శిల్పకారులందరికి దక్కుతుంది. అందులో తనలాంటి అర్థకుడికి అధిక ప్రాముఖ్యతఉండడును న్యాయంకాదు!

ఇలా తీవ్రంగా ఆలోచించాడు ధర్మపాదుడు.

అది పున్నమిరేయి. ఉప్యోత్తునలేచే సాగర తరంగాల నుంచి జలాలు ఆలయ ప్రాంగణాన్ని చుట్టూ ధర్మపాదుడు ఆలయగోపురాన్ని ఎక్కి శిఖరాగ్రంపై కూర్చుని అనంత గంభీరసాగరంకే చూస్తూ ఉండడం పలువురు చూశారు. ఆ తరవాత అతస్మి ఎమూ, ఎన్నడూ, ఎక్కడా చూడచేము. ఆతని జీవితం ఆలయచరిత్రలో అంతుపట్టని నిగుఢ రహస్యంగానే మిగిలి పోయింది!”

“హృదయాలను కదిలించే అతి విషాద ఉదంతం ఇది!” అన్నది జయశ్రీ. - (ఇంకావుంది)



భారతీయ నృత్యాలు

విలక్షణమైన ఒడిస్సి!



ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే - అప్పరూప శిల్పకళా భంగిమలతో కూడిన అందమైన నృత్యం ఒడిస్సి!

మనదేశంలోని శాస్త్రీయ నృత్యాలన్నిటిలోకి ఒడిస్సి అతిప్రాచీనమైనదని పురాతత్త్వ కాప్రజ్ఞలు అభిప్రాయపదుతున్నారు. ఒరిస్సాలోని రాణి గుంఫా గుహలలో వివిధ నృత్యభంగిమలలో అందమైన నర్కీమణుల వర్ణచిత్రాలు ఉన్నాయి. ఇవి క్రిప్తా. 200 సం. నాటకిచెందినవి.

ఈ ఒడిస్సి నృత్యచిత్రాలు భరతముని నాట్యశాస్త్రానికన్నా ప్రాచీనమైనవని పరిశీలకులు చెబుతారు.

ప్రాచీనఊత్తుభారతదేశాలయాలలో జరిగిన నృత్యాలే క్రమేణ ఒడిస్సి నృత్యంగా పరిణతిచెందింది.

మహారీలు అనే దేవాలయ నృత్యకళాకారణుల నాట్యం ద్వారా క్రి.శ. 700 నాటకి ఒడిస్సి బాగా ప్రాచుర్యం పొందింది. ఒరిస్సా రాష్ట్రం కొవార్కు సూర్యదేవాలయంలో అందమైన ఒడిస్సి నృత్యభంగిమలలో మలిచిన మనోహరమైన శిల్పాలు చాలా ఉన్నాయి.

పదహారవ శతాబ్దారంభంలో మగ

పిల్లలు ఆడవేషాలు వేసుకుని ఆలయ ప్రాంగణాలలో ఒడిస్సి నృత్యప్రదర్శనలిచ్చేవారు. దీనిని గోటిపువా లేదా అకటీలా పద్ధతి అనేవారు. దాదాపు అన్నిదేవాల యాలలోనూ నటుమందిరాలనే నర్తనశాలలు (వేదికలు) ఉండేవి. ఎథిను నృత్య భంగి మలలోనూ, వివిధ సంగీత వాయిద్యాలతోనూ ఉన్న అందమైన శిలా విగ్రహాలతో నటుమందిరాలను అలంకరించేవారు.



నమ్మస్త్రీ



దత్తాయ్



బుద్ధా



వీటా



స్తానక



చాలీ



క్రి.శ. 1200 ప్రాంతంలో జయదేవుడనే భక్తవి
రాధాకృష్ణుల అమరప్రేమను అభివర్ణిస్తూ 'గీత
గోవిందం' అనే ఆధాత్మిక కీర్తనలను రచించాడు.
ఒడిస్సి నృత్య ప్రదర్శనలు చాలాపరకు గీతగోవింద
గీతాలమీదే ఆధారపడి ఉంటాయి. గీతగోవింద
మధురగీతాలు అభివర్ణించే రాధాకృష్ణుల దివ్య
ప్రణయమే నాట్యం ప్రధానమస్తువు!

ఒడిస్సి నాట్యంలో ప్రధాన అంశం తాళీ. ఈ నాట్యంలో
పాదాలకింద పళ్ళెం (తాళీ) ఉంచుకుని నాట్యం చేస్తారు.
నిషుణులైన నాట్య కళాకారిణులు మరించు పళ్ళులను కూడా
వుంచుకుని లయ తప్పకుండా లాఘువంగా నాట్యం చేస్తారు.

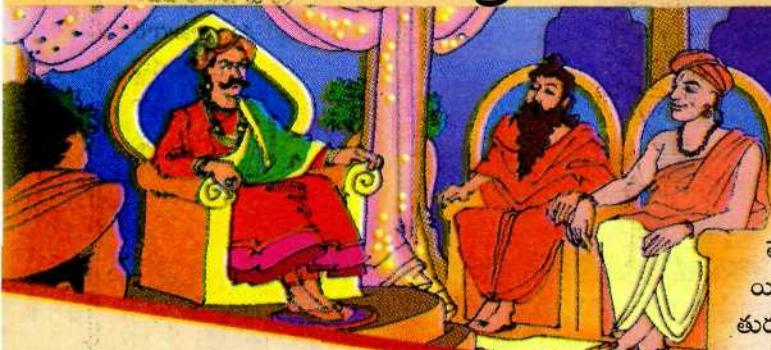
ఒడిస్సి నాట్యకారిణులు స్థానిక మగ్గలమీద
నేసిన రంగురంగుల పట్టు వస్త్రాలను ధరిస్తారు.
ఒరిస్సాకు ప్రత్యేకమైన నగిషీ పనులు నిండిన
వెండి, బంగారు ఆభరణాలు ధరిస్తారు.

ఇతర శాస్త్రియ నాట్యాలకు లాగే ఒడిస్సికి కూడా నృత్యం,
అభినయం అనే రెండు ప్రధాన అంగాలు ఉన్నాయి. నాట్య
కారులు తమ శారీరక భంగిమలద్వారా, విన్యాసాల ద్వారా
భావాలు వ్యక్తికరించడాన్ని నృత్యం అనీ; హస్తముద్రల ద్వారా,
ముఖ కవళికల ద్వారా భావ వ్యక్తికరణ చేయడాన్ని అభినయం
అనీ అంటారు!

సుప్రసిద్ధకోణార్కసూర్యదేహాలయంనేపథ్యంలో చాలీ
యేటా నాట్యానృత్యవాలు జరుగుతాయి. అసందర్భంగా
జరిగే ఒడిస్సి నృత్య ప్రదర్శనలు అందరినీ అలరించి,
ఆక్షమ్యకుంటాయి!

హోస్యచతురులు

ప్రాణి రాజులు



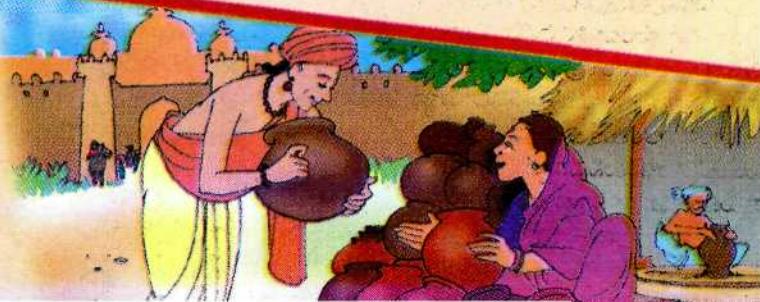
కృష్ణదేవరాయల ఆస్తానాన్ని అలంకరించిన కవులలో తెనాలి రామలింగడు హోస్యచతురతకూ, వాక్యతుర్యానికి; సమయస్వార్థికీ పేరెన్నికగన్నవాడు ఆస్తమయం అందమికీ తెలిసినదే. ఎటువంటి కీళ్ళపురిస్తీతి నుంచ యినానరే సమయస్వార్థితో, తెలిపై వాక్యాత్మంతో ఇట్టేబయటపడేవాడు.

ఒకసారి కృష్ణదేవరాయలకు రామలింగామిద ఎందుకో కోపం వచ్చి, “ఇక్కణ్ణించివెళ్లిపా! మొహం చూపకు. నీ మొహం చూడడం నాక్షపంలేదు!” అని తిట్టాడు.



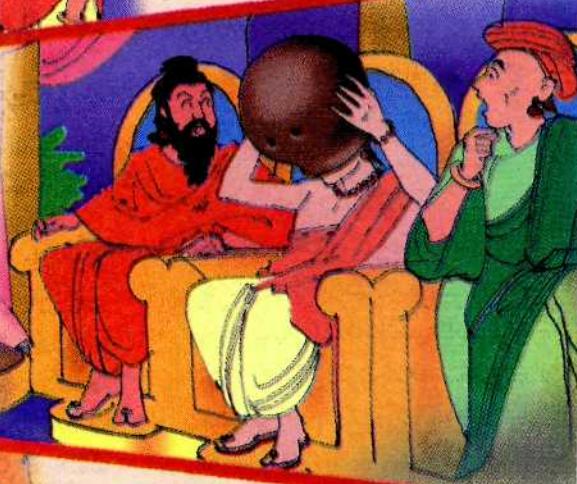
రామలింగడిపట్ల అసూయాపరులైన ఆస్తాన పండితులకు ఈ సంఘటన ఎంతో అనందం కలిగించింది. ఈ సంఘటనరిస్తీతి నుంచి అతడెలాగూ బయటపడలేదని వాట్టు సంబంధి పోయారు. అయినా, అతడు ఏం చేస్తాడో చూడాలని కుతూహలపడ్డారు.

ఇలాంటి చిల్లరమల్లర విషయాలకు తెఱిపే ఘుటం కాదుగనక, రామ లింగడు, మరునాడు యథాప్రకారం రాజాస్తానానికి బయలుదేరాడు. వెనుతూ, వెనుతూ దారిలో ఒక కుండను కొనుక్కుని మరీ వెళ్గాడు.



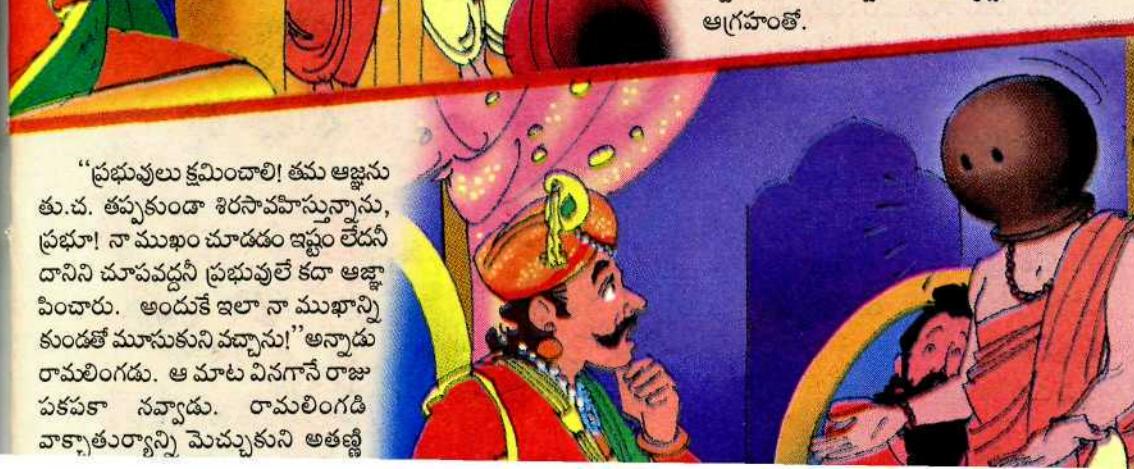
రామలింగదు కొలువుకూటూనికి రావడం చూసి పండితులు విస్తుషోయారు. రాజుగారి కోపం ఇంకా చల్లారలేదని, రామలింగట్టి చూడగానే రాజ్యబహిష్మారణ శిక్ష విధించినా విధించవచ్చనీ, తమలోతాము గుసగుస లాడుకోసాగారు!

రామలింగదు మాత్రం ఏమీ జరగనట్టు పెళ్ళి, తన అసనంలో కూర్చుని, తనతో తెచ్చిన కుండను తలపై బోర్లించుకున్నాడు. చూడడానికి ఏలుగా తన కళ్ళకు నేరుగా కుండకు రెండు చిల్లలున్నాయి!



రాజుగారు రాగానే ఏంచేస్తోరో చూడాలని సభాసదు లందమా డెపరి బిగబట్టకుని ఎదురు చూడసాగారు. రామలింగట్టి చూడగానే, “నీ ముఖం చూపవద్దని చెప్పానుకద? నా ఆజ్ఞనే ధిక్కరిస్తావా? పైగా కుండను తలపై బోర్లించుకుని కూర్చున్నావు? ఏమిటి నీ ఉద్దేశం?” అని గడ్డించాడు కృష్ణదేవరాయలు ఆగ్రహింతో.

“ప్రభువులు క్రమించాలి! తమ ఆజ్ఞను తు.చ. తప్పుకుండా శిరసావహిస్తున్నాను, ప్రభూ! నా ముఖం చూడడం ఇష్టం లేదనీ దానిని చూపవద్దని ప్రభువులే కదా ఆజ్ఞ పించారు. అంటుకే ఇలా నా ముఖాన్ని కుండతే మూసుకుని వచ్చాను!” అన్నాడు రామలింగదు. ఆ మాట వినగానే రాజు పుకపకా నవ్వాడు. రామలింగది వాక్కాతుర్యాన్ని మెచ్చుకుని అతట్టి



ఉత్తరప్రదేశ్ జానపద కథ!

మనదేశంలోని పెద్ద రాష్ట్రాలలో ఉత్తరప్రదేశ్ ఒకటి. దీని పైశాల్యం 2,36,286 చ.కి.మీ. ఇది 24-31 అక్షాంశ 77-84 రేఖాంశ రేఖల మధ్య తూర్పు దిశలో ఉంది. ఈ రాష్ట్ర పైశాల్యం ఛ్రాన్స్ దేశంలో సగం ఉంది. ఇది పోర్చుగల్కు మూడింతలు, ఐరాండుకు నాలుగింతలు, స్విట్జర్లాండుకు ఏడింతలు. బెల్లియం క్స్యాపదింతలు పెద్దమి. ఇంగ్లాండు కన్న కొంచెం పెద్దది. 13.21 కోట్ల ప్రజలు నివసిస్తాన్న ఈ రాష్ట్రం సదరు దేశాలక్ష్యాన్ ఎక్కువ జనభాను కలిగి ఉంది!

ఈక భాష విషయానికి వస్తే, మనదేశం గుండా నడిచి వెళ్లా మంటే ప్రతి 5 కి.మీ. దూరానికి ఒక భిన్నమైన మాండలికం వినిపి స్తుంధని చెబుతారు. మనదేశంలో అధిక సంఖ్యాకులు మాటల్లాడే భాష హింది. ఇందులో చాలా మాండలి కాలు ఉన్నాయి. ఉత్తరప్రదేశ్ లోని మాండలికాలలో ముఖ్యమైనవి: కార్యో, హరియాన్స్, త్రిప్పురు, కన్సోజ్, బుందీలీ, భారీభోలీ, త్రిప్పుల్లా, బోస్క్యా, అషధి, భోజ్పురి, గర్వాలీ, కుమానీ మొదలైనవి.

భాష
భాష
భాష

వింత జోస్యం!

తన ఒకే ఒక కూతురు చమేలీకి పెళ్ళిచేసి అత్తవారింటికి పంపాక, సావిత్రితాజీ చీకూచింతా తేండా ప్రశాంతంగా కాలం గడుపసాగింది. చమేలీ భర్త ఫతింగా మంచివాడు; చాలా సరదా మనిషి. తన కూతురికి మంచి భర్తలభించాడని, అతని నీడలో ఆమె సుఖపదుతుండని ఆజీ సంతోషించింది.

సావిత్రితాజీని చూడడానికి ఒక్కాడు కూతురూ, అల్లుడూ వచ్చారు. వాళ్నను ఊరి పాలిమేరలనే చూసిన పక్కింటి కుర్రవాడు పరుగు పరుగున వచ్చి, “ఆజీ! మీ కూతురూ, అల్లుడూ మున్నారు!” అని చెప్పాడు. సావిత్రితాజీ పట్టురాని సంతోషంతో, “నాయనా, బాటేస్రీపూలాచాచీ దగ్గరికి వెళ్ళి లోటా పాలు తీసుకు రా. మా ఇంటికి చుట్టూ చ్చాయి చెప్పు, త్వరగా రావాలిమరి!” అన్నది.



సమాచార మాలిక

బాలేసర్ లోటా అందుకుని పరుగు లంకించుకున్నాడు. అజీ అప్పటికే తన మధ్యాన్న భోజనానికి దార్శభాత్, తర్వారీ వండుకున్నది. ఇప్పుడు తన ముద్దుల కూతురు భర్తతో వస్తున్నది కదా! అందుకని రొట్టెలు తయారుచేయడానికి కూర్చున్నది.

చుమ్మే తిన్నగా వంటగదిలో ఉన్న అమ్మ దగ్గరికివెళ్లి కూర్చున్నది. అమెవెనకగా వచ్చిన ఘతింగా మాత్రం, కాస్పెపు వాకిట్లో అటూ ఇటూ తిరిగాడు. ఇంటి మట్టిగోడుల మీద వరుపగా పేర్చిన పెంకులను పరిశీలించి చూసి మురిసి పోయాడు. కప్పుకు ఆధారంగా ఉన్న కౌయి వాసాలను చూసి ముగ్గుడపోయాడు. ఇంటి గోడచుట్టూ దిష్టికని గీసిన ఎర్రమన్నూ, సున్నం చారలను మునివేళ్లతో తాకుతూ వెళ్లి, ఇల్లును ఒకసారి చుట్టి వచ్చాడు. ఆ తరవాత ఒక్కారి మెల్లగా పెరట్లోకి వెళ్లాడు. అప్పుడుతనికి వంటగదిలోనుంచి వింత శబ్దాలు వినిపించాయి. కొంతసేపు ఆక్కడే వుండి వాటిని జాగ్రత్తగా విన్నాడు. ఆ తరవాత తనలో తాను మునిముసిగా నప్పుకుంటూ ఇంట్లోకి అడుగు పెట్టాడు.

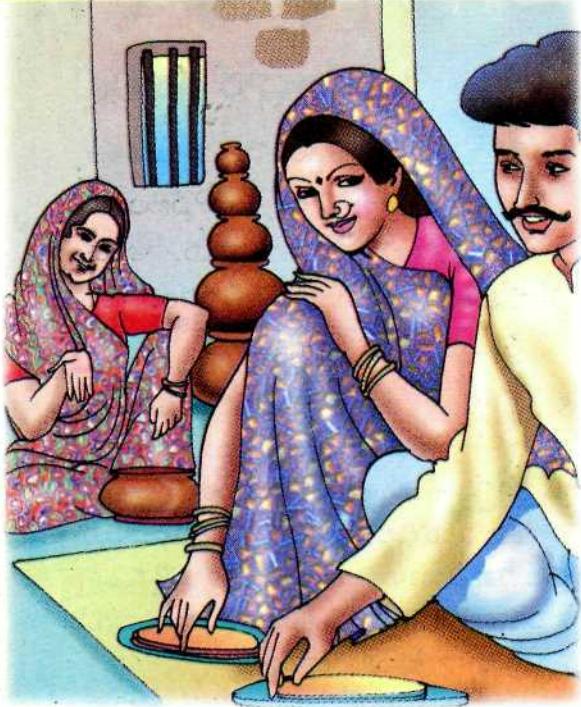
పిల్లలను చూసిన తల్లికోడిలా, అజీ సంబరంతో వాళ్లకు భోజనం సిద్ధం చేయసాగింది. కంచు పక్కాలను కడిగి పెట్టింది. గిస్సెలను అమర్చింది. ఒక గిస్సెలో చిక్కటి మీగడ పాలు, మరొక గిస్సెలో చెలీపాన్, ఇంకాక గిస్సెలో పప్పు వడ్డించింది. ఒక్కొక్క పశ్చింటోనూ కొన్ని రొట్టెలూ, అలూ భాజియా వడ్డించింది. ఆ తరవాత అల్లుణ్ణి, కూతుర్లీ భోజనం చేయడానికి పిలిచింది.

తనపశ్చాంలో ఐదు రొట్టెలూ, భార్య పశ్చాంలో నాలుగు రొట్టెలూ ఉండడం ఘతింగా గమనించాడు. “అతయా! మరి మీకు రొట్టెలు ఏవీ?” అని అడిగాడు అజీని. పెరట్లో ఉన్న పప్పుడు

ఉత్తరప్రదేశ్ సమతల ల్రాంతాలలో గోధుమలు, పప్పు దినసులు, చెరుకు, ఆవాలు ప్రధానంగా పండిస్తారు. ప్రజల అహార్య అలవాట్లు అక్కడ పండే పంటలను తెలియజేస్తాంఱి కదా. వేసవిలో ఉడికించిన కాయధాన్యాలు, నెఱ్య, బెండ, గుమ్మి, నిమ్మ మొదలైనవాటిని రొట్టెలు, అన్నంతో కలిపి తింటారు. ప్రధాన పాసీయం పాలు; మట్టి పాతలలో మరగ కాచినపాలను బెల్లంకలిపి తీసుకుంటారు. పెరుగు కూడా బాగా తీసుకుంటారు.

శితాకాలంలో ఆ రుతువులో లభించే బంగాళా దుయలు, కాలీఫ్లూవు, ఆకుకూరులు తీసుకుంటారు. స్పినీచుకూడా ఆహారంలో ప్రధాన భాగమే, శరీరంలో వెచ్చ దుసున కలిగించడానికి ఈ కాలంలో జొన్నపీండి రొట్టెలు తింటారు. చెరుకుడుంతో తయారు చేసే థీర్ తీసుకుంటారు.

పండుగెలకూ, పబ్బాలకూ లడ్డులు, పక్కిసరా, భోవాతో, బర్బీలు మొదలైన వాటిని ప్రత్యేకంగా చేసుకుంటారు. హోలీ సందర్భంగా తయారుచేసే బూంచే లడ్డులలో కొద్దిగా భంగ (స్థానిక సారా) కలుపుతారు. పండుగ లాగానే అప్పుడు తయారు చేసే పీండివంటలు కూడా రంగు రంగులుగా కనిపిస్తాంఱి. పూరీలు, పిలావెలలో రంగులు కలుపుతారు.



వంటగదిలో నుంచి వచ్చిన శబ్దాలను లెక్కచేటీ పెనంమీద తెమ్మిది రొట్టెలే కాల్చినట్టు అతడు అప్పటికే గ్రహించాడన్నమాట!

“ఉన్నాయి, ఉన్నాయి! వంటగదిలో ఉన్నాయి,” అంటూ రొట్టెలు వుంచిన కౌయి మూకుడును చుట్టుకున్న ద్వారకు లాక్కుస్వది ఆజీ!

“అత్తమ్యా! నా ద్వార ఏదీ దాషు. నాకు జోస్యం తెలుసు!” అన్నాడు ఘతింగా సుయ్యతూ.

చమేలీ భరకేసి ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ, “అలాగా! అయితే, అమృఎన్ని రొట్టెలు కాల్చిందే చెప్పు చూద్దాం!” అన్నది.

ఘతింగాకొన్ని క్షూణాలు కట్టుమూసుకున్నాడు. ఎవరికి వినిపించకుండా మనసులో ఏదో గొణిగాడు. ఆ తరువాత కట్టు తెరిచి, “తెమ్మిది!” అన్నాడు.

చమేలీ కౌయి మూకుడులోకి చూసింది. అందులో ఒక్క రొట్టె కూడా లేదు. “నేను



సంప్రదాయ కళలు - హస్తకళలు

ఉత్తరప్రదేశ్ పట్టుచీరలకు ప్రసిద్ధి. బెనారసీ, ముబారక్పూర్లలో ఈ చీరలు విరివిగా తయారవుతాయి. ముబారక్పూర్ ఉత్తరప్రదేశ్ వర్ష పరిశ్రమల పట్టణంగా పేరుగాంచింది. చీరలమీద, సంప్రదాయ దుస్తుల మీద జరీ పనులు చేయడంలో ఇక్కడి వారు సిద్ధహస్తులు.

వివిధ పండుగలు, పర్యాల సందర్భంగా శ్రీలు వాకిళ్లో, గోడలమీద రంగురంగుల ముగ్గులు పెడతారు. హోలీ సందర్భంగా గులాల్ రంగుల పాడితోనూ, దీపావళి సందర్భంగా గోధుమ పిండితోనూ, ఇతర పండుగల సమయంలో బియ్యం పిండితోనూ ముగ్గులు పెడతారు.

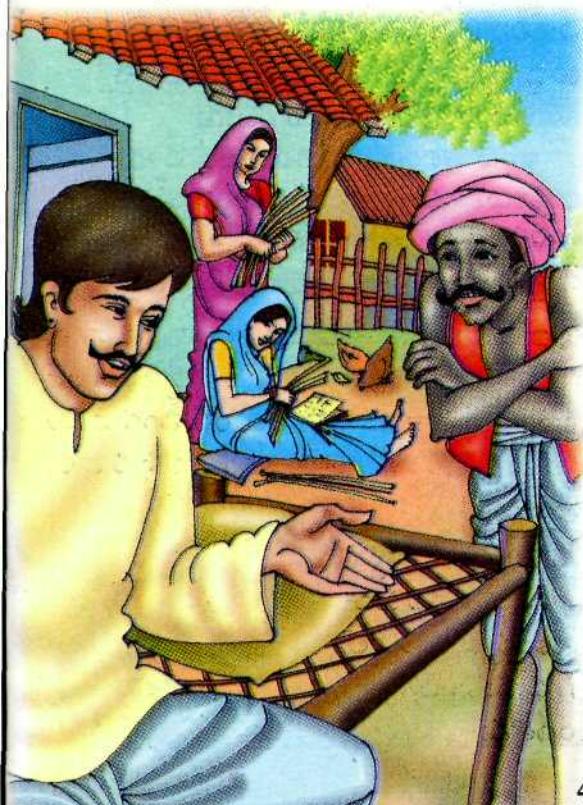


అన్నం తీంటానులే,” అన్నది ఆజీ కాస్త ఇబ్బందిగా.

ఆ తరవాత ఆమె, “రొట్టెలు లెక్కపెడుతూ కూర్చున్నారేమిటి? చల్లారిపోకముందే వేడి వేడిగా తినండి,” అన్నది.

మరికొన్ని గుంటలలో అల్లుడి రొట్టెల జోస్యం గురించి ఊరంతా తెలిసిపోయింది.

మరునాడు మధ్యస్నం భోజనం ముగించి, ఆజీ, చమేలీ గోధుమ పుల్లలతో విసనకరలు తయారుచేసుకోవడంలో నిమగ్గుల్లిపోయారు. ఫతింగా మంచంమీద గుర్తుపెట్టి నిదపోతున్నాడు. అప్పుడు బట్టలుతికే కల్పాదోబీ రోప్పాతూ, రోజుతూ అక్కడికి వచ్చి, “ఆజీ! నా గాడిద కనిపించలేదు. మీ అల్లుడిగారిని కాస్త అడిగి అది ఎక్కుడుండో చెబుతారా?” అన్నాడు.



పండుగలు

చైత మాసంలో ఉత్తరపద్మేశ్వర ప్రజలు దుర్గా నవరాత్రులు జరుపుకుంటారు. అర్థరాత్రి సమయంలో దుర్గాదేవిని పూజించి ప్రత్యేక మటకాలు స్నేహంగా పెడుతారు.

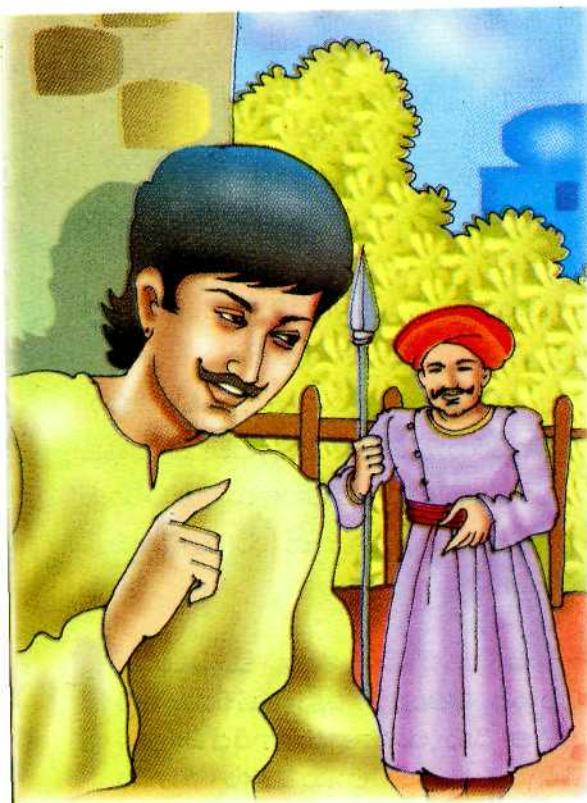
ఈ పూజను ‘బసి ఊరా’ అంటారు. కొండరయితే ఏడురకాల మంటలు మణి, ఏడు రూపాలలో ఉన్న దేవికి పెడుతారు. ఇళ్ళముందు బియ్యం పిండి ముగ్గులు (రంగోలి) వేస్తారు.

ఆజీ ఇంట్లోకి వెళ్లి అల్లుణ్ణి లేచి విషయం చెప్పింది. ఫతింగాకు దిక్కుతోచలేదు. వెప్రి వాడిలా దిక్కులుచూశాడు. గాడిద ఎక్కడికి వెళ్లిందో తనకేం తెలుసు? కళ్ళు మూసు కుని ఆలోచించ దానికి ప్రయత్నించాడు. నిప్పులు చెరిగే ఈ ఎండలో గాడిద ఎక్కడికి వెళ్లి ఉంటుంది? కళ్ళు తెరచి, దోబీకేసి చూస్తా, “గాడిదలు రాజభవనం పక్కన మేసున్నాయి! నీ గాడిదకు రాజయోగం పట్టింది!” అన్నాడు గంభీరంగా.

కల్పాదోబీ పరుగు పరుగునా రాజోద్యా నానికి వెళ్ళాడు. గాడిద అక్కడే ఒక చెట్టు నీడన పచ్చిక మేసున్నది.

ఫతింగా కీర్తి కారుచిచ్చులా వ్యాపించింది!

మరునాడు సాయంకాలం ఫతింగా అరుగు మీద కూర్చుని, అత్తగారిచ్చిన వెల్లం కలిపిన మజ్జిగ ఆనందంగా తాగుతున్నాడు. అప్పుడక్కడికి దశనాయకుడు వచ్చాడు. సేనాధిపతి మేరీసంగ్ గుర్తం కనిపించలేదట. మరి దాని ఆచాకీ గురించి ఫతింగాను అడగుండా వేరెక్కడికి వెళ్ళగలరు? అతడి ప్రఖ్యాతి అలాంటిది!



ఫతింగాకు ఇప్పుడు నిజంగానే విచారం పట్టుకున్నది. ఇది పెద్దవాళ్లు వ్యవహారం. “భగవంతుడా! పట్టుబడిపోతానేమో,” అనుకుంటూ మెల్లగా ఆలోచించసాగాడు. ఆకలితో అలిసిపోయిన గుర్రం ఎక్కడికి వెళుతుంది? “పారిపోయిన గుర్రాన్ని పట్టుకోవాలంటే ఏపుగా పచ్చగడ్డి పెరిగివున్న గడ్డి వాముల సమీపంలో వెడికి చూడక తప్పుదు!” అన్నాడు కాస్త తగ్గి స్వరంతో దళనాయకుడికి వినివినిపించనట్టు.

భట్టులకు నిజంగానే గడ్డివాముల దగ్గర పచ్చగడ్డి మేస్తూ గుర్రం కనిపించింది!

సేనాధిపతి సంతోషంతో కానుకగా వెండి నాణాలుపంచాడు. అయినా ఫతింగాకు భయం పట్టుకున్నది. తన బండారం బయటపడక ముందే ఊరు వదిలి వెళ్లాలనుకున్నాడు.

“రేపు వేకువజామునే ప్రయాణం! సిద్ధం కా!” అని భార్యను హాచ్చరించాడు.

మరునాడు పొద్దున వాళ్లు ప్రయాణానికి సిద్ధమవుతూండగా రాజభవనం నుంచి వచ్చిన ఒక భట్టుడు, “ఫతింగా! మన రాణిగారు కనకలతాదేవి తన ‘నొలభాషారం’ పోగట్టు కున్నారు. అది ఎక్కడుండో తమరే చెప్పాలి!” అన్నాడు.

ఫతింగాకు గుండె కొట్టుకోవడం ఆగినంత పనముంది. రాజభషణు నుంచి ఆళ్ల! దీంతో తన ఆటక్షు అనుకున్నాడు. కారాగారు గదులు ఎలా ఉంటాయోకడా అన్న ఆలోచన అతడి మనులో కమలాడొగింది.

“రాణిగారు కంహోరాన్ని ఎక్కడ పెట్టారు?” అని అడిగాడు వచ్చిన భట్టుళ్లే

“శయన మందిరులోని శయ్య సమీపంలో. మిగిలిన ఆభరణాలతోపాటు ఆ కంహోరాన్ని కూడా తీసిపెట్టారు. నిద్రలేచి చూస్తే అదోక్కుటే కనిపించడం లేదు,” అన్నాడు భట్టుడు.

అంటే ఆభరణం దొంగిలించబడినప్పుడు రాణిగారు నిద్రలో ఉన్నార్థుమాట! అని మనులో అనుకుంటూ, “రాణిగారి ఆభరణాన్ని వేర్చొరు దొంగిలించగలరు? నీన్నియారాణి (నిద్రాచేపి) దొషి!” అన్నాడు పలవమిస్తన్నట్టు.

రాజభవనంలోని పరిచారికలలో నీన్నియారాణిఒకతె అన్న సంగతిఫతింగాకు తెలియదు. కానీ ఆ భట్టుడికి తెలుసు. “ఆహా! నేను అప్పుడే అనుమానించాను,” అంటూ రాజభవనానికష్టి నీన్నియారాణిని పిలిచి నిలదీశాడు. నీన్నియాదొంగళాన్ని ఒచ్చుకుని, హోరాన్ని తెచ్చి అప్పగించి, క్షమాపణ చేపుకున్నది!

ఫతింగా ఈ గండంనుంచి కూడా బయట పడ్డాడు! ఇంకా కొంతసేపు ఆలస్యంచేస్తే మరేగుడు ముంచుకుషుండో కూడా అని అతడు

పర్యాటక ప్రాంతాలు

మనదేశంలో మతురంగానూ, చారిత్రకంగానూ ఎంతో ప్రాముఖ్యత సంతరించుకున్న ప్రాంతం ఉత్తర ప్రదేశ్.

ఆతి పవిత్రంగా భావించబడే గంగ, యమున జీవనదులు ఈ రాష్ట్రం గుండానే ప్రవాసున్నాయి. పురాణ పురుషులుగా ప్రసిద్ధిగాంచిన శ్రీరాహుడికీ, శ్రీకృష్ణుడికీ జన్మ స్థానాలుగా ప్రభ్యాతిగాంచిన అయ్యాధ్వర్య, మధురా సగూలు ఈ ప్రాంతంలోనే ఉన్నాయి.

గంగా తీరంలోని వారణాసి ఆతి ప్రాచీనకాలం నుంచీ యాత్రాశ్రమం గానే కాకుండా సుషప్తిధ్వని విద్యా నిలయంగానూ ప్రసిద్ధి గాంచింది.

తేమ్ముది ఆధునిక ప్రపంచ అధ్యాత్మలో ఒకచొండి ప్రసిద్ధిగాంచిన తాజ్జముహర్జళక్షుదే ఉంది. ప్రాజహోన్ తన సతీమణి ముంతాజ్జపకార్థం దినిని నిర్వించాడు.

నదిలో సరదాగా పడవ ప్రయాణం చేయాలా? గంగానది ఉరుకులతో పరుగులతో ప్రవహించే బుమీకేస్తేస్తేయంలో చేయమన్న. శరీరానికి, మనసుకూ ఉత్సేజం కలిగేలా గంగా తీరంలో అడుకోవచ్చు.

కన్నుల పండువేసే సుందర ప్రకృతి వాతావరణం మధ్యసరదాగా నడువాలనుకుంటే కార్యాల్య సేమనల్ పార్కు ఉంది!

హడవుడిగా బయలుదేరి వీధిలోకి వచ్చాడు. రాజుగారు రమ్యన్నారంటూ ఇద్దరు భట్టులు ఎదురుయ్యారు.

ఫతింగా తడబడే అడుగులతో రాజు సమక్కానికి చేరాడు. రాజు దుర్బివిజయసింగ్ ఒత్తెన్ కనుబొమలు ముణిచి, “ఆహ! నువ్వేనా జోస్యం చెప్పే ఘనుడివి! నిన్ను గురించి చాలా విన్నాను. అయినా నాకు నమ్మకం కుదరడంలేదు. ఇప్పుడు నా గుప్పెట్లో ఉన్నదేమిటో సరిగ్గా చెప్పావా నిన్ను జమీందారీతో సత్కరిస్తాను. తప్పుగా చెప్పావో నున్నగా తల గొరిగించి, ముఖానికి మనిషాసి గాడిదమీద కూర్చోబెట్టి రాజ్యమంతా తిప్పిస్తాను!” అంటూ పిడికిలి బిగించాడు.

ఫతింగాకు మతిపోయినట్టుయింది. ముచ్చెమటలు పోశాయి. నేటమాట పెగుడులేదు. “ఎలా తప్పించుకోవాలో తెలియడం లేదు! హడలిపోయిన ప్రాణం ప్రభువుల గుప్పెట్లో విలవిల లాడుతూ రెప రెపలాడుతున్నది!” అన్నాడు వఱకుతూన్న కంఠస్వరంతో. తన ప్రాణం రాజుగారి చేతుల్లోవుంది అన్నది అతడి మనోభావం.

రాజు ఆశ్చర్యంతో బిగించినపిడికిలిని తెచ్చగానే, ఒకమిషుగురు పురుగు ప్రాణం కోసం తుమిసూ కనిపించింది!

“భట్టే సరిగ్గా చెప్పావ్య. ఒక కీటకాన్ని నా గుప్పెట బంధించాను.

నువ్వు మహా జ్యోతిమ్ము దివి! ఇప్పుడేనీకు జమీందారీని ఇస్తున్నాను,” అంటూ రాజు పరమా నందంతో ఫతింగాను విలువైన కానుకలతో ఘనంగా సత్కరించాడు.

ఫతింగా ‘మహా జ్యోతిమ్ముడు’ అన్న శ్రీమేషుంటి రానివిధంగా, అతవారి ఊరికి వీత్తెనంత ఎక్కువ దూరంలో ఉన్న జమీందారీని కోరుకున్నాడు!

-అల్గురాయ్



చందమామ కబుర్లు

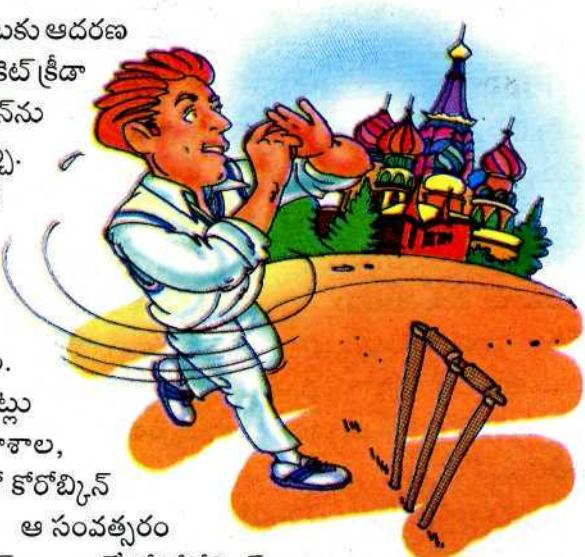
విష్ణున్తో రఘ్యున్ పేరు

ఇతర్యోలలోలాగా రఘ్యులో క్రికెట్ ఆటకు ఆదరణ లేదు. అందువల్ల పేరుగల రఘ్యున్ క్రికెట్ కీడా కారులెవరు లేరు. అల్కీ కోరోబిగైను దీనికి మిసహోయింపుగా చెప్పుకోవచ్చు.

సెయింట్ పీటర్సబర్గుకు చెందిన పదిహేడెళ్ళ ఈ విద్యాభ్యాసి ఇంగ్లాండు దేశం కెంటలోని డోవర్ కాలేజీలో చదువుకుంటున్నాడు. అతడు కళాశాల జట్టు ప్రధాన బోలర్. 2000 సం.

క్రీడలలో 5 9 ఓవర్లకు 13 వికెట్లు సాధించాడు. ఇటీవల వాళ్ళ కళాశాల, కెంటలోని 9వ క్లబ్‌తో ఆడిన ఆటలో కోరోబిగైన్

24 రన్లకు 6 వికెట్లు సాధించాడు. ఆ సంవత్సరం ప్రత్యేకమైన స్కూల్ బాయిగా ‘విష్ణున్ ఆల్ఫూన్క’లో కోరోబిగైన్ పేరు చోటుచేసుకున్నది. క్రికెట్ ‘బైబిల్’గా పేరుగాంచిన ఆ రికార్డు పుస్తకంలో ఒక రఘ్యున్ పేరు చోటుచేసుకోవడం ఇదే ప్రథమం. కాలేజీ చదువు పూర్తిచేసి రఘ్యుకు వెళ్ళేప్పుడు తనతో క్రికెట్ క్రీడను తీసుకువెళ్ళడం అల్కీ కోరోబిగైన్ ఆశయంగా ఆ పుస్తకం పేరొన్నది.



మస్క్రిట్‌కు పేర్లు పెట్టారు



మరొక పన్నెండు నెలలలో పుట్టబాల్ కీడాభి మానులందరి నోటా మూడు పేర్లు వినిపిస్తాయి. మే 3 1 నుంచి జూన్ 3 0 వరకూ జరుగనున్న 2002 వరల్డ్ క్రీడల్ పుట్టబాల్ మేచ్ మస్క్రిట్‌కు నిక్, కాజ్, ఎటో అని పేర్లు పెట్టారు. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఉన్న క్రీడాభిమానులు సూచించిన పేర్లనుంచి వీటిని ఎంపికచేశారు. మెరిసే కొమ్ములతో అంతరిక్షంసుంది వచ్చిన ప్రాణుల్లా కనిపించే మూడు మస్క్రిట్లను అంతకు ముందే పుట్టబాల్ సంస్థ అంగీకరించింది. అవి పసుపు పచ్చ, నీలం, ఊడా రంగుల్లో ఉంటాయి.

అతి సంపన్మడైన క్రికెట్ క్రీడాకారుడు

అతడు ఇంగ్లాండు క్రీడాకారుడా? కాదు. మరి అప్పేలియాకు చెందినవాడా? కాదు. వెష్టింటీన్? కానేకాదు. దక్కిణాఫ్రికా వాడా? ఊహు, కాదు. మరెవరంటారు? మనసచిన్ తెండూల్గర్! క్రికెట్ క్రీడ అతన్ని అంత ధనవంతుణ్ణి చేయలేదు. వరల్ఫోటెడల్స్ 1995 నుంచి ఇప్పుటివరకూ సాగిన ఒప్పండాన్ని కోనసాగించడానికి కొత్త ఒప్పండాన్నికి దిగాడు. దానికి ఎంత మొత్తం అందుతుందో తెలుసా? 80 కోట్ల రూపాయలు. ఇది పేనివార్న్, లీయాన్ లారాసంపాదించినమొత్తానికస్సా ఎక్కువు. ఇంతకు వెనకటి ఒప్పండం 24 కోట్లకు ఉండేది. అయితే ఆ తరవాత సచిన్ కూల్ క్రీడింక్స్ నుంచి వెబ్బిట్ వరకు వివిధ ప్రకటనలలో పాల్గొంటున్నాడు. వరల్ఫ్ క్రికెట్లో సచిన్ సాధించిన ర్యాంకు ఈ ఇండియా క్రికెట్ హీరోకు ఆకర్షణీయమైన మొత్తం ఇచ్చేవిధంగా వరల్ఫ్ టెల్సు పురికొల్పింది!



కుటుంబాల మధ్య క్రీడాపోటీలు

హాకీ పోటీలకు నికే నెల్లమక్కడ కప్ ఇస్తారన్న విషయం మీకు తెలుసా? తెలియదా! అయితే ఇకప్పె తెలుసుకుంటారు. ఎందుకంటే ఇప్పుడా విషయం గిన్నిస్ బుక్ ఆఫ్ వరల్ఫ్ రికార్డ్స్ లో చోటుచేసుకున్నది.



కర్నాటక రాష్ట్రం అమ్మాతిలో జిరిగే హాకీ పోటీలు కుటుంబాల జట్టులకే పరిమితం. ఈ సంవత్సరం జరిగిన పోటీలు దాదాపు 226 కుటుంబాలకు చెందిన టీములను ఆకర్షించాయి. మే 13న జరిగిన పోటీలలో కూర్కాండ్, చెప్పుదిరతో ఆటిన ఆటలలో 3-1 స్కూర్స్ గెలుపాండింది. ఈ యేడు వెయ్యవ గోల్ సాధించబడింది. ఈ రకం క్రీడలలో ప్రపంచం లోనే మొట్టమొదిగని భావించబడే ఈ పోటీలను ఆరంభంనుంచి చివరిదాకా గిన్నిస్ ప్రతిసిధులు అక్కడేవుండి పరిశీలించారు.

వివిధ దేశాల జూనుపద కథలు:
సాగ్రండినేవియా కథ



రెల్లుటోహి లమ్మాయి

బకానొక్కుడు యూడు ఉత్తర ప్రాంతంలో గొప్ప ధనమంతుడు ఒకపు ఉండేవాడు. ఆయనకు చాలా భూమాలూ, ఎకరాలకు ఎకరాలు పొలాలూ ఉండేవి. ఆయనకు ముగ్గురు కుమార్తెలు.

ఒకొడు ఆయనఉదుయం భోజనముగించి పెద్దకూతులని, “నువ్వున్నొంతగా ప్రేమిస్తున్నావు, తల్లి?” అని అడిగాడు.

“నా ప్రాణంతో సమానంగా ప్రేమిస్తున్నాను, నాన్నా!” అని సమాధానమిచ్చింది ఆమె.

“చాలా సంతోషం! నిజంగానే నువ్వు నా జ్యేష్ఠ కుమార్తెనిపించుకున్నావు!” అన్నాడు ధనికుడు.

ఆ తరువాత ఆయన రెండుకూతురుకేసి తిరిగి, “నీ సంగైమిచి, తల్లి? నువ్వు నీ తండ్రిని ఎంతగా ప్రేమిస్తున్నావో ఇప్పుడు తెలుసు కోవచ్చా?” అని అడిగాడు చిన్నగా నవ్వుతూ.

“ప్రపంచంలో అన్నిచికన్నా గొప్పగా తండ్రినే ప్రేమిస్తాను!” అన్నది రెండవ కూతురు.

తండ్రి ఆనందానికి హాహ్లులు లేకుండా పోయాయి. ఆ తరువాత ఆయనతన గారాల పట్టి మూడు కూతురుకేసి తిరిగి, “నువ్వు నీ తండ్రిని ఎంతగా ప్రేమిస్తావో చెబుతావా, చిట్టి తల్లి!” అని అడిగాడు ఉత్సాహంగా.

“అందులో మీకు సంశుం ఎండుకు, నాన్నా? తాజామాయం ఉప్పును ఎంతగా ప్రేమిస్తుందో, నేనూ మిమ్మల్ని, అంతగానే ప్రేమిస్తాను,” అన్నదామె నెమ్మదిగా.

తండ్రికి ఈ మాటలు రుచించలేదు. పేలవంగా వినిపించాయి. తనుతటి గొప్పవాణ్ణి మామూలు ఉప్పుతో పోల్చుడున ఆయను బాధగా అనిపించింది.

“ఇన్ని రోజులు మిసర్రాన్ని నా వ్యాధుయంలో పెంచాను. నువ్వు నన్ను ప్రేమిస్తున్నావని మోస పోయాను. నీకు నామీద ప్రేమతేచు. నువ్వు ఇక నా

ఇంట్లో ఒక్క క్రణం కూడా ఉండునికి వీలులేదు. ఇప్పుడే ఇక్కణ్ణించి వెళ్లిపో! నీ ముఖం నాకు చూపకు!” అని పట్టుని ఆగ్రహాతే ఆజ్ఞామీంచాడు.

ఆమె ఇక చేసేదిలేక ఇల్లు వదిలిపెట్టింది. బయట చలిచలిగా ఉంది. పాదలు దట్టంగా ఉన్న మార్గు గుండా చాలా దూరు నష్టింది. ఆమె అలా వెళ్లివెళ్లి ఆసాయంకాలానికి రెల్లుపాడలు ఎక్కు వగా ఉన్న ప్రాంతంచేరింది. రెల్లుపాడలను సేకరించింది. హాటితో ఒక టప్పీ, బంటి మీదివిలువైన దుస్తులు బయటకు కనిపించకుండా తొడుగు లాంటి బట్టనూ తయారుచేసి ధరించింది. మళ్ళీ ఆమె అక్కడి నుంచి బయలుదేరి కొంత దూరం నష్టించి ఒక భవంతిని సమీపించింది. మెల్లగా వెళ్లి ఆ భవంతి పెరటి తలుపు తట్టింది. కొంతసేపటికి లోపలినుంచి వంటమనిషివచ్చి తలుపు తెరిచింది.

“మీకు పనిమనిషి కావాలా?” అని అడిగింది ఆ అమ్మాయి.

“అమరులేదు. ఇప్పటకే కావలనిసుతమంది ఉన్నాం!” అన్నది మటమనిషి.

“నాకు ఎవరూ లేదు. నేను ఎక్కడికీవెళ్లలేను. మీరు ఎవని చెప్పినా చేస్తాను. జీతం కూడా వధ్య. కడుపుకు ఇంతతుండి, తల దాచుకోవడానికి చేటూ ఇస్తేచాలు. మీ మేలు మరిచిపోను!” అని వేడు కున్నదా అమ్మాయి.

వంటమనిషి కనికరించి, “అంట్లుతోమే పని చేస్తుంచేనువ్వుఇక్కడమతే ఉండుచ్చు,” అన్నది.

ఆ అమ్మాయి అందుకు సరేనన్నది. అప్పటి నుంచి ఆమె మటపాత్రలు తోముతూ, ఆక్కడిసేవకు లతే తలినికాలంగడపసిగింది. ఆమె తనవేరుఫలానా అని చెప్పలేదుగుడు, ఆమె ధరించినరెల్లుటవీ, రెల్లు బట్ట కారణంగా ఆమెను అందరూ రెల్లుటపే అమ్మాయి’ అని పిలవసాగారు. కొన్ని రోజులు గడిశాయి.

బకాటి సాయంకాలం, ఆ భవంతికి పక్క భవనంలో యేటా జరిగే సృత్యం ఏర్పాటుయింది.

సంపన్న కుటుంబాలకు చెందిన యువతీ యువకులు ఆక్కర్ణియమైన దుస్తులు ధరించి సృత్యం చేస్తారు. ఆ సృత్యాన్ని చూడడానికి ఈ భవంతిలోని సేవకులకు కూడా అనుమతి ఇచ్చారు. తమ పనులన్నీ పెందూడెపూర్తిచేసి సేవకులందరూ సృత్యాన్ని చూడడానికి బయలుదేరారు. రెల్లుటపే అమ్మాయి వాళ్ళతోవెళ్లలేదు. పొద్దుట్టుంచిపనిచ్చేస్తా ఉండుం పల్ల బాగా అలిసిపోయానని చెప్పి అక్కడే ఉండి పోయింది. అయితే అందరూ వెళ్లిపోయాక, రెల్లు బట్టను తీసి పక్కనపెట్టి, స్నానంచేసి, తన చక్కని దుస్తులు ధరించి పెరటారిగుండా పక్క భవంతిలో ప్రవేశించింది. సృత్యం చేయడానికి పచ్చిన యువతీ యువకులలో ఆమెలా ఆక్కర్ణియంగా దుస్తులు ధరించినవాళ్ళమూ లేదు. అందరిలోకి ఆ అమ్మాయి అందంగా కనిపించింది.

వాళ్ళయజమానికు మారుడు అఅమ్మాయిని చూడగానే ఆమె అందానికి పరహించి, ఆమెతో సృత్యం చేయడానికి మార్గాడు. సృత్యం ముగిసి అందమూ వెళ్లాడనికి సిద్ధమవుతున్న సమయానికి కొంత ముందే, ఆ అమ్మాయి ఎప్పికితెలియకుండా ఆక్కర్ణిచిజారు కున్నది. సేవకులందయికిముందే భమతిని చేయకుని రెల్లుట్టును ధరించి పడుకున్నది!

మరునాడు తెల్లవారాక ఆమె సృత్యం ఎలా జరిగించి సేవకులు తెల్లింది. “మన్మహాత్మ



అవకాశాన్ని జారుచిడుచుకున్నారు. ఆక్షుణీయమైన దుస్తులతో ఒక అందాలారి నృత్యానికి వచ్చింది. అందరి కథ్యా ఆ యువతి మీదే. మనయజమాని కుమారుడు ఆమెతో కలిసి నృత్యం చేశాడు. మరెవ రినీ క్నొత్తి చూడలేదు!” అన్నారు సేవకులు.

“ఆ యువతినిసేనూ చూసిఉంటే బాపుండెది!”
అన్నది రెల్లుటోపే అమ్మాయి.

“ఈ రోజు సాయంకాలం కూడా నృత్యం ఉంది. ఆమె మళ్ళీ వచ్చినా రావచ్చు. ఇంకో విషయం ఏమంటే ఆమె ఎవరో, ఎక్కణ్ణించి వచ్చిందో, ఎక్కడికి వెళ్లిందో ఎవరికి తెలియదు,” అన్నారు సేవకులు ఆశ్చర్యంగా.

ఆ రోజు సాయంకాలంకూడా సేవకులందరూ బయలుదేరినప్పుడు తలనొప్పిగా ఉందని చెప్పి రెల్లుటోపే అమ్మాయి, భపంతిలోనే ఉండిపోయింది. వాళ్లు వెళ్లక మునుపటలాగే రెల్లుబట్టను తీసి పక్కన పెట్టి, స్నానం చేసి తన చక్కని దుస్తులతో అలంకరించుకుని నృత్యానికి వెళ్లింది. ఆమె రాకొసేమేదురుచూస్తున్న యజమాని కూమారుడు, ఆమె చేయి పట్టుకుని సంతోషంగా నృత్యం చేశాడు. నృత్యం ముగిసే ముగియకముందే, మొదటి రోజులాగే, ఆమె మూడోకంటికి తెలియకుండా భపంతికి చేరుకుని రెల్లుబట్ట ధరించి పడుకున్నది.

మూడోరోజుసాయంకాలం కూడా అలాగే జరిగింది. అది చివరిరోజు కావడంవల్ల, యజమాని కుమారుడు ఆమె పేరూ, వివరాలూ అడిగాడు. ఆమె అందంగా సన్మించే తప్ప సమాధానం చెప్పలేదు. అప్పుడా యువకుడు ఆమెకు ఒక ఉంగరాన్ని కానుకగా ఇచ్చి, “నువ్వేనా సర్వస్వం. నువ్వు

లేకుంటే నాకీ జివితమే లేదు. నిన్ను ప్రాణానికి ప్రాణంగా అభిమానిస్తున్నాను,” అన్నాడు.

మరుసటిరోజు సుంచి యజమాని కుమారుడు ఆ అందాల న్యూక్ కోసం ఎదురు చూడసాగాడు. ఆమెకోసం ఎక్కడిక్కడ్ వెత్తికాడు. ఎవరెవరినో అడిగాడు. కాని ఆమె జాడతెలియరాలేదు. అఱుని తీరని విచారం కలిగింది. మంచం పట్టాడు.

“యజమాని కుమారుడికి బలవ్యమైన జావ తయారుచేయాలి. ఆయన నీరుంగా పడుకుని ఉన్నాడు,” అని భంతిలోని యజమాని సేవకులు మంటమనిషితో చెప్పారు. ఆ విషయం రెల్లుటోపే అమ్మాయికి తెలియ వచ్చింది. ఆమె మంటగదిలోకి వెళ్లి మంటమనిషితో, “మా బామ్మునుంచి ఒకరకం జావ తయారుచేయడం నేర్చుకున్నాను. అది ఎలాంటిజబ్బునైనా నయం చేస్తుంది. కాబట్టి నీరుంగా పడుకుని ఉన్న యజమానికుమారుడికి

తనినజావనేను తంయారుచేస్తును,” అన్నది.

మంటమనిషి మొదట కొంచెం వెను కాడింది. అయితే, ఆ తరువాత బహుకున్నది. రెల్లుటోపే అమ్మాయి రుచికరమైన జావ తయారు చేసింది. జావను ఒక శుభమైన పాత్రలో పోసింది. దానిని యజమాని కుమారుడికి పంపే ముందు, అతడు తనకిచ్చిన ఉంగరాన్ని అందులో చేసింది.

యజమాని కుమారుడు ఆ జావ తాగాడు. పాత్ర అడుగున తన ఉంగరం ఉండడం చూశాడు. వెంటనే వంటమనిషిని పిలిపించి, “జావ ఎవరు తయారు చేశారు?” అని అడిగాడు.

ఆ మాటతో వంటమనిషి ప్రమాదాన్ని శంకించి, “ఏమయింది, ప్రభూ! నేనే తయారు చేశాను!” అన్నది తటపటాయిస్తా.

“కాదు! నువ్వు తయారు చేయలేదు.



నిజంచెప్పు! నెన్నోంచేయను,” అన్నాడు యజమాని కుమారుడు.

“ఎంత చెప్పినా వినకుండా ఆ రెల్లుబోపీ అమ్మాయే ఈ జావ తయారుచేసింది, ప్రభూ!” అన్నది వంటమనిషి తడబడుతూను కుంట్యరంతో.

“ఆమెను నా వద్దకు పంచించు!” అన్నాడు యజమాని కుమారుడు.

ఆమె రాగానే, “ఈ ఉంగరం నీకెక్కడిది?” అని అడిగాడు యజమాని కొడుకు ఉంగరాన్ని చూపుతూ.

“ఇచ్చినపారినుంచే పుచ్చుకున్నాను, ప్రభూ” అన్నది ఆ అమ్మాయి.

“అలాగా! అయితే నువ్వెయు?” అని అడిగాడు యజమాని కుమారుడు.

“ఇప్పుడే హస్తాను, ప్రభూ!” అని చెప్పి, ఆమె అతని నుంచి అనుమతి తీసుకుని, తమ ఉంటున్న గదిలోకి వెళ్లి స్నానంచేసి, అంద్మైన దుస్తులు ధరించి అక్కడికి వచ్చింది. ఆమెను చూడగానే యజ మాని కుమారుడి కట్టు ఆనందంతో మెరిశాయి. అతడు పడక్కునుంచి లేచి నిలబడి, “నీను తప్ప నేను ఇంకెరినీ వెళ్లిచేయుకోను,” అన్నాడు.

ఆమె సిగ్గుతో నవ్వుతూ అతన్ని చూసింది.

చక్కా వెళ్లి ఏర్పాట్లు జరిగాయి. వెళ్లిరోజు రానే చుట్టింది. వెళ్లి జరగడానికి ముందు ఆమె వంటమనిషి దగ్గరికి వెళ్లి, మాంసంలో ఉప్పు లేకుండా వంట చేయమని పురుషాయించింది.

“రుచీచీ ఉండు. అంతా వృథా అవుతుంది!” అన్నది వంటమనిషి.

“ఫరూచేడు. నేను చెప్పింది చెయ్యి!” అన్నదామె ఆజ్ఞాపిస్తున్నట్టు.

వెళ్లి ఘనంగా జరిగింది. వెళ్లికూతురు తన కుమారై అని తెలియకోయినా, ఆమె తలడికూడా ఆ వెళ్లికి వచ్చాడు. బంధు మిత్రులందరూ విందు భోజనానికికూర్చున్నారు. వ్యాపణజరిగింది. కాని ఎవరూ ముట్టుకోలేదు. వంటలలో ఉప్పు లేక పోవడంతో



ఎవరూ నేట్లో పెట్టలేకోయారు. విందుకు కూర్చున్న తండ్రిడేసి, మేలి ముసుగు చాటునుంచి చూసింది వెళ్లికూతురు. ఆయన ఒక్కొక్క వంటకాన్ని రుచి చూసి క్షీట్రు కారుసున్నాడు.

“పెళ్లికుమారుడు ఆయన్ను సమీపించి, “ఎందుకు ఏడుస్తున్నారు? వంటలు అంతభయం కరుగా ఉన్నాయా?” అని అడిగాడు.

“కాదు, బాటూ! నామూడో కుమారైను ఒక్కాడు నేను, ఆమె నెన్నోంతగా ప్రేమిస్తుందో చెప్పమని అడిగాను. తాజా మాంసం ఉప్పును ప్రేమించేతగా ఆమె నున్న ప్రేమిస్తున్నట్టు చెప్పింది. మందుతీస్తే నాకు ఆమెమాటలలోని భావం అర్థంకాలేదు. మూర్ఖుణ్ణి గుకజంచుంచి తమమ గెట్టాను. ఆమె మాటల్లోని ఆర్థ ఇప్పుడు తెలిసి వచ్చింది. అయినా ప్రయోజను ఏమిటి? ఇప్పుడు నా చిట్టెతల్లి ఎక్కడు స్వదో ఎలా ఉన్నదోయో? ఆసలు ప్రాణాలలో ఉన్నదో లేదో,” అంటూ మళ్ళీ భోరున ఎడ్డుసాగాడు.

వెళ్లికూతురు మేలి ముసుగును తెలిగించు కుంటూ, తండ్రిని సమీపించి, “నాన్నా! నేను ప్రాణంతో ఇక్కడే ఉన్నాను,” అంటూ తండ్రిని కాగలించుకున్నది.

తండ్రికట్టునుంచి ఆనందబాష్పులు రాలాయి. ఆ తరువాత ఆమె భర్తతో చిరకాలం ఆనందంగా జీవించింది!

- ఉమారామన్

మనదేశం గురించి తెలుసుకుండాం!

క్విజ్

ఆగస్టు 15 అరుదైన దినం. వంద సంవత్సరాల పోరాటం తరువాత స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించిన పుభదినం. 54 సం.ల క్రితం ఇదే రోజున మనం స్వాతంత్ర్యం ప్రకటించుకున్నాం. వంద సంవత్సరాలుగా జరిగిన స్వాతంత్ర్య పోరాట ఘట్టాలనూ, నాయకులనూ ఈ నెల క్విజ్ ద్వారా ఒక్కసారి స్ఫూర్తించుకుండాం.

1. భారతదేశంలో ఏ ప్రాంతానికి చెందిన సైనికులు మొట్టమొదట విదేశ పాలనకు ఎదురుతిరిగి 1857 తిరుగుబాటు చేశారు?
2. భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ ను స్థాపించినవారెవరు?
3. కాంగ్రెస్ ప్రథమ సమావేశానికి అధ్యక్షతపహించినవారెవరు? ఎక్కడ? ఎప్పుడు?
4. అమెరికాలో 'గదర్' (తిరుగుబాటు) పార్టీని స్థాపించినవారెవరు?
5. చౌరీ చౌరీలో కాంగ్రెస్ జిరిపిన దాదాపు 3000 మంది రైతుల ఊరేగింపుమీద పోలీసులు కాల్పులు జరిపారు. దాంతో రెచ్చిపోయినదైతులు పోలీస్ స్టేషన్ ను తగులబెట్టారు. ఈ దుర్ఘటన ఎప్పుడు జరిగింది? చౌరీచౌరా ఎక్కడుంది?
6. జలియన్వాలాబాగ్ దురంతం ఎప్పుడు జరిగింది?
7. యుషటలో జాతీయభావాలను ప్రేపించడానికి 1895 లో శివాజీ ఉత్సవాన్ని ఎము ప్రారుభించారు?
8. తుచ్ఛశాసనికి, ప్రజలకూ సేవచేయడానికి మహాత్మాగాంధీ స్వదేశానికి ఏ సంవత్సరంతిరిగిపచ్చాడు?
9. 1915 సం. బాలాసోర్లో పోలీసులతో పోరాడుతూ ప్రాణత్యాగం చేసిన విష్వవకారుడెవరు?
10. భారతీయ నాయకులకూ, బ్రిటిష్ పాలకులకూ మధ్య లండ్షలో మూడుసార్లు 'రొండ్ డేబుల్' సమావేశాలు జరిగాయి. ఇద్దు భారతీయ నాయకులు మూడు సమావేశాలలోనూ పాల్గొన్నారు. వాళ్ళవరో మీకు తెలుసా?
11. 'ఇంక్విలాబ్ జిందాబాద్' నినాదాన్ని అందించిన విష్వవీరుడు ఎవరు?
12. భారతజాతీయ సేన (ఇండియన్ నేషనల్ ఆర్మ్) ఎక్కడ ఎప్పుడు ఏర్పాటుయింది?

జూలై క్విజ్ సమాధానాలు

- | | |
|----------------------|---------------------------------|
| 1. 1872. | 7. ముస్లింలు, శిక్షలు. |
| 2. 2.2 శాతం. | 8. ఫీల్స్. |
| 3. మిజోరం. | 9. తమిళనాడు. |
| 4. 30-39 సంవత్సరాలు. | 10. నాగాలాండ్. |
| 5. బీహార్. | 11. మహారాష్ట్ర. |
| 6. 36.2 శాతం. | 12. అంధ్రప్రదేశ్; ఉత్తరప్రదేశ్. |

దేవిభాగవత కథలు

నె మిశారణ్యంలో ఉండే మునులకు సూతుడు, తాను వ్యాసుడిద్వారా విన్న అనేక పురాణాలు చెప్పాడు. ఒకనాడు శౌనకుడు సూతుణ్ణి దేవిభాగవత పురాణం చెప్పమని కోరాడు. సూతుడు సరేనని మునులకు దేవిభాగవత పురాణం వినిపిస్తానని ఆదిశక్తిని గురించి ఇలా చెప్పాడు:

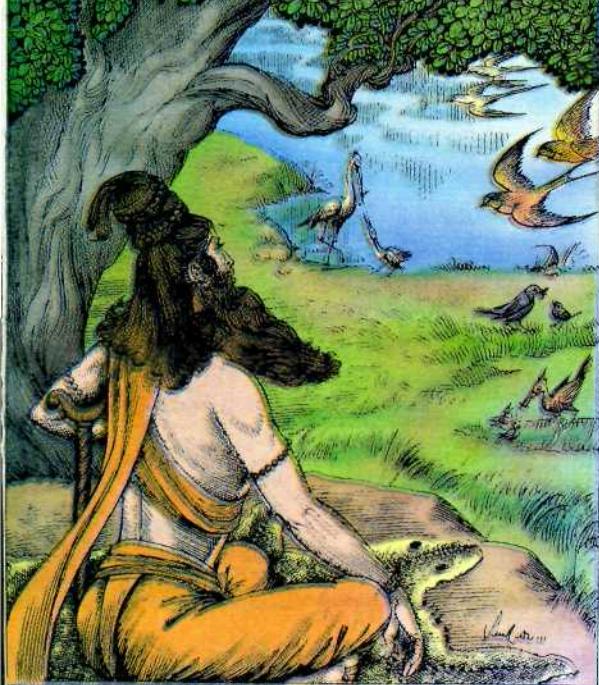
“అమె మహాశక్తి. అమెయే విద్య. అన్ని లోకాలూ అమెనే ఆశ్రయించి ఉన్నాయి. స్ఫుర్తి లయాలను కలిగించేది నిజంగా ఆదిశక్తి. అమె ప్రేరణద్వారా త్రిమూర్తులు ఆ విధులు నిర్మిస్తారు. బ్రహ్మ విష్ణు నాభినుంచి పుట్టాడు; విష్ణువుకు ఆధారం ఆదిశేషుడు; ఆదిశేషుడు జలం ఆధారంగా ఉన్నాడు; ఆజలానికి ఆధారం మహాశక్తి; లోకమాత. అలాటి దేవికి సంబం ధించినది దేవిభాగవతం.”

సూతుడివల్ల దేవిభాగవతం వినాలన్న కుతూహలంతో ఉన్న మునుల పక్కాన శౌనకుడు సూతుడితో, “ ఒకప్పుడు బ్రహ్మ

మాకు ఒకచక్రం ఇచ్చి, దానినేమినీ ప్రదేశంలో విరిగిపోతే ఆ ప్రదేశం పవిత్రమైనదనీ, అక్కడ కలి ప్రవేశించదనీ చెప్పాడు. ఆ చక్రం ఇరుసు ఇక్కడ విరిగిపోయింది. అందుచేత దీనికి సైమిశు అనేపేరు మచ్చింది. మేం ఇక్కడే ఉండి పోయాం. తిరిగి కృతయుగం వచ్చేదాకా ఇక్కడే ఉండి, కలిభయం లేకుండా ఉంటాం. ఇక్కడ మాకు పుణ్యాఘోషితపు మరేమీ లేదు. అందుచేత నువ్వుమాకు పుణ్యాఘోషితమైన దేవిభాగవత పురాణం వినిపించు,” అన్నాడు.

తిరిగి సూతుడు ఇలా చెప్పాడు:

“వ్యాసమహాముని నాకు ఎలా చెప్పాడో అలా నేను మీకు దేవిభాగవతం చెబుతాను. ఇప్పటికి ఇరవైఏడు ద్వాపరాలుగడిచి, ఇరవై ఎనిమిదో ద్వాపరం జరుగుతున్నది. ప్రతి ద్వాపరంలోనూ ఒక వ్యాసుడు పుట్టాడు. వేదాలను విభజించి, పురాణాలు రచించిన సాత్యవతేయుడు అనే వ్యాసుడు (సత్యవతి కొడుకు) మా గురువుగారు. ఆయన తన



భార్యతోనుఖుషుచుచ్చు. కొడుకులను కుషచ్చు. కొడుకులు ముసలితనంలో ఎంతో శ్రద్ధగా సేవలు చేస్తారు.

అలా అనుకుని వ్యాసుడు కొడుకుల నిమిత్తం తపస్సి చెయ్యటానికి కాంచనాద్రికి వెళ్లి, ఏదెవుళ్లే ఆరాధిస్తే తనకు శిఘ్రంగా కోరికనెరేరుతుందా అని ఆలోచిస్తూండగా, ఆయన ఉన్నచోటికి నారదుడువచ్చాడు. అతన్ని చూడగానే వ్యాసుడు నమస్కరించి, “స్వామీ, సమాయానికి వచ్చావు. నా కోరిక తీర్మానికి వచ్చి ఉంటావు,” అన్నాడు.

“సర్వజ్ఞుడివి. నీకు ఒకరి సహాయం అవసరమా? ఏమయినా నీ కోరిక ఏమిటో చెప్పు,” అన్నాడు నారదుడు.

“కొడుకులేనివాడికిపరిశోఖు ఉండమట. ఏ దేవుళ్లి ప్రార్థించితే నాకు కొడుకునిస్తాడు? చెప్పు, నారదా?” అని వ్యాసుడు అడిగాడు.

అప్పుడు నారదుడు ఇలా అన్నాడు:

“బకానోకప్పుడు, నా తండ్రి అయిన బ్రహ్మకు ఇదే సందేహం కలిగింది. ఆయన విష్ణు లోకానికి వెళ్లి, విష్ణువును చూసి, నువ్వే సర్వోత్తముడవనుకుంటున్నాను. నీకన్న గొప్పవాడుంటే చెప్పు,” అని అడిగాడు.

దానికి విష్ణువు, “నువ్వు సృష్టించేచూడినే, నేను పెంపాందించేచూడిననీ, శివుడు హరించే వాడిని జనం అనుకుంటారు. ఇది పొరపాటు. తేజస్వుతోకూడిన ఆదిక్షక్తి మాత్రమే సృష్టి చేస్తుందని బుద్ధిమంతులు గ్రహిస్తారు. మనం సృష్టిప్రతిలియాలు చేస్తున్నామంటే అందుకు కారణం నీకు రజస్సా, నాకు సత్యమూ, శివుడికి తమస్సా తోడ్పడు తున్నాయి. లేని పక్కంలో మనం గప్ప విలువ

కొడుకైనపుకుడికి ఈ దేవీభాగవతం చెప్పుతూంటే నేను భక్తిశ్రద్ధలతో గ్రహించాను. ‘అల్లుడి వెంట తిను; కొడుకు వెంట చదువు’ అంటారుగద పెద్దలు. ఈ దేవీభాగవతం విని శుకుడు తరించాడు. నిజానికి ఈ పురాణం విన్నారు కష్టాలుపడటం సాధ్యంకాదు.”

ఇది విని మునులు సూతుళ్లి, “శుకుడు వ్యాసుడికి ఎలా కొడుకు అయ్యాడు? అతను అరణిలో పుట్టాడనిగదా చెబుతారు?” అని అడిగారు. అప్పుడు సూతుడు మునులకు శుకుడి జన్మపూత్తాంతం ఇలా చెప్పాడు:

ఒకప్పుడు వ్యాసుడు సర్వోత్తమీ నదీతీరాన తుస్సు చేయుకుంటూ, పక్కలు దంపతులుగా జీవిస్తా పిల్లలను కనటమూ, వాటి నోటికి ఆహారం అందించి, అవి తింటుంటే చూసి అనందించటమూ గమనించి, తనకు కూడా సంతానం కలిగితే ఎంత బాగుంటుందోగద అనేచింతలో పడ్డాడు. చతుర్గా పెళ్లిచేసుకుంటే

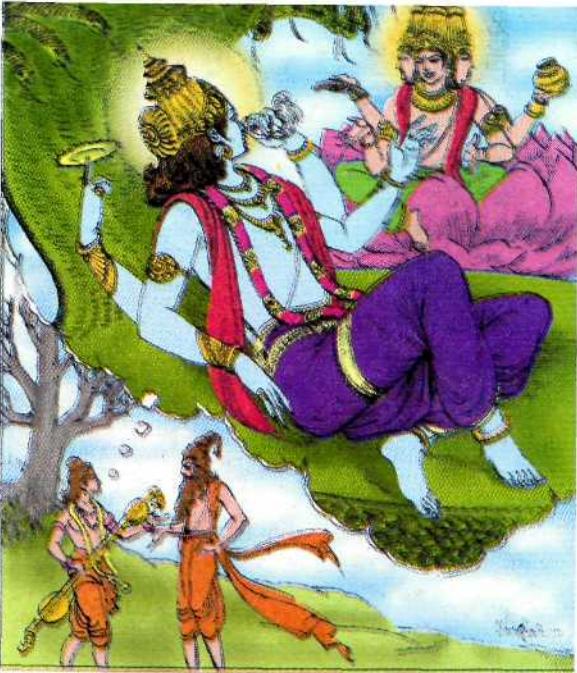
చేస్తామా? నేను ఈ జ్యేష్ఠల్పుమీదపడుకున్నా, లక్ష్మిమేట ఆరామాలలో విహరిస్తున్నా, పాగరు పట్టిన రాక్షసులను చంపినా ఆ శక్తి దయవల్లనే గదా? వెనక నేను మధుకైటభులనే దానవు లతో అయిదువేల ఏళ్ల పోరాడి, చివరకు జయం పొందింది శక్తి సహాయంతో కాదా? నేను స్వతంత్రుడని ఒక్కునాటికీ అనుకోకు. ఒకసారి వింటినిరితో నా తల తెపిపాతే, నువ్వు దేవిలిపిచేత ఒక గుర్రం తల నాకు ఏర్పాటు చేయించావు. ఆ విధంగా నేను హాయగ్రీవుణ్ణి అయ్యానుగదా. అందుచేత నేను శక్తికి అధీనష్టే. శక్తిని మించినది లోకాలలో మరొకటి ఉన్నదనినేను చెపులేను,” అన్నాడు.

ఇలా చెప్పి నారాముడు వ్యాసుడితో, “నువ్వు అదిశక్తిని వేడుకున్నావంటే నీ కోరిక ఈడేరు తుంది,” అన్నాడు.

“వ్యాసుడు లోకమాతను గురించి తపస్సు చేశాడు,” అని సూతుడు మునులకు చెప్పాడు. మెంటనే మునులు, “విష్ణువు తల తెగుటం ఎలా జరిగింది? ఆయనకు గుర్రం తల ఎలా అతికారు? ఇదంతా నమ్మడగిన విధంగా చెప్పు,” అని సూతుడించ్చి అడిగారు.

హాయగ్రీవావతారం

పూర్వం విష్ణువు రాక్షసులతో పదివేల సంవత్సరాలు యుద్ధంచేసి, అలసిపోయి, ఎక్కుపెట్టి ఉన్న వింటిమొన మీద గడ్డం ఆనించి నిద్రపోసాగాడు. ఆ సమయంలో దేవతలు యజ్ఞం తలపెట్టి, విష్ణువుకోసం షేతుక్కుంటూ మచ్చి, అతను నిద్రలో ఉండటం చూసి, ఏం చెయ్యాలో తోచనిస్థితిలోపడ్డారు. అప్పుడు శివుడు బ్రహ్మతో, “నువ్వు ఒక పురుగును తయారుచేసి, దానిచేత విష్ణువు

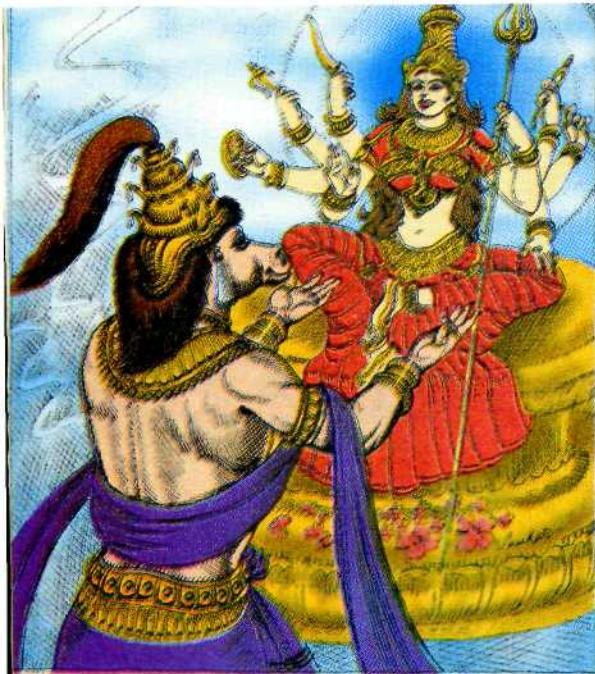


వింటి నారిని కొరికింపజయి. నారితెగగనే వింటిమొన పైకి లేస్తుంది. వెంటనే విష్ణువు నిద్రచేస్తాడు. యజ్ఞం సాగుతుంది,” అన్నాడు. బ్రహ్మపురుగును సృష్టించి, విష్ణువు వింటి నారిని కొరకమన్నాడు.

దానికాపురుగు, “మహాత్మా ఎలా చేసేది ఈ పని? మహాపాపం కాదా? తల్లి పిల్లలను విడదీయటమూ, భార్యాభర్తలకు ఎడబాటు చేయటమూ, నిద్రాభంగం కలిగించటమూ బ్రహ్మాత్మలాటి మహాపాపాలు. ఈ పని నన్ను చేయమన్నారా?” అని అడిగింది.

“నువ్వేమీ విచారించకు. యజ్ఞంలో అగ్నికి ఆహుతి చెయ్యిని పదార్థమంతా నీకిస్తాం,” అని బ్రహ్మపురుగుతో అన్నాడు.

పురుగు సంతోషించి వింటినారిని కొరికింది. ఆప్యుడు పెద్దధృనిపుట్టింది. భూమి అదిరింది. వింటికొన చుమ్మున పైకి తన్నటుంతో విష్ణువు తల కాస్తా ఎగిరిపోయింది. అది చూసి దేపతలు



దిమ్మరపోయి, ఎంచెయ్యాలో తెలీక, “నువ్వే సర్వేశ్వరుడివిగదా, అన్ని లోకాలనూ భరించేవాడివిగదా! నీగతి ఇలా ఆయిం దేమిటి? ఏ రాక్షసులూ చెయ్యలేని ఈ పని నీడమరు చేశారు? నువ్వు మాయకు కూడా అతీతుడై. మాయనిను ఇలా చేసి ఉండటం సాధ్యమా?” అని విలపించారు.

దేవగురువునెనబృహస్పతి వారితో, “ఇలా ఏడుస్తూ కూచుంటే ఏమవుతుంది? జిరిగిన దానికిఉపాయం ఏడ్నా చూటండి,” అన్నాడు.

“దేవతలంతా చూస్తూండగానే విష్ణువు తల తెగి, ఎగిరిపోయిందిగదా! మనప్రయత్నంవల్ల ఏమవుతుంది? దైవబలంవల్లనే ఏమైనా జరగాలి,” అన్నాడు ఇంద్రుడు.

అప్పుడు బ్రహ్మ, “దేనికైనా జగద్దిశ్వరి అనుగ్రహం కావాలి. ఆవిడే స్పృష్టి స్థితి లయ కారకురాలు. అందుచేత మీరంతా ఆ ఆదిశక్తిని ప్రార్థించండి,” అన్నాడు.

దేవతలు ఆదిశక్తిని ప్రార్థనచేశారు. వారిని కరుణించి దేవి ప్రత్యక్షమయింది.

“తల్లి, ఈ విష్ణువుకు ఈ గతి ఎందుకు పట్టింది? అతని తల ఏమయింది?” అని దేవతలు దేవిని అడిగారు.

దేవి వారితో ఇలా చెప్పింది:

“కారణం లేకుండా ఏదీ జరగదు. ఒకనాడు విష్ణువు పడకటింట లక్ష్మినీ చూసి నవ్వాడు. అది చూసి లక్ష్మికంగారుపడింది. విష్ణువు తనముఖం చూసి ఎందుకు నవ్వాడు? తనముఖం అంతఅనాకారిగా ఉన్నదా? తనక్కు అందగత్తెను ఎవతెన్నెనా చూశాడా? ఇలా అనుకుని లక్ష్మి సపతిషోరును తలచుకుని క్షణకాలం విలవిలలాషింది. తన భర్త తల సముద్రంలో పడుగాక అని శించింది. ఆ శాపం తగిలి విష్ణువుకు ఈ గతి కలిగింది. ఇది ఇలాఉండగా, హాయగ్రీవుడైరాక్షసుడు మెయ్యి సంపత్తురాలు నాకొసం తుస్సుచేశాడు. నేను ప్రత్యక్షమై, వరం కోరుకోమంటే, ఎవ్వరిచేతా తనకు చావు రాకూడచుని కోరాడు. పుట్టిన ప్రాణికి చావు తప్పదుగునక మరేదన్నా వరం కోరుకో మన్నాను. అందుకు వాడు తాను హాయగ్రీవుడు గనుక హాయగ్రీవుడి చేతనే చచ్చేలాగ వరం కోరాడు. నేను ఆలా వరు ఇచ్చాను. వాడ్చుడు లోకాలన్నిటినీ క్షోభింపజెస్తున్నాడు. మూడు లోకాలలోనూ వాళ్ళిచంపగలవాడు లేదు. కుక మీరు ఒకగుర్రం తల తెచ్చి, విష్ణువు శరీరానికి తగిలించి హాయగ్రీవుట్టిస్ట్పించండి. అలాచేస్తే ఈ విష్ణుహాయగ్రీవుడు ఆ రాక్షసహాయగ్రీవుట్టి చంపేస్తాడు.”

ఇలాచెప్పి ఆదిశక్తిఅంత్యితురాలు కాగానే, దేవతలు దేవశిల్పిని పిలిచి, గుర్రం తల తెచ్చి

విష్ణువు శరీరానికి అతకమన్నారు. దేవాలివీ అలాగే చేశాడు.

విష్ణువు హయగ్రీవ రూపంలో అదేవేరుగల రాక్షసుల్భి చుట్టి, లోకాలకు ఆనుదుచేసూర్చాడు.

మధుకైటభులు

తథాతమునులు సూతుణ్ణిమధుకైటభుల కథ చెప్పమని కోరారు. అప్పుడు సూతుడు వారికా వృత్తాంతం ఇలా చెప్పాడు:

పాలసముద్రంలో జేషతల్పుంమీద విష్ణువు నిద్రపోతున్న సమయంలో అతని చెవుల నుంచి ఇద్దరు రాక్షసులు పుట్టుకొచ్చి, నీటిలో కఃతలు కొట్టుతూ, తమ పుట్టుకకు ఆధారం ఏమిటా అని ఆశ్చర్యపడ్డారు. వారిలో కైటభుడు అనేవాడు మధువతో, “మహాసముద్రానికి, మనకూ ఏదో ఆధారు ఉండిఉండి,” అన్నాడు. వాడు అలా అనగానే ఆకాశంనుంచి ఒకమాట వినిపించింది.

మధుకైటభులు ఆ మాట పట్టుకుని జపించసాగారు. అంతలో ఆకాశంలో ఒక మెరుపు మెరిసినట్టయింది. రాక్షసులు దాన్ని చూసి, అది శక్తి తేజస్సే అని నిశ్చ ఎఱించి, తమకు వినిపించిన ధ్యనిని మంత్రంగా భావించి, వెయ్యెళ్లు తపస్సు

చేశారు. ఆ తపస్సుకు మొచ్చుకుని దేవి వారిని వరం కోరుకోమన్నది. వాళ్ళు స్వేచ్ఛ మరణం కోరారు. ఆమె వారు కోరిన వరం ఇచ్చింది.

తరవాత వాళ్ళు జలంలోనే సంచరిస్తా, ఒకచేట బ్రహ్మాను చూసి, తమతో యుద్ధానికి రమ్మని పిలిచారు.

“మాతో యుద్ధంచెయ్య, యుద్ధం చెయ్య లేకపోతే నీ పద్మాసనం విడిచిపెట్టి, ఎక్కడికైనా వెళ్లిపో,” అన్నారు వాళ్ళు బ్రహ్మతో.

బ్రహ్మ భయపడి, యోగసమాధిలో ఉన్న విష్ణువుతో, “మేలుకో, నాయనా! ఇద్దరు రాక్షసులు నన్ను చంపుతామంటూ వచ్చారు. నన్ను కాపాడు,” అని వేడుకున్నాడు.

ఈ మాటకు విష్ణువు యోగసిద్ర నుంచి లేవలేదు. అప్పుడు బ్రహ్మ ఆదిశక్తియైన యోగసిద్రనే ప్రార్థనచేశాడు :

“తల్లి, ఈ రాక్షసులనుంచి కాపాడటానికి విష్ణువును లేవగొట్టు, లేదా, నువ్వే నన్ను కాపాడు,” అన్నాడు బ్రహ్మ.

వెంటనే యోగసిద్ర విష్ణువును విడిచి వెళ్లిపోయింది. విష్ణువు నిద్రలేచేసికి బ్రహ్మ పరమానుదంచెందాడు.





కృష్ణభూషణి కథ

[గత సంచిక తరువాయి]

“ప్రభు! మీరు అభిప్రాయపడినట్టు, నేను క్షత్రియక్ష్యనే. అంతేకాదు; మీ మేనమామ కుశద్వీప మహారాజు అయిన చందన వర్ణకు, నా తండ్రి గోపాలసేనుడు అత్తవారి వైపు బంధువు. చందనవర్య వివాహమైన తెలినాళ్ళ లోనే, ఆయనకూ, నా తండ్రికీ ప్రగాఢమైన మైత్రి కలిగింది. ఆ మైత్రిబంధంతో మహారాజు, నా తండ్రిని తన పెంట కుశద్వీపానికి తరలి రావలసిందిగా కోరాడు. ఆ విధంగా మానుటుంబం కుశద్వీపంలో స్థిరపడి, రాజు కుటుంబానికి అంకితమైంది.

నేను జన్మించింది కూడా ఇక్కడే. మీ మేనమామ కూతురు జ్యోత్స్య కంటే నేను, ఒక మాసం రోజులు మాత్రమే చిన్నదాన్ని. మా

తండ్రులిద్దరూ మిత్రులైనట్టే, మేము కూడా బాల్యం నుంచి కలిసి మెలిసి వుండేవాళ్ళం.

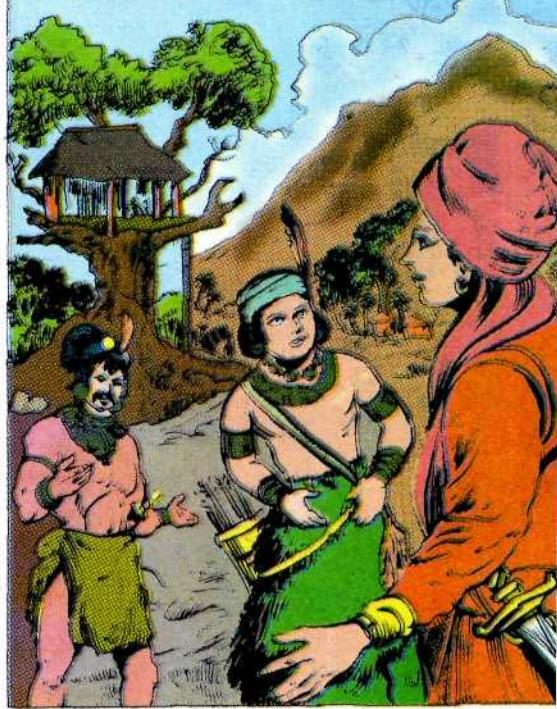
మీ నాన్నగారు మరణించిన వార్తతెలియి గానే, మహారాజు పుట్టాపుట్టిన బ్రైలుదేరి మీదేశం వచ్చారు. త్వరలోనే ఆయన తిరిగి వస్తారని భావించిన మాకు, ఆయన అక్కడే వుండిపోయి, మాల్యవంతుణ్ణి ఇక్కడ రాజు ప్రతినిధిగా నియమించడం, మాకు ఆశా భంగాన్ని కలిగించింది. అప్పటికే నాతండ్రి, మహారాజుకు ఆంతరంగిక సలహాదారు పదవిలో వున్నాడు.

మాల్యవంతుడు మొదట్లో విశ్వాస పాత్రం గానే వ్యవహరించాడు. రానురాను అతడిలో వస్తున్న ప్రమాదకరమైన మార్పును ముందుగా గ్రహించింది నాతండ్రే! మాల్య

వంతుణ్ణి అనుమానించిన నాతండ్రి చప్పున తొందర పడక, అతడి దోష్యాన్ని నిరూపించ గలిగే ప్రబలమైన సాక్షాలను కొన్నింటిని సంపాదించాడు. అప్పుడప్పుడు జరుగుతున్న దంతా వివరంగా ఒక లేఖలో రాసి, ఆ లేఖను పావరం ద్వారా మహారాజుకు, మలయ ద్వీపానికి పంప ప్రయత్నించాడు. అయితే, నా దురదృష్టం మధ్యల్ని అక్కడే వెంటా డింది. పావరాల విభాగాన్ని నిర్వహించే అధికారి, అప్పటికే మాల్యవంతుడి లంచ నికి లొంగిపోయివున్నాడు. ఆ సంగతి తెలియక, నా తండ్రి అతణ్ణి నమ్మి చేతిలో పెట్టిన లేఖ, మహారాజు చందనవర్కు బధులుగా మాల్యవంతుడికి చేరింది. తక్కణం నాతండ్రిని పిలిపించిన మాల్యవంతుడు, అక్కడికక్కడే చిత్రవథ చేసి చంపాడు.

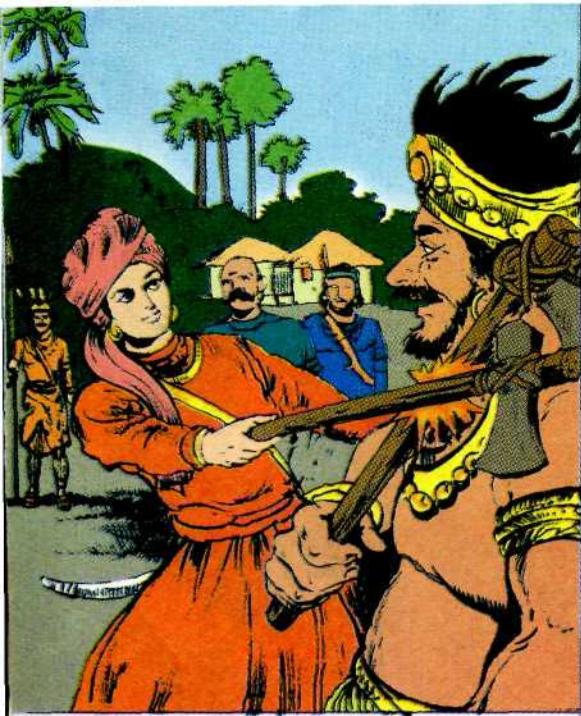
జరిగిందేమాత్రం తెలియని నాకూ, నా తల్లికి మాల్యవంతుడు అత్యమర రాచకార్యం మీద, నాతండ్రిని మలయ ద్వీపానికి పంపి నట్టు వార్త పంపించాడు. మొదట్లో మేం ఆ వార్త నిజమనే నమ్మాం.

అలా కొంతకాలం జరిగిన తర్వాత, మాల్యవంతుడి దురాశ నెమ్ముదిగా హద్దు మీరి, అతడి దుర్మార్గం వెలుగులోకి రావడం ప్రారంభించింది. కొలువులో మహారాజును అమితంగా అభిమానంచే ఇష్టద్రు, ముగ్గురు రాజుద్వాగులు మాల్యవంతుడికి ఎదురు తిరిగి, నాతండ్రిలాగే అతడి చేతుల్లో ప్రాణాలు పోగొట్టుకున్నారు. ఇలా రెండు మూడు సర బలులు సాగాక, నెమ్ముదిగా నాతండ్రి హత్యే దంతు కూడా మాకుతెలియచ్చింది. నాతల్లి మంచయట్లినెండూతికుగ్గుడా మరణించింది.



ఈక మా కుటుంబానికంతటికీ మిగి లింది, నేనోక్కరాన్నే! పచ్చగా కళకళలాడిన మా కుటుంబాన్ని సర్వనాశనం చేసిన మాల్య వంతుడి పట్ల ద్వేషంతో, నా అణువణువూ ప్రజ్యరిల్చింది. అయినప్పటికీ ముందు చూపతో ఆలోచించి, అప్పటికి ఏమీ చెయ్యక రహస్యంగా ఇంట్లోంచి పారిపోయి, నేను మిమ్మల్ని మొదట కలుసుకున్న చిట్టడవి చేరుకున్నాను.

ఆ అడవిలో గోండులనే భిల్లజాతి వాళ్ళు న్నారు. వాళ్ళు అటు ఆటవికయుద్ధంలోనూ, ఇటు సశాస్త్రియమైన యుద్ధంలోనూకూడా మంచి ప్రాపేణ్యంగలవాళ్ళు. నాగరికమైన యుద్ధవిద్యలన్నీ నాకు కరతలామలక్కే! బాల్యంనుంచే కత్తి గిరున తిప్పుతూ ఆటలాడిన నన్ను, మహారాజు చందనవర్కుకూడా ముద్దు చేసేవాడు. ఆ రకంగా యుద్ధవిద్యల్లో



అంతే ఇంతో ప్రావీణ్యంవన్న నేను, పురుష వేషంతో గొండుల్లో కలిసిపోయి, వాళ్ళవద్ద ఆటవిక యుద్ధంలోనిమెలుకుమలన్నీ గ్రహించాను. అప్పుడు తిరిగి కుశద్వీప రాజుధాని చేరుకుని, మలయద్వీపం నుంచి మహోరాజు చందనవర్య రాక్షసోసం ఎదురు చూడడం ప్రారంభించాను.

మహోరాజు చందనవర్య తిరిగిరాగానే, మాల్యవంతుడికీ ఆయనకూ యుద్ధం త్వని సరి అనీ, ఆ యుద్ధంలో మహోరాజు పక్కాన చేరి, మాల్యవంతుడి ప్రాణాలు తీయాలనీ, నా ఆశ. నా ఆశ అడియాసకారని నాకు నేనే దైర్యం చెప్పుకుంటూ, నమ్మకష్టరాలైన ఒక చెలికత్తె ఇంట్లో తలదాచుకుని రోజులు గడిపాను.

మహోరాజు చందనవర్య నేను ఆశించి నట్టే త్వరలోనే తిరిగి వచ్చారు. అయితే, జరి

గిందేమిటి? ఎక్కుడా యుద్ధంచే ఆస్మారమ్మా, అమాశమ్మా కూడా లేకుండా, మాల్యవంతుడి ద్రోహచింతన తెలుసుకున్న మరుక్కణం, మహోరాజు గుండె ఆగి మరణించాడు. ఒక్క రక్తపు బోట్టు చిందించనవసరం లేకుండానే, కుశద్వీపపు సింహాసనం మాల్యవంతుడి సాతు అయింది. ఎవరు ఆత్మియులో, ఎము ద్రోహాలో తెలుసుకోలేని అయోమయ పరిష్ఠతిలో మహోరాణి, కుమారె జ్యోతిస్సును తీసుకుని పరారైంది.

మహోరాణి తిరిగి మలయద్వీపానికే చేరు కుని వుంటుందని, మాల్యవంతుడితో సహా, అందరూ ఊహించారు. కన్నముసి తెరిచేంతలో జరిగిపోయిన, ఈ అనూహ్వామ్మెనసంఘు టునలన్నీ, నా ఆశలన్నిటినీ అడియాసలు చేశాయి.

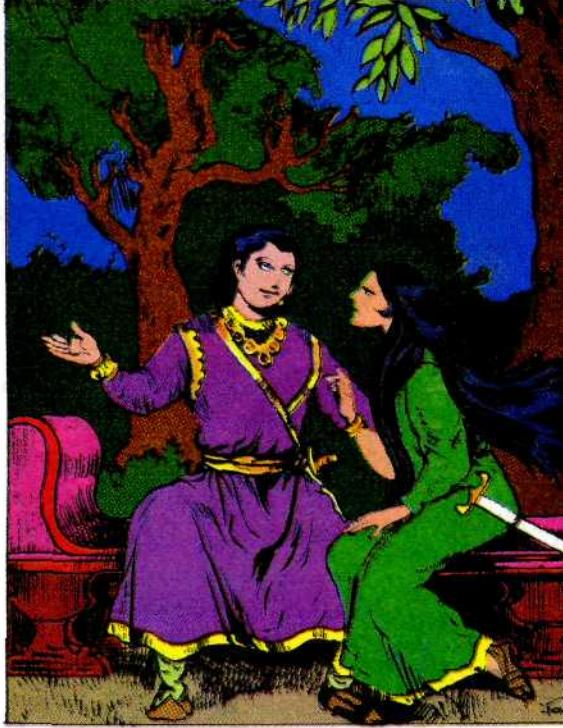
ఆ పరిష్ఠతుల్లో నాకు మొదట ఏం చెయ్యాలో తోచలేదు. మనసు కుచుటపరచు కుని బాగా ఆలోచించాను. అప్పటికే మీ శార్యపరాక్రమాలను గురించిన వీరగాథలు, నా చెవులదాకా వచ్చాయి. అటువంటి మీరు, మీ తండ్రి వురణానంతరం, మీమృత్తి తండ్రిలా ఆదరించిన మేనమామ దారుణ మృతిపట్ల, తప్పక ప్రతీకారం తీర్చుకోకుండా వుండరనిపించింది. ఇంకనేను మారాలోచన చెయ్యలేదు. భగవంతుడి మీద భారం వేసి, మళ్ళీ ఆ చిట్టడవికి చేరుకున్నాను. కుశద్వీపానికి రావాలంటే, ఆ అడవిలో నుంచే రావాలి! ఏ నాటైకైనా మీరు రావాలనీ, మీ షైఖంలో చేరి, నా ప్రతీకారజ్ఞాలను చల్లార్చుకోవాలనీ ఆశిస్తూ, భగవంతుణ్ణి ప్రార్థిస్తూ కాలం గడిపాను.

భగవదనుగ్రహంవల్ల, అట్టే కాలంగడవ
కుండానే మీరు, చామర, కల్పార దీపాలను
జయించి, అపారసేనావాహినితో తరలి
వస్తున్నారన్న వార్త తెలిసి, ఆనందంతో పొంగి
పోయాను. ఆ తర్వాత మీరు సైన్యంతో అడ
ఏలో విడిది చేయడం, నేను వచ్చి మిమ్మల్ని
కలుసుకోవడం - ఇవన్నీ మీకు తెలిసినవే!
నేను ఒంటరిగా చేయలేసి పనిని, మీ సహా
యంతో చేయగలిగాను. నన్ను ఆదినుంచీ
ఆదరించి, నాకీ అవకాశం కల్పించిన మీకు
సర్వదా కృతజ్ఞరాలిని!” అంటూ తన కథను
ముగించింది, కళాకాముది.

ఆమె చెప్పినదంతా ఎంతో ఆసక్తికరంగా
విన్న కృష్ణభూపతి, “తెలిసా తెలియకో, నీ
ఆశయం సెరవేరడానికి, నావంతు సహాయం
చేశాను. ఆ సహాయానికి నోటి మాటలతో కృత
జ్ఞతలు తెలియజేస్తే సరిపోతుందా?” అంటూ
ప్రశ్నించాడు.

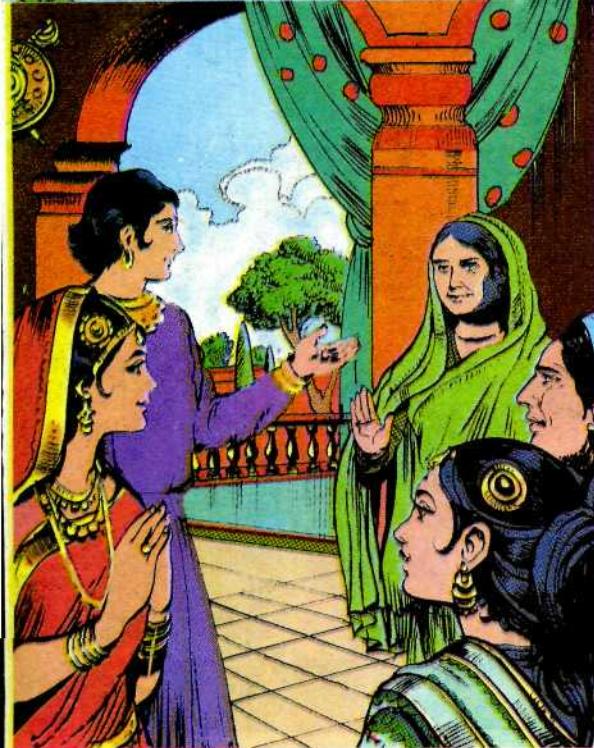
రాజు మాటలకు కళాకాముది కాస్త కల
వరపడుతూ, “లేదు, ప్రభూ! అంతటితో మీ
రుణం తీరిపోయిందని, నేను ఎన్నటికే
భావించను. మీసహాయానికి, మీరు నాపట్లు
చూపించిన ఆదరభావానికి, మీకు ఆజ
న్యాంతం కృతజ్ఞరాలినైవుంటాను. మీరు ఏం
చేయమని ఆజ్ఞాపిస్తే, ఆ పని చేయడానికి
సిద్ధంగా వున్నాను,” అన్నది.

కృష్ణభూపతి, ఆ మాటలకు చిరునవ్వు
నవ్యి, “నేను కృష్ణభూపతిని! కళారంగం
లోనూ, యుద్ధరంగంలోనూ కూడా ఆసమాన
ప్రజ్ఞా పాటవాల్సి ప్రదర్శించే, నీ వంటి అపర
సత్యభామను, ఏం చేయమని ఆజ్ఞాపించాలో
కూడా నువ్వే చెప్పు!” అన్నాడు.



అతడి మాటల్లో సత్యాకృష్ణుల ఉప
మానులో దృష్టించిన ద్వంద్వార్థానికి, కళాకాముది
చిన్నగా నవ్యి తలవంచుకుంటూ, మృదు
వుగా, “మీ జిష్టం! మీరేమి ఆజ్ఞాపించినాసరే,
ఆ ఆజ్ఞ నాకు శిరోధార్యం!” అన్నది.

ఆ జవాబుకు కృష్ణభూపతి తృప్తిగా
తలాడించి, “కాముదీ! నా మనసుకు నచ్చిన
కష్యత్తు నువ్వు! నిన్న పట్టమహిషిగా పొందటం
కంటే, నాకు కావలసిందేమీ లేదు. అయితే,
నా తండ్రి మరణించిన క్షణం నుంచీ, నన్ను
ఎంతగానో ఆదరించి మంచీ చెడూ తెలియ
పరచిన, నా మేనమామ కూతురు జ్యోత్స్మాను,
నాకు పట్టమహిషికావాలన్నది, నా తల్లి కోరిక.
ఆమె కోర్కెను సెరవేరుస్తానని, ఆమెకు మాట
ఇచ్చాను. అందుచేత, నేను ఈ క్షణంలో
నిన్న గాంధర్వ విధిగా వివహమాడినా, నువ్వు
నా పట్టమహిషివి మాత్రం కాలేవు; నా జిష్ట



దేవేరి మాత్రమే కాగలవు! నీకిది సమ్మతమైతే,
ఈ క్షణానే మనం దంపతులం కావచ్చు,”
అన్నాడు.

అతడి మాటలకు కళాకాముది చిరు
సవ్యతో, “నాకు పట్టమహిసిగా మీ సింహ
సనంలో సగభాగం అక్కర్చేదు, ప్రభూ! మీ
హృదయంలో నాకు చెరగని స్థానం లభిసే,
అదేగొప్ప భాగ్యం అనుకుంటాను,” అన్నది.

కళాకాముది మాటలకు అమితానంద
చెందిన కృష్ణభాపతి, తక్షణం ఆమెను
గాంధర్వ వివాహం చేసుకున్నాడు. అయితే,
వారి ఆ వివాహార్త రహస్యంగానే వుండి
పోయింది.

మలయద్వీపానికి తిరిగివస్తూ, కళా
కాముదిని తన వెంట తీసుకువచ్చిన కృష్ణ
భాపతి, ఆమెను గోపాలసేనుడి కుమార్తగా
తల్లికి పరిచయం చేశాడు. ఆ సమయంలో

రాజమాత సునందాదేవి దగ్గరవున్న జ్యోత్స్నా,
ఆమె తల్లి, కళాకాముదిని పలకరించి కుశల
ప్రశ్నలు వేశారు.

ఆ తర్వాత రెండు మూడు రోజులు
గడవనిచ్చి, కళాకాముదిని వివాహమాడాలన్న
తన కోర్కెను తల్లి దగ్గర వెల్లడించాడు కృష్ణ
భూపతి.

కళాకాముదిని తనకు పరిచయం చేసిన
క్షణానే, ఇటువంటిదేదో జరగగలదని అను
మానించిన సునందాదేవి, కొద్దిసేపు మౌనంగా
వుండిపోయి తర్వాత, “నాయనా! నీ నిర్దముం
నాకు చాలా సంతోష కారణం. కానీ, జ్యోత్స్నా
పరిష్కితే నన్ను కొంత కలవర పరుస్తున్నది.
నువ్వు యుధ్యాల నుంచి తిరిగి వచ్చాక,
జ్యోత్స్నతో వాళ్ళ కుశద్వీపం గురించి మాట్లా
డావా?” అని అడిగింది.

“మాట్లాడానమ్మా? కానీ, ముఖంలో ఏ
మాత్రం ఆనందచ్ఛాయలు కనిపించలేదు.
కారణం ఏమైవుంటుండా అని తీవ్రంగా
ఆలోచించాను, తోచిందికాదు. ఇవ్వాళ్ల, ఆమె
పిషయమైనిస్తుడుగుదామనుకుంటూండగా,
నువ్వే ఆ ప్రస్తావన తెచ్చావు!” అన్నాడు కృష్ణ
భూపతి.

సునందాదేవి ఒకటి, రెండు క్షణాలు
కొడుకు ముఖంలోకి పరీక్షగా చూసి, “కృష్ణా!
జ్యోత్స్నను వివాహమాడాలన్న కోర్కె నీదీ
కాదు, జ్యోత్స్నదీ కాదు; నా అన్న చందన
వర్ణది! ఆయన కోర్కె విన్నాక, నాకూ అలా
జరగడం అన్నిపిధాలా ఉత్తమం అనిపిం
చింది. అయితే, కృష్ణా! ఒక మాట అడుగు
తాను. కానీ, నిజం చెప్పమని మాత్రం
అనను. ఎందుకంటే, నువ్వు తల్లినైన నాదగ్గర

ఎలాంటి పరిస్థితిలోనూ అబద్ధమాడవని, నాకు తెలుసు! ఏనాడైనా నీ మనసులో, జ్యోత్స్నను వివాహమాడాలన్న కోర్కెగాని కనిసం ఆమె పట్ల ప్రేమ అనురాగాల్లాంటివి కలగడంగాని జరిగిందా?" అని అడిగింది.

తల్లి ప్రశ్నకు నిర్మాంతపోయిన కృష్ణ భూపతి, ఒక నిండు నిమిషకాలం స్థాణు వులాపుండియి, తర్వాతత్కుపరిల్లి, "అమ్మా! అలాంటివేంటేవు. ఆమెతో నా వివాహప్రస్తకి తెచ్చింది, నువ్వేగదా! అది కన్నతల్లి కోర్కెగునక నేను అంగీకారంగా తల ఊపాను, అంతే! ఇంతకూ జ్యోత్స్న విషయమై నువ్వేదో చెప్పు ఆనికి శంకిస్తున్నావన్న అనుమానం కలుగు తున్నది, అవునా?" అని ప్రశ్నించాడు.

జ్యోత్స్నను గురించి కొడుకు ఇచ్చినజవాబు వింటూనే, సునుదాదేవి తల మీదినుంచి పెద్ద భారం దిగిపోయిన దానిలా తేలిగ్గా నిట్టుర్చి, "సువ్వుచాలా అద్భుతమంతుడివి, నాయనా! నీ మనసుకు నచ్చినక్కును మెంట తెచ్చుకున్నావు. ముఖ్యంగా జ్యోత్స్నకూ... ఆమెవైపు రాచ బంధువులకూ, జ్యోత్స్నమరేదో రాజుకు పట్ల మహిమికాక, తమ కుశ ద్వీపానికి మహారాణి కావాలన్న కోర్కె బలంగా వున్నది," అన్నది.

తల్లి ఇలా అనగానే కృష్ణభూపతి పరమా నందబరితుడెపోతూ, "అమ్మా! నువ్వున్నట్టు నేనే కాదు, మహారాణి జ్యోత్స్నకూడా అద్భుత వంతురాలు! ఆమె ఏరోజున బయలుదేరి కుశద్విఘం వెళతానంటే, ఆ రోజున తగిన పరివారాన్ని, కొంత సైన్యాన్ని వెంట పంపుతాను. సైన్యం ఎందుకంటే, అక్కడ ఇంకా ఏమైనా శత్రుశేషం మిగిలి వుండవచ్చు!" అన్నాడు.

"ఎదురైన ఈ గట్టు సమస్య ఇంత తేలిగ్గా పరిష్కారమవుతుందనుకోలేదు, కృష్ణా!" అన్నది సునందాదేవి. అప్పుడు కృష్ణభూపతి చిరునవ్వుతో, "అమ్మా! దీనితో పాటు నాదొక ముఖ్యసమస్యకూడా పరిష్కారమైపోయింది. అప్పటి పరిస్థితుల కారణంగా కౌముదితో, పట్లమహిమిగా వివాహమాడలేననీ, ఇష్ట దేవేరిగా మాత్రమే మంగళసూత్రధారణ చేయగలననీ చెప్పాను. ఇప్పుడామె ఇష్ట దేవేరే కాదు; పట్లమహిమికూడా! ఈ వార్తా ఆమెకు చెప్పి వస్తాను," అంటూ అక్కడి సుంచి బయలుదేరాడు.

"శుభం, నాయనా!" అంటూ సునందా దేవి, కొడుకును దీవించింది.

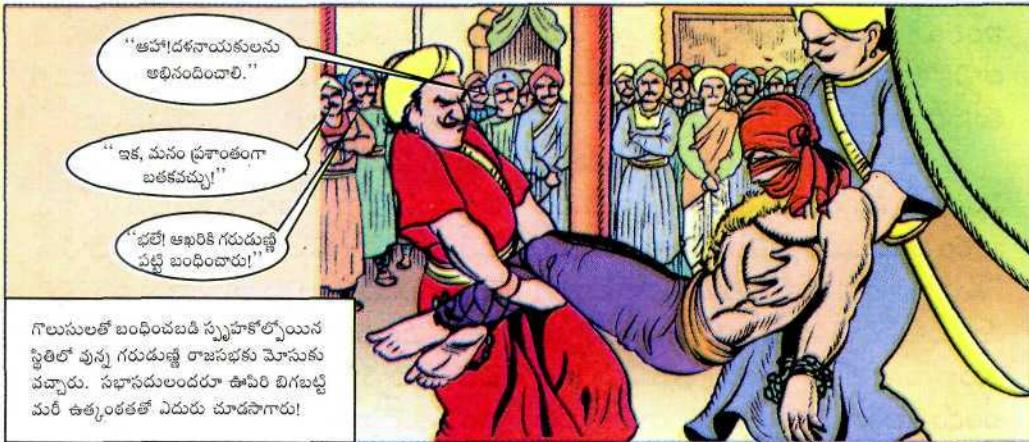


ఇదికి చుండమామ కానుక!

అజేయుడు గరుడుడు!

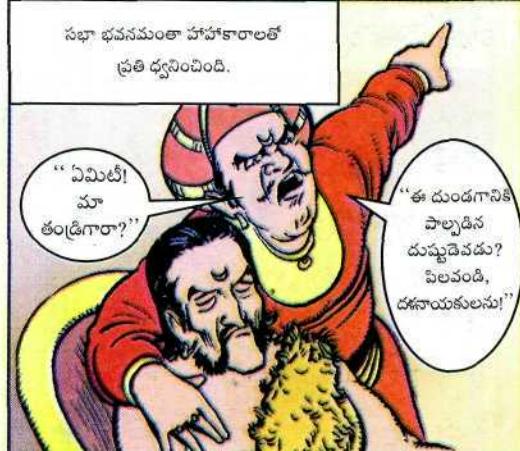
చిత్రాలు: పాణి

తిరుగుబాటుదారులు తన సోయం వుంటుండని అడిత్యుడు వీరబలుకు మాట ఇచ్చాడు. ఎన్నిశార్దు పొస్పరిందినా సీహిపితీ, ఆయన కొడుకు దుబాలు పుకడం వాసనదేశము. గుపుళ్ళి పెళ్ళి బంధించమని రాజు ఆశ్చర్యపోయాడు. ఎన్నిమిమంది దశ నాయకులు ఎన్నిమి దిక్కులును పోయారు. ఆశాకికిగరుడుమనసరస్వత్తునోని పెదవలో ఉన్నాడని తెలిసి, దశాయకులు తెల్పి చుట్టుముళ్ళి, స్నేహ కోల్పోయియినప్పుడు అతన్ని బంధించి రాజుసభకు తీసుపోయారు.



గొలుసులలో బంధించబడి స్నేహకోల్పోయిన ప్రీతిలో వున్న గరుడుళ్ళి రాజుసభకు మొనుకు వచ్చారు. సభాసుదులందరూ ఈపీరి బిగిబట్టి మరీ ఉత్కృంతతలే ఎదురు చూచాగారు!

గరుడుడి మునుగు తేలిగించడానికి సీహిపితి నెంద్రప్రదేశ్యుడు పోడిసి అందరూ ఎదురుచూశారు. అయినా, ఎంతకి ఆయన తామాకీ తెలియ రాలేదు. ఆయన కొడుకు దెంప్రదేశ్యు చిర్ము కోల్పోయి తనే గుపుడి మునుగు కొచ్చిశాయి.



రాజు దిగ్వాంతి చెందాడు!

“గుడుడి రూపంలో
నేంద్రీయడే నాటకు
అడుతున్నాడు? ఏమిటీ
సిగ్గుచేటు వ్యవహరు!”

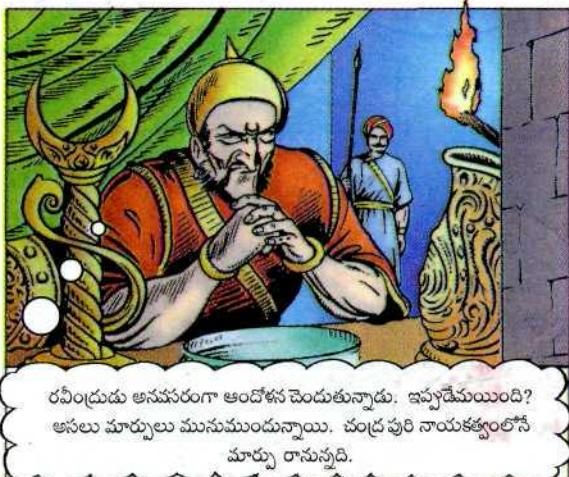
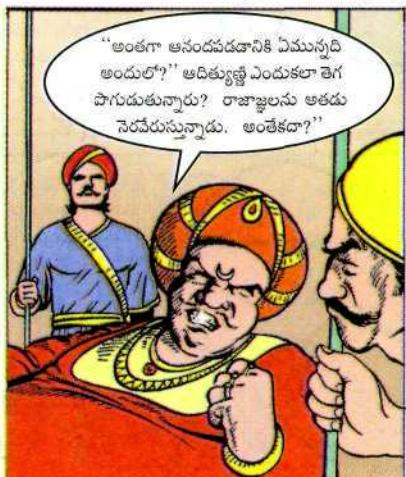
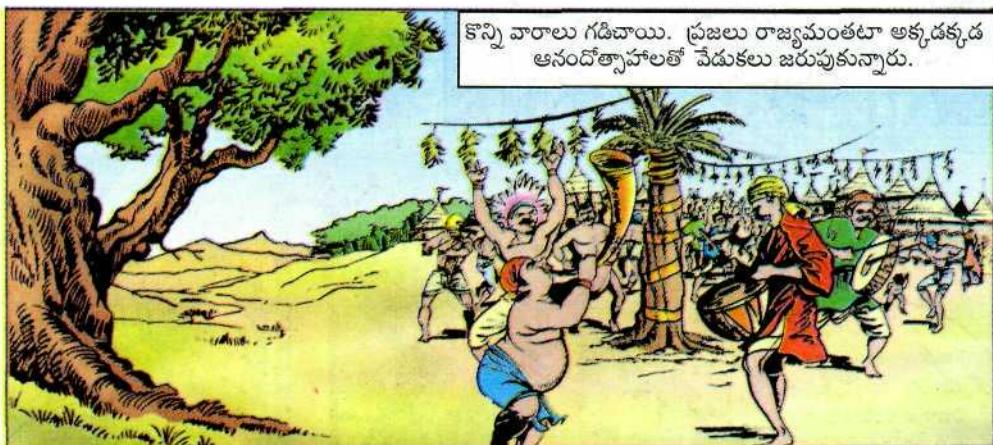
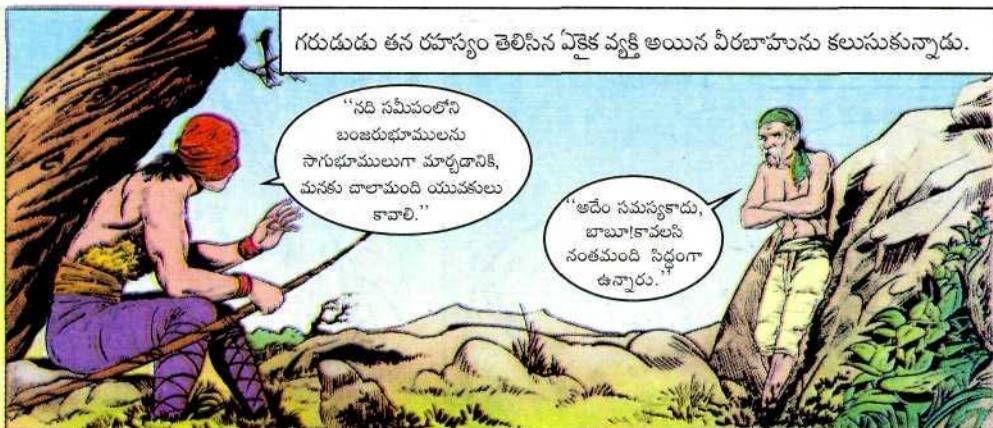
“ప్రభు! గరుడుడు ఒకవ్యక్తి కాదని
నా అభిప్రాయం! రాజ్యంలో కొందరు
అధికారులు సాగిపున్న దుష్ట
పరిపాలనకు వ్యతిరేకంగా చెలవేగిన ప్రజా
ఉద్యమం ఇది!”

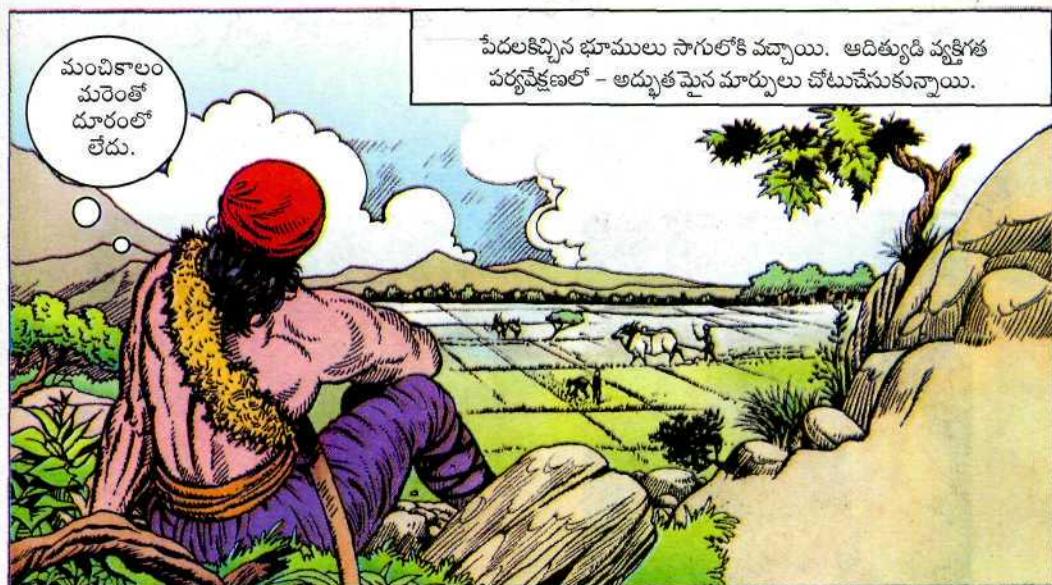
“అలాగా! అయితే దానని
గురించి దర్శావు ఇరచాలి!
విచారణ జరిపి నివేదికను
సమర్పించు!”

“చిత్తం, ప్రభు! ప్రజలు
నిజంగానే పేపించ
ఒడుతున్నాడు, మనం సితిలేని
శాపనాలను రద్దుచేయవలని
వుంటురది!”

“అలాగే, అదిత్యు
ఇష్టానీ సిమి
ప్రారంభించు!”

“అయితే, పూర్తి
చిపాలు సేవించునికి
కొత సమయం
కావాలి. ఆదుసెలలు
పట్టుచుచ్చు”







వ్యాఖ్యలు
రాయండి!

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ



ఈ ఫోటోలకు ఒక్క మాటలోగాని, చిన్న వాక్యంలోగాని వ్యాఖ్యలు
రాయగలరా? రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం ఉండాలి.

వ్యాఖ్యలను కాంపిటీషన్ ప్రోస్ట్ర్కార్డుపైన రాసి ఈ నెల 20వ తేదీలోగా మాకు అందేలా పంపాలి. పోటీ ఫలితాలు అక్సోలర్ 2001 సంచికలో ప్రచురిస్తాం. ఉత్తమమైన వ్యాఖ్యకు రూ. 100 బహుమానం.

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ: చందులూ, 82, డిఫెన్స్ ఆఫీసర్స్ కాల్స్,
ఉక్కట్టుతాంగల్, చెన్నుయ్ - 600 097.



లభినందనలు

జూన్ 2001 సంచికలో బహుమతి

పొందిన వ్యాఖ్యలు పంచినవారు:

శ్రీ. పి. ఎన్. ఎన్. కిరణ్

కేరాఫ్ పి. ఎన్. ఎన్. ముహర్రి

ప్రైట్ బ్యాంక్ లేన్,

ఆమలాపురం-533 201. (ఆం.ప్ర)



“మోడువారాక బంధినయ్యాను!!”
“రాలిపోయాక రక్కణనిచ్చాను!!”

చందులూ సుంపురచండా:

ఇండియాలో రూ. 120లు

Payment in favour of CHANDAMAMA INDIA LIMITED
No. 82, Defence Officers Colony, Ekkatuthangal, Chennai - 600 097

Printed and Published by B. Viswanatha Reddi at B.N.K. Press Pvt. Ltd., Chennai - 600 026 on behalf of
Chandamama India Limited, No. 82, Defence Officers Colony, Ekkatuthangal, Chennai - 600 097. Editor : Viswam

Are you a fan of Garuda, the masked hero
with magical powers?

*Enjoy the exciting
exploits of Garuda!*

A dynamic illustration of Garuda, a golden-yellow bird-like creature with a long neck and a fierce expression, riding a black horse. He is holding a bow and arrow, ready for battle. The background is a dark blue gradient.

Garuda

The Invincible



Don't miss the Garuda comics in Chandamama anymore!
Subscribe to Chandamama today!

Chandamama Annual Subscription within India Rs. 120/-
Send your remittances by DD or MO favouring CHANDAMAMA INDIA LIMITED, to

MAHA LACTO MAZA!



The Best Lacto in Town



India's largest selling sweets and toffees.